

21/9/2003

50 ans Alcooliques Anonymes en Belgique
50 jaar Anonieme Alcoholisten in België
50 Jahr Anonyme Alkoholiker in Belgien

**50 jaar levensvreugde
50 ans de joie de vivre
50 Jahre Lebensfreude
50 years joy of living**

Dans cette publication, nous essayons d'esquisser une image de la communauté A.A. en Belgique, telle que certains membres et d'autres proches de notre mouvement l'ont découverte et la connaissent encore aujourd'hui.

Il ne s'agit pas d'un ouvrage historique ; ce sont des textes et des récits glanés par-ci par-là, des souvenirs et des messages d'espoir qui témoignent de la joie de vivre et de la paix retrouvée du cœur et de l'âme.

Merci à tous ceux qui y ont participé.

Met dit boek trachten we een beeld te geven van de AA-gemeenschap in België, zoals ze gezien werd en wordt door leden en mensen die het goed met ons menen. Het is geen geschiedkundig werk, het zijn sprokkels van teksten en verhalen, herinneringen en beelden van hoop die getuigen van de levensvreugde en de gevonden vrede in hart en ziel.

Dank aan alle medewerkers.

Mit diesem Buch möchten wir ein Bild von der AA-Gemeinschaft in Belgien vermitteln, so wie sie von AA-Mitgliedern gesehen wurde und wird. Und von Menschen, die es gut mit uns meinen. Es ist kein historisches Werk, es sind nur kleine Auszüge von Texten und Storys, Erinnerungen und Bilder von Hoffnung, die Zeugen sind von Lebensfreude und von gefundenem Frieden in Herz und Seele.

Dank an alle Mitarbeiter!

Copyright tekeningen Victor E.: Grapevine
Editeur responsable - Verantwoordelijke uitgever: Louis Gillard , rue de Dave, 195, 5100 – Jambes.
Met dank aan de vrienden die zorg droegen voor de vertalingen, Henk en William.
Samenstelling: Louis, Jules en Willem.

ADB Grote Steenweg 149, 2600 Berchem-Antwerpen Tel.: +32 (0)3 239 14 15
Site: www.aavlaanderen.org E-mail: aavlaanderen@pi.be

Copyright :

BSG 81 Bd Clovis 81 1000 Bruxelles Tél : +32 (0)2 511 40 30
Site : www.alcooliquesanonymes.be E-mail : bsg@alcooliquesanonymes.be

Préambule

Alcooliques Anonymes est une association d'hommes et de femmes qui partagent leur expérience, leur force et leur espoir dans le but de résoudre leur problème commun et d'en aider d'autres à se rétablir de l'alcoolisme.

La seule condition requise pour en être membre est un désir d'arrêter de boire. En A.A., il n'y a ni cotisations ni droit d'inscription ; nous nous finançons par nos propres contributions. A.A. n'est allié à aucune secte, confession, parti politique, organisation ou institution, ne souhaite s'engager dans aucune controverse, ne cautionne et ne réfute aucune cause. Notre but primordial est de rester sobres et d'aider d'autres alcooliques à parvenir à la sobriété.

Omschrijving van AA

'Anonieme Alcoholisten' is een gemeenschap van mannen en vrouwen die hun ervaring, kracht en hoop met elkaar delen om hun gemeenschappelijk probleem op te lossen en anderen te helpen bij het herstel van hun alcoholisme.

De enige vereiste voor het AA-lidmaatschap is het verlangen op te houden met drinken. Er zijn geen geldelijke verplichtingen verbonden aan het lidmaatschap; wij voorzien in onze behoeften door eigen bijdragen.

AA is niet gebonden aan enige secte, genootschap, politieke partij, organisatie of instelling, wenst zich niet te mengen in enig geschil en steunt of bestrijdt geen enkel doel.

Ons hoofddoel is nuchter te blijven en andere alcoholisten te helpen nuchterheid te bereiken.

Präambel

Anonyme Alkoholiker sind eine Gemeinschaft von Männern und Frauen, die miteinander ihre Erfahrung, Kraft und Hoffnung teilen, um ihr gemeinsames Problem zu lösen und anderen zur Genesung vom Alkoholismus zu verhelfen.

Die einzige Voraussetzung für die Zugehörigkeit ist der Wunsch, mit dem Trinken aufzuhören. Die Gemeinschaft kennt keine Mitgliedsbeiträge oder Gebühren; sie erhält sich durch eigene Spenden. Die Gemeinschaft AA ist mit keiner Sekte, Konfession, Partei, Organisation oder Institution verbunden, sie will sich weder an öffentlichen Debatten beteiligen, noch zu irgendwelchen Streitfragen Stellung nehmen.

Unser Hauptzweck ist nüchtern zu bleiben und anderen Alkoholikern zur Nüchternheit zu verhelfen.

About AA

'Alcoholics Anonymous' is a fellowship of men and women who share their experience, strength and hope with each other that they may solve their common problem and help others to recover from alcoholism.

The only requirement for membership is a desire to stop drinking. There are no dues or fees for A.A. membership; we are self-supporting through our own contributions.

A.A. is not allied with any sect, denomination, politics, organization or institution; does not wish to engage in any controversy; neither endorses nor opposes any causes.

Our primary purpose is to stay sober and help others to achieve sobriety.

INHOUD / SOMMAIRE

Inleiding / Introduction / Einleitung	1
Préambule / Omschrijving van AA / Präambel / About AA	3
Programma / Programme	5
DEEL I: 21 september 2003 – PREMIERE PARTIE 21 septembre 2003	
Opening namiddagvergadering door de Heer Willy Marcelis, beheerder A Vlaamse gemeenschap (NI) (Fr) (D) (En)	6
Ouverture de la réunion de l'après-midi - Opening afternoon meeting.	6-8
La joie de vivre : « L alcoolisme : mal progressif et stabilisable ». . (Fr)	8
Je m'appelle Jack, Mijn naam is Jack, I'm Jack. (Fr), (NI), (En)	10
Van Jules over Mr. André De Boe – Jules, à propos de Monsieur André De Boe	12
"Les malentendus de la Puissance Supérieure" par Dr. Francis Baudoux, Psychiatre (Fr)	12
“De misverstanden van de Hogere Macht” door Dr. Francis Baudoux, psychiater (NI)	15
De eerste jaren van Alcoholics Anonymous door André De Boe (NI)	20
Les premières années de Alcooliques Anonymes par André De Boe (Fr)	21
DEEL II: Getuigenissen. – DEUXIEME PARTIE: Témoignages	
Willy Marcelis, Beheerder A, Vlaams Brabant en Brussel voor ‘de vrienden van AA’	24
A.A. depuis cinquante ans en Belgique, voilà toute une époque (Fr)	25
Fifty years of AA in Belgium, it's a long time (En)	26
Henri uit Merchtem voor ‘de lonersgroep’ (NI)	27
La Joie de revivre par Claudette, Mons (Fr)	28
Oude geschiedenis van Albert uit Brecht (NI) - Histoires anciennes (Fr)	30
La joie de vivre par Jean-Claude (Groupe de Vedrin) (Fr)	31
Le bateau ivre par Alain, Groupe de Herstal (Fr)	32
Chez les AA, novembre est le mois de la gratitude (Fr)	33
Un homme ... Une rencontre ... Un hommage (Fr)	35
Herinnering aan Professor Benedictus Paesmans (NI)	38
DEEL III: Geschiedenis– Histoire – Geschichte TROISIEME PARTIE	
Die Geschichte der AA in Ostbelgien (D)	40
Geschiedenis van AA in België (NI)	40
C Mil A en het Bureau A Mil A (NI)	50
Chronique des A.A. en Belgique (Fr)	52
Le C.Mil.A et le Bureau A.Mil.A (Fr)	63
Création du groupe de Namur-Unité (Fr)	64
Geschiedenis AA Vlaanderen (NI)	65
“Anderen” die zich inzetten (NI)	74
Enkele ontstaansgeschiedenis van groepen (NI)	78
Ontstaan van Al-Anon in Vlaams België (NI)	87
www.aa50.be (NI)	89
www.aa50.be (Fr)	90
Le miracle AA continuait et se précisait... par Louis G. (Fr)	92
Het AA wonder duurde voort en werd duidelijker... door Louis G. (NI)	94
De toekomst... door Willem (NI)	96
L'avenir... par Willem (Fr)	97
Merci – Bedankt – Danke - Thanks	98

Programma

- 10u – 13u   Gesloten vergaderingen voor AA en Al-Anon
Thema's: **levensvreugde, geluk, dankbaarheid, twaalfde stap en humor**
Doorlopend ontmoetingsgelegenheid in de cafetaria met koffie en animatie.
- 13u – 14u30   Middagmaal
- vanaf 14u   De bijeenkomst wordt geopend door de Heer Willy Marcelis en zal opgeluisterd worden door zang, muziek, een beetje theater, getuigenissen en herinneringen. Toespraak van Mr De Boe, één van de stichters van AA in België, een voorstelling van de agnosticus t.o.v. het spirituele gedachtegoed in onze gemeenschap door een dokter psychiater, enz. enz ...
- rond 18u   We zingen het sereniteitgebed in de verschillende talen die in onze gemeenschap gebruikt worden.

Programme

- 10h – 13h   Carrefours spirituels des AA, Al-Anon, et nos échanges à la cafétéria
Thèmes : **joie de vivre, bonheur, gratitude, douzième étape et humour**
En permanence : possibilité de rencontres à la cafétéria (café, animations, ...)
- 13h – 14h30   Repas
- à partir de 14h Notre assemblée sera animée par des chants, des acteurs de théâtre, des témoignages, des souvenirs : allocution de M. De Boe, membre fondateur du mouvement en Belgique, une présentation de la position de l'agnostique face au côté spirituel du mouvement par un médecin psychiatre, et encore, et encore ...
- vers 18h   La Prière de la Sérénité sera chantée par l'assemblée dans nos trois langues nationales pour clôturer cette journée souvenir.

Program:

- 10.00 H – 13.00 H   Closed meetings for AA and Al-Anon
Theme's: **Joy of life, happiness, gratitude, twelfth step and humour**
Continuous opportunity of meeting people in the cafeteria with coffee and animation.
- 13.00 H – 14.30 H   Lunch
- from 14.00 H   The meeting will be opened by Mr. Willy Marcelis and will be graced with songs, a little theatre, testimonies and recollections. Speech from Mr De Boe, one of the founders of AA in Belgium, a representation of the agnostic regarding the spiritual range of ideas in our community by a doctor psychiatrist, etc, etc.....
- At about 18.00 H   We sing the serenity prayer in the different languages used in our community.

DEEL I: 21 september 2003

PREMIERE PARTIE 21 septembre 2003

Opening namiddagvergadering door Willy Marcelis.

AA 50   21/9/2003   Geldenaken

Beste AA, Al-Anon en Alateen vrienden en vriendinnen,

Van harte welkom op deze feestelijke dag.
Ik wil U allen bedanken voor uw talrijke opkomst
Het bewijst dat de inspanningen van de werkgroep niet nodeloos zijn geweest.
Ik dank vooral die medewerkers die vanaf de eerste voorbereidende vergadering tot vandaag hun beste beentje hebben voorgezet.
Zonder hun inspanningen en enthousiasme zou vandaag er anders hebben uitgezien.

Ze bewijzen dat de geest van AA opwekt tot een positieve kijk en handelwijze in ons leven.
Een leven zonder de dwang alcohol te drinken.

Een leven met zin voor verantwoordelijkheid voor anderen.
Die anderen die met ons rond de tafel zitten op de vergadering maar ook thuis, ook op het werk. Een leven dat ons de kans geeft onszelf te ontdekken zoals we zijn, met onze goede en minder goede kanten. Waarbij we kansen krijgen de scherpe kantjes af te ronden zodat ze minder pijnlijk worden. We mogen leren geluk te smaken in kleine dingen, dagdagelijkse momenten van vreugde. We leren dat het NU belangrijk genoeg is om het niet te vergooien aan schijn en illusie. De schijn en illusie die de alcohol ons voorspiegelde.

Over grenzen heen zijn we begonnen aan een beter leven om echte LEVENSVREUGDE te ontdekken. Levensvreugde is de slogan van vandaag, en niet zomaar.

Het uitnodigend gebaar om met elkaar over alle grenzen heen thuis te komen na lange omzwervingen

De vreugde smaken dat we meer zijn voor elkaar dan oppervlakkige kennissen. We mogen samenkommen met broeders en zusters om van deze dag, en hopelijk nog vele volgenden, een ODE AAN DE VREUGDE te maken.

Ouverture de la réunion de l'après-midi par Willy Marcelis

AA 50   21/9/2003   Jodoigne

Chers amies et amis AA, Al-Anon et Alateen,

Bienvenue de tout cœur à cette journée de fête.
Merci à tous d'être là si nombreux. C'est bien la preuve que les efforts du comité n'ont pas été vains.

Je remercie particulièrement les collaborateurs qui ont donné le meilleur d'eux-mêmes depuis la première réunion préparatoire jusqu'à ce jour. Sans leurs efforts et leur enthousiasme cette célébration aurait sans doute eu un tout autre visage.

Ils ont prouvé que l'esprit AA nous pousse à adopter dans notre vie un regard et manière d'agir positives.

Une vie empreinte de sens des responsabilités pour les autres. Ces autres que nous côtoyons autour des tables lors des réunions, mais aussi à la maison et au travail. Une vie qui nous permet de nous découvrir nous-mêmes tels que nous sommes, avec nos qualités et nos défauts. Une vie au cours de laquelle nous avons l'opportunité d'arrondir les angles afin qu'ils fassent moins mal.

Nous pouvons apprendre à goûter le bonheur dans de petites choses, des moments de joie de tous les jours.

Nous apprenons que l'**INSTANT PRÉSENT** est suffisamment important pour ne pas le gâcher par des apparences et illusions que l'alcool fait miroiter.

Au-delà des frontières, nous avons entamé une vie meilleure pour découvrir la véritable **JOIE DE VIVRE**.

Ce n'est pas pour rien que la joie de vivre est le slogan de cette journée : c'est un geste d'invitation à nous entendre au-delà des frontières après une longue errance.

Goûter à la joie d'être l'un pour l'autre davantage que des relations superficielles. Nous sommes rassemblés entre frères et sœurs afin que cette journée et, espérons-le, encore beaucoup d'autres après celle-ci, devienne un **HYMNE À LA JOIE**.

AA 50

21/9/2003 Jodoigne

Beste AA , Al-Anon und Alateen Freunden und Freundinnen,

Hertzlich willkommen diesen festlichen Tag . Ich danke ihnen allen für ihren Anwesenheit.
Es ist das Beweis das die Einspannen der Arbeitgemeinschaft nicht unnötig ist gewesen.

Ich danke besonders diese Mitwerkenden die Von das erste Zusammenkommen bis Heute da waren.

Ohne ihren angestrengten Kräfte und Enthusiasmus solten wir Heute nicht erleben kunnen.
Sie beweisen das der Geist AA s anzest das Leben ein positieve Wendung zu geben.
Ein Leben ohne Zwang Alkohol zu trinken.

Ein Leben mit Verantwortungsgefühl für den Mitmensch Diesen die unsere Tischgenossen sind beim Zusammenkommen, jedoch auch unsere Hausgenossen und Mitarbeiter .

Ein Leben das uns die Möglichkeit gibt uns zu Entdekken wie wie sind, mit unsere gute und schlechte Seiten. Es gibt uns die Möglichkeit die Scharfe Seiten ab zu runden so dass es weniger Quält.

Wie lernen Glück zu erfahren in die kleinen taglichen Dingen, die tagliche Momenten Von Freude.

Wie lernen das NUN wichtig ist und man es nicht verscherzen soll an Schein und Ilusuon.
Der Schein un Ilusuon Alkohols.

Über die Grenzen hinein entdekken wir ein besseres Leben die Lebensfreude.
Das Schlagwort Von Heute heist darum **LEBENSFREUDE**.

Die einladende Geste um mit Einander über alle Grenzen hinein das Gefühl zu erleben zu Hause zu kommen nach langen umherirren.

Die Freude zu erfahren das wir mehr sind als oberflächlichen Kenntnissen.

Wir dürfen zusammenkommen wie Schwester und Brüder um Heute, und hoffentlich nog fiele Tagen, ein ODE AN DIE FREUDE zu machen.

Opening afternoon meeting by Willy Marcelis.

AA 50

21/9/2003

Jodoigne

Dear AA, Al-Anon and Alateen friends

A warm welcome to this festive day.

I wish to thank you all for your large attendance.

It proves that the efforts of the study group were not in vain.

Above all I thank those co-operators who were doing their very best from the first preliminary meeting till today.

Without their efforts and enthusiasm it would have looked different today.

They prove that the spirit of AA awakens a positive view and action in our lives.

A life without the compulsion to drink alcohol.

A life with a sense of responsibility towards others.

Those others who are sitting with us around the table at meetings, but also at home and at their work. A life that gives us the opportunity to discover ourselves like we are, with our good sides and our weaknesses. Where we get the chance to round off our sharp edges so that they become less painful. We are allowed to learn how to taste happiness in small things, daily moments of joy. We learn that the PRESENT is important enough, so that we don't throw it away in appearances and illusions. The appearances and illusions alcohol held out to us with false hopes.

Crossing borders, we started a better life to discover REAL JOY OF LIFE. Joy of life is the slogan today and not just like that.

The inviting gesture to come home all together crossing all borders after long wanderings.

To know the joy that we are more to each other than superficial acquaintances. We are allowed to come together as brothers and sisters to make this day, and hopefully many more to come, an ODE TO JOY.

La joie de vivre

« L'alcoolisme : un mal progressif, qui peut devenir une maladie stabilisée ».

Grâce aux Alcooliques Anonymes, j'ai pu accepter ce mal qui me torturait le corps et l'esprit. Je suis arrivé, heure après heure, jour après jour, à devenir totalement abstinente. J'ai pris conscience qu'un verre pouvait me reconduire en enfer. Aujourd'hui, je n'ai pas pris ce premier verre, je n'ai plus d'obsession alcoolique. J'ai trouvé, retrouvé... LA JOIE DE VIVRE.

Je ne vais pas vous parler des quantités d'alcool que j'ai pu absorber, là n'est pas l'essentiel. Je peux, par contre, vous expliquer comment j'ai perdu, dans l'alcool, le contrôle de ma vie.

Adolescent je consommait de l'alcool normalement, « comme tout le monde ». Petit à petit, de plus en plus souvent, sans raison apparente, je cherchais l'ivresse. Pour me mettre en évidence ? Pour paraître adulte ? Pour me sentir à l'aise ? Beaucoup de questions dont le n'ai, à ce jour, jamais cherché la réponse.

Mes ivresses étaient, au fil du temps, plus fréquentes car mes sorties étaient plus nombreuses. A ce moment, ma consommation se limitait au week-end. Le temps passant, j'ai trouvé l'occasion, les occasions de boire un verre, deux verres, trois verres, en semaine. Jusqu'alors, aucune souffrance due à l'alcool : ma consommation me paraissait normale, j'étais un bon vivant, « un gars bien ».

Mon entourage, familial et professionnel, commençait tout doucement à me faire quelques remarques.

Ma consommation augmentait, je commençais à boire seul. Les remarques de l'entourage devenaient des critique.

J'avais des périodes « NA » : bières, apéritifs et autres boissons sans alcool faisaient mon quotidien ; mais malgré tout, il me fallait une certaine ivresse pour vivre, pour m'affirmer, pour être moi même. En fin de période « NA », lorsque je retournait vers l'alcool, je gardais mais « quotas » de cette période « NA » ; je gardais mes habitudes de consommation De période « NA » en période « ALCOOL », je sentais que je me détruisais. Ce sentiment était très intérieur et furtif : pour moi, ce n'était pas une évidence.

Mon entourage prit la décision de me « forcer à l'abstinence » : visite chez le médecin traitant, chez le psychologue, chez des « ex-alcooliques ». Rien n'y fit, que du contraire. Selon moi, je pouvais contrôler ma consommation, j'avais la maîtrise de mes cuites, j'étais « MAITRE DE MA DECHEANCE ». Afin d'éviter les brimades et les remarques, je me mis à boire en cachette. De tortures mentales, psychologiques, en problèmes physiques, de problèmes financiers en problèmes familiaux, de problèmes relationnels en problèmes professionnels, d'accidents de voiture en problème avec la justice, de remise en question... en remise en question ; un soir, j'ai formé le numéro de téléphone de la permanence des Alcooliques Anonymes : c'était pour faire plaisir aux autres, je ne voulais pas admettre, accepter que je venais de crier ....« au secours ». Suite à cet appel, deux amis(es) sont venus chez moi ; ils m'ont expliqué très simplement, très franchement, qu'eux aussi ils avaient souffert de la dépendance alcoolique ; ils m'ont expliqué comment ils étaient devenus abstinents. J'ai écouté, je n'ai pas voulu entendre : je n'étais pas encore convaincu de ma dépendance, et pourtant, je souffrais.

J'ai commencé à fréquenter les réunions des Alcooliques Anonymes.... J'écoutais. Un matin, comme bien d'autres matins, je suis parti au boulot. En route, j'ai décapsulé ma première bière de la journée : elle devait être la dernière, jusqu'à ce jour.

En portant cette bouteille à mes lèvres, j'ai ressenti un profond dégoût : dégoût de l'alcool, dégoût de moi-même. Je venais de réaliser que j'avais perdu le contrôle du déroulement de ma vie. Je venais de comprendre que je n'étais plus dans le monde réel, que je vivais seul avec ma bouteille, dans un semblant d'existence. J'avais l'impression qu'enfin, j'allais pouvoir m'en sortir : je n'étais plus seul. Mon épouse allait m'épauler, le message « écouté » en réunion chez les Alcooliques Anonymes, je l'avais entendu. Je venais d'accepter ma dépendance, mon impuissance devant l'alcool. J'ai décidé de me soigner.

J'étais soulagé par ma démarche ; au bord du gouffre, j'ai enfin décidé de tourner le dos à l'alcool.

S'en suivit : un séjour à l'hôpital, un sevrage physique et psychologique ; je me redécouvrais : c'était une nouvelle naissance : je retrouvais petit à petit les réalités de mon existence.

Première grosse émotion, première peur, ... je venais de réaliser que depuis six mois j'étais PAPA. L'alcool avait été jusqu'à me faire oublier mes sentiments « primaires ». L'alcool m'avait pris la naissance de ma fille.

A partir de ce premier jour, je me suis investi dans mon abstinence. Chaque jour, j'admettais mon impuissance devant l'alcool. Chaque jour, je priais pour qu' « on me donne : la sérénité, d'accepter les choses que je ne pouvais changer, le courage de changer les choses que je pouvais changer et la sagesse d'en connaître la différence ». Quel message d'espoir. Je refusais le combat ; j'avais abdiqué, sans gloire, mais sans honte.

Petit à petit, j'ai découvert le programme de rétablissement que me proposaient les Alcooliques Anonymes

Au début changer ses habitudes, boire beaucoup avant d'avoir soif, éviter l'oisiveté, moi d'abord, mettre des barrières...

Mon seul but était de ne pas prendre ce premier verre.

Tout doucement, je découvrais, je redécouvrais les plaisirs de la vie, sans alcool, des plaisirs simples.

J'avais d'autres valeurs, je me satisfaisais de peu, un rien était bonheur ; j'étais sur mon nuage. Les problèmes devenaient de petits soucis. Les moments de joie étaient plus nombreux que les moments de peine. Je vivais, je goûtais, je savourais l'instant présent. Je profitais de moi, des autres.

Finis les rêves irréalistes ou irréalisables. Place à d'agréables projets, but de progression.

Fini l'utopie, vive le réaliste.

Fini les faux-semblants, tous les jours un peu plus de VRAI.

Grâce aux amis(es) A.A., leurs conseils, leurs expériences de vie, leurs suggestions .je suis devenu abstinente avec une certaine sérénité : acceptation de soi, des torts provoqués, acceptation des autres, de l'aide des autres. Aujourd'hui je ne suis plus seul.

Le temps vint ensuite de servir, d'être utile. D'autres souffrent dans l'alcool et ont besoin de moi. J'ai admis sans honte, sans haine, sans remords, ma dépendance alcoolique. J'ai besoin que d'autres profitent de ma naissance, de ma renaissance. Le plus grand nombre fait notre force. L'expérience des autres renforce ma conviction que rien ne vaut plus la peine de retourner à la bouteille.

La joie, le bonheur partagé, me font croire en mon abstinente.

Arrêter de boire est facile. Vivre heureux sans alcool, dans la réalité de la vie, c'est le travail de toute une vie.

Un verre ne résoudra aucun de mes soucis quotidiens, n'arrêtera pas la pluie et ne fera pas briller dix soleils.

Vivre aujourd'hui abstinente, me permettra d'accepter les choses à leurs justes valeur.

Je souhaite progresser dans ma sérénité avec les « miens », avec A.A., avec les autres.

Jean-Noël D.(Braives)

Je m'appelle Jack, je suis alcoolique. J'ai eu la chance de connaître les AA aussi bien en Flandres qu'en France. Il y a une petite différence dans la façon dont nous nous présentons. Les francophones se présentent généralement comme « malades alcooliques » alors que les Flamands s'en tiennent au mot « alcoolique ». Mais dans nos coeurs nous sommes tous les mêmes : des personnes terrassées par l'alcool.

Mijn naam is Jack en ik ben een alcoholist. Ik kende het geluk zowel met AA in het Vlaamse landsgedeelte als in Frankrijk te kennen. Er is slechts een klein verschil wanneer we ons voorstellen. Onze Franstalige vrienden stellen zich voor als “zieke alcoholist” terwijl wij het eenvoudig aan “alcoholist” houden. Diep in ons hart zijn we echter identiek: mensen die geveld werden door een alcoholverslaving.

Je suis heureux de me trouver ici et d'exprimer ma gratitude aux A.A. en général. J'ai fait votre connaissance à une Convention à Tournai en 1976 ou 1977. Quand j'ai déménagé en Ardèche j'ai pris contact avec le groupe de Montélimar où j'étais obligé de me rendre pour garder ma sobriété. Je devais me rendre, à travers la garrigue et sur des routes plus que sinuuses des pieds des Cévennes au centre du Nougat. 80 km aller et 80 km retour. Comme j'avais eu un infarctus, je jouais avec le feu vu le peu de circulation au retour. Avec Bernard et Yvette, des Ardéchois, nous avons monté un groupe à Aubenas, la sous-préfecture de l'Ardèche. Nous étions bien installés dans les salles de réunions du Centre Lebournot et le mois d'août dans une petite salle du magnifique château féodal. Le loyer était modéré et avec l'aide de feu Paul qui nous a rejoints après un long silence, ancien d'un groupe d'une autre région, le groupe prenait de l'allure et nous comptions jusqu'à 22 personnes lors d'une réunion ouverte au mois d'août. Hélas, la Force Supérieure n'était pas avec nous. Paul est décédé, les ami(e)s des premiers jours rechutaient et/ou déménageaient ; les touristes rentraient chez eux et les nouveaux ne me

suivaient pas. En 1993 je restais seul. Je devais fermer le groupe parce que je rentrais en Belgique.

Ik ben tevreden jullie te mogen toespreken en mijn dank te mogen betuigen aan de AA beweging. Ik leerde de Vlaamse AA kennen in de zomer van 1976. Ik kwam in contact met de Franstalige AA op hun landdag in Doornik in 1976 of 77. Wanneer ik naar de Ardèche verhuisde bestendigde ik mijn nuchterheid door de vergaderingen in Montélimar bij te wonen, 80 km heen en 80 terug. Ik leefde toen aan de voet van de Cevennen en moest doorheen de rotsheide en kronkelende baantjes naar de hoofdstad van de nougat. Ik had een hartinfarct gehad en speelde met vuur. Met Bernard en Yvette, beiden uit de Ardèche richtten we de groep Aubenas op. Een zekere Paul vervoegde ons. Hij was lange tijd zonder vergaderingen geweest en voelde de noodzaak iets te doen voor het welslagen van de nieuwe groep. We vonden een onderdak in een centrum van de stad; gedurende de maand augustus kregen we een zaaltje in het prachtige feodaal kasteel van de stad toegewezen. De groep groeide en we telden zelfs 22 aanwezigen op een open vergadering in de maand augustus. Paul stierf, de vrienden die de groep hielpen stichtten verdwenen, hervielen of verhuisden. De toeristen keerden huiswaarts. In 1993 bleef ik achter en daar ik beslist had terug te komen naar België gaf ik de groep op.

Me voilà. Mon abstinence ne m'a donné que du bonheur. A la fin de ma résidence en France je me suis adressé à LIM. New-York (les Isolés anglophones) J'ai reçu des masses de lettres d'ami(e)s du monde entier et j'ai ainsi découvert qu'il est impossible, pour un AA, de se sentir éloigné de notre fraternité. J'ai découvert l'existence de LIM, Australie, des Isolés et récemment du Lonersgroep flamand.

Hier sta ik dan. Mijn nuchterheid heeft me slechts geluk gebracht. Op het einde van mijn verblijf in Frankrijk heb ik contact opgenomen met Lim New-York, (Loners International Meetings). Ik kreeg massa's brieven van steun uit alle hoeken van de wereld. Ik ontdekte dat het onmogelijk was zich opgesloten of uitgestoten te voelen. Ik kwam in contact met Lim, Australië, met de Franstalige Les Isolés en uiteindelijk met onze Vlaamse Lonersgroep. Ik zal nu in het Frans besluiten en vraag uw applaus niet voor mij maar voor onze reddende beweging. Ik wens jullie gelukkige nuchterheid toe en dank jullie voor jullie leven.

Espérant que vous avez découvert ce message d'espoir dans mon court témoignage, je vous prie de ne pas m'applaudir mais d'applaudir notre cher mouvement. Je vous remercie et je vous souhaite la sobriété heureuse. Je vous suis redevable pour votre vie.

Bonnes 24 heures.

I'm Jack, I'm an alcoholic. I've been lucky to meet the Brotherhood as well in Belgium as in France. The only difference in both countries is the way they present themselves is that the French are still "suffering alcoholics" and the Flemish as "alcoholics". Deep inside we all are guys and dolls brought down by booze.

I'm very happy to be here and to give my expression of thanks to A.A. in general. I've met with the French-speaking part of Belgium at a Convention in Tournai in 1976 or 1977. When I moved to the Ardèche, in France I joined the Montélimar-group to perpetuate my sobriety. I had to go, through the rocks parties, scrubland and winding roads some 100 miles around trip. As I had a heart attack I played with fire there was no traffic when I returned home. We, Bernard, Yvette and me, decided to start a group in Aubenas. Against payment we got a cosy assembly room. We even met in the beautiful feudal castle in August. Paul, our late and beloved friend joined us and the group started growing. We even counted 22 persons on an open meeting in August. Unfortunately the Higher Power left us, with the death of Paul. The friends of the first

hour relapsed or moved; the tourist went home and the new members didn't believe our word. I became a solitarily member. I had to close the group since I returned to Belgium. Here I am a very happy and sober person. I had to contact LIM New-York to have some contact with our brotherhood. Masses of letters from the entire World cheer me up. I also met with LIM Australia; World Hello and the French-speaking loners: Les Isolés. and the Flemish Loners. I sincerely hope that you have found some hope in this sharing I pray not to applaud me but the brotherhood to which we all belong.
Thank you, God bless you and thank you for your lives.

Jack

Van Jules (nu Knokke) ontvingen we volgend bericht...

Stichter in België was de Heer De Boe André, afkomstig uit Ophasselt nu een deelgemeente van Geraardsbergen. Hij was de oudste van drie kinderen. Hij werd sociaal assistent en kwam in dienst van, het Nationaal Comité tegen Alcoholisme. Dat was in 1950. In datzelfde jaar was hij met professor Millet in Kopenhagen op een wereldcongres over alcoholisme. Daar luisterde hij naar twee Zweedse AA vrienden. Dit had hem zodanig "gepakt" zegt hijzelf dat hij alle beschikbare engelse literatuur over AA kocht en op zijn diensten liet vertalen in het Nederlands. Dit was op de Vleurgatsteenweg in Brussel. En het was onder zijn impuls dat de eerste AA groep werd gesticht in de Marollen te Brussel in 1953. In 1954 organiseerde hij ook een eerste voorlichtingsvergadering in het Paleis voor Schone Kunsten over AA. Daar waren om en bij de 200 aanwezigen, waaronder advocaten, rechters en 11 journalisten. Mr. De Boe is niet alleen de geschiedschrijver van AA maar vooral de geschiedenismaker. Hij had ook nauwe betrekkingen met Bill en diens vrouw Lois, wier steun hij altijd ten zeerste op prijs heeft gesteld ter ontwikkeling van AA in België. Terloops dient opgemerkt dat hij ook de stichter van Al-Anon was.

Jules, à propos de Monsieur André De Boe

AA fut fondé en Belgique par M. De Boe André, originaire de Ophasselt, dans l'entité de Grammont. Il était l'aîné de 3 enfants. Comme assistant social, il devint membre du Comité National contre l'Alcoolisme. C'était en 1950. La même année il assistait, en compagnie du professeur Millet, à un congrès mondial sur l'alcoolisme à Copenhague. Là il entendit le témoignage de deux amis AA suédois qui l'ont tellement ému, ainsi qu'il le dit lui-même, qu'il s'est procuré toute la littérature des AA, disponible en anglais, afin de la faire traduire en néerlandais au sein de son service. Ceci fut fait à la chaussée de Vleurgat à Bruxelles. Et c'est sous son impulsion que le premier groupe AA fut créé dans le quartier des Marolles à Bruxelles en 1953. En 1954 il organisa au Palais des Beaux-Arts une soirée d'information sur les AA à laquelle ont assisté près de deux cents personnes dont des avocats, des juges et onze journalistes.

M. De Boe n'a pas seulement écrit l'histoire des AA, mais il l'a faite. Il a également entretenu des liens étroits avec Bill et son épouse Lois, dont le soutien lors du développement des AA en Belgique fut particulièrement précieux. Accessoirement, notons aussi que M. De Boe fut le fondateur de Al-Anon dans notre pays.

Jules about Mr. André De Boe

The founder was Mr De Boe André from Ophasselt, now a municipal district of Geraardsbergen. He was the oldest of 3 children. He became a social helper and joined the National Committee against Alcoholism. That was in 1950. The same year he attended a world congress on alcoholism in Copenhagen with Professor Millet. There he heard the witness of two Swedish AA friends that moved him so much, as he said himself, that he acquired all the available English AA literature and had it translated into Dutch within his department. This was done at the Vleurgatsesteenweg in Brussels. And so he became the driving force behind the creation of the first AA group in the Marolles in Brussels in 1953. In 1954 he organized an information evening at the Fine Arts Palace that was attended by about 200 people, among which lawyers, judges and 11 journalists.

Mr De Boe didn't only write the history of AA in Belgium, he actually made it. He also kept in close touch with Bill and his wife Lois whose support in the development of AA in Belgium was most valuable. Besides this achievement, Mr De Boe is also the founder of Al-Anon in our country.

Dr Francis BAUDOUX.
Psychiatre, Bruxelles.

Juin 2003.

"Les malentendus de la Puissance Supérieure".

Chers amis AA,

En 1964, j'ai eu la chance de faire un stage de neuf mois dans un hôpital psychiatrique français d'avant-garde. C'est là, au cours d'une des réunions de l'équipe soignante, - une bonne de centaine de personnes -, que j'ai rencontré pour la première fois de ma vie, un trio d'AA en mission. Ce souvenir m'a marqué, tellement il était horrible. C'est pour honorer le courage de ces pionniers, pour tenter d'effacer la honte de l'intolérance des psys, pour marquer la merveille du chemin accompli et pour construire ensemble un avenir meilleur que j'ai demandé à participer aux travaux de ce grand jour. Je les vois encore sur l'estrade de la grande salle, vissés sur leur chaise, accrochés à leur table, suants de trac, face à un auditoire hostile, goguenard et farouchement anticlérical qui ne croyait pas un mot de leurs témoignages et le leur faisait cruellement sentir. Nous étions au pays du vin pour tous et en bastion laïque, souvent intégriste. La clinique était faite essentiellement par et pour la mutuelle de l'Education Nationale, donc pour les enseignants de la République. Ce n'est pas d'hier que les pauvres enseignants sont malmenés, mais la situation n'a fait que se dégrader. J'étais, à l'époque, aussi anti-religieux que les autres soignants. Le témoignage des AA m'évoquait une scène, vécue quelques années auparavant dans une rue de La Haye, qui m'avait impressionné et choqué. Des protestants, sans doute des membres de l'Armée du Salut, clamaient dans leur porte-voix : "J'étais un misérable pécheur, pourri des plus effroyables vices. J'ai touché le fonds de la déchéance et j'y ai trouvé Dieu. Il m'a accueilli dans sa communauté. Il m'a ouvert les yeux. Il m'a montré la Lumière, en moi, dans le monde et dans les cieux. La route du Bien, que j'avais perdue, est dorénavant ouverte devant moi. Il ne me reste qu'à la suivre, jour après jour." Comment pouvait-on croire de pareilles sornettes? Comment pouvait-on, sans joie apparente, se réfugier dans pareille secte?

C'étaient mes questions de l'époque. Elles étaient sans aucune réponse positive et, je l'avoue, sans la moindre compassion.

J'ai choisi de centrer mon témoignage sur le thème des rapports difficiles entre ceux qui sont allergiques à la Puissance Supérieure et ceux qui ont besoin d'elle. Je l'ai appelé "les malentendus de la Puissance Supérieure" pour plusieurs raisons :

Avant tout, parce que j'ai rencontré dans ma vie professionnelle de nombreux alcooliques qui ont eu, ou qui ont toujours, des problèmes avec Dieu, ses églises, ses servants, ses adeptes, ses messes et ses prières. Certains d'entre eux ont trouvé, en traitant les AA de secte, de refuge d'intégristes, j'en passe et des pires, un alibi commode pour continuer la défoncée. D'autres ont dépassé cette résistance et ont franchi la porte d'entrée, mais ils ne progressent pas ou très difficilement dans la reconstruction d'eux-mêmes à l'aide des Etapes et des Traditions. Ils n'arrivent pas à dépasser ces malentendus, malgré leurs efforts. Il me paraît donc important d'aborder positivement ce difficile problème dans l'espoir d'aider ceux et celles qui restent bloqués à dépasser l'embouteillage, au propre et au figuré.

Ensuite, parce que je découvre, au fil des années, dans ma propre vie et dans celle de nombre de frères et de sœurs en recherche, l'efficacité thérapeutique de l'espérance et de la spiritualité. La méthode AA est la méthode thérapeutique la plus efficace que je connaisse contre la maladie alcoolique. Mais ne plus tomber dans le premier verre est fondamental, mais cela ne suffit pas. Au contraire, c'est à partir de là que l'essentiel commence. Le verre, dans le piège duquel se dissolvent les peurs et les valeurs, devient le symbole du travail de maîtrise à accomplir pour pouvoir enfin s'humaniser.

"Entre le singe et l'homme, il y a nous", a dit le grand biologiste Konrad Lorenz. En prendre conscience en "touchant le fond du panier" et décider de consacrer ce qui nous reste de vie à tenter de gravir la montagne qui mène à l'Homme meilleur qui est en nous et que la vie ne nous a pas permis de réaliser jusqu'à présent. Voilà, à mon avis, la grandeur de la méthode AA. Votre méthode est supérieure à la médecine. Elle sait que le traitement du symptôme alcool, si important soit-il, ne sera vraiment efficace qu'à condition d'aller au-delà. Le vrai traitement de l'homme alcoolique propose au malade de découvrir sa dignité et sa foi dans une nouvelle alliance entre le meilleur de nous-mêmes et le meilleur de "plus-grand-que-nous-mêmes".

La découverte du chapitre(3) de votre Big Book appelé "La Puissance supérieure et les athées" m'a émerveillé. Il apporte des réponses de paix et de tolérance à ces difficiles questions. Il pourrait avoir été écrit par un franc-maçon (peut-être un de vos fondateurs l'était-il ?). Il aurait appelé Dieu "le Grand Architecte de l'Univers" ou plus familièrement le GADLU. Le nom qu'on lui donne n'a guère d'importance. L'essentiel est que l'on y ajoute, en substance, que tout dépend de la manière dont chacun conçoit, interprète et vit Dieu. C'est, si je ne me trompe pas, votre troisième Etape et je la trouve superbe !

Pour certains, Dieu est une réalité indiscutable. Il est défini une fois pour toutes dans un livre révélé qui ne peut être lu, compris et vécu que d'une seule manière, fixée par l'orthodoxie. Il n'existe pour ce type de croyants qu'une seule vérité. Ceux qui vivent en dehors d'elle sont dans l'erreur, voire dans le péché, avec tout ce que cela peut entraîner dans cette vie et après elle. Même s'il n'est plus à la mode, pour eux l'enfer n'est pas loin! Chacun est libre d'assumer de telles conceptions. Mais s'il en est ainsi, qu'il l'accepte ou non, ce croyant se place dans le champ de l'intransigeance, du fondamentalisme et de l'intégrisme. Ceux qui doutent ou n'acceptent pas leur vérité absolue n'ont pas de place à part entière dans leur groupe. En admettant qu'ils y soient entrés, malgré leur prétendue liberté de refuser de l'accepter et d'y croire, ils éprouveront de grandes difficultés à se sentir membres d'une telle fraternité des croyants.

Il existe, m'a-t-on dit, mais j'ai peut-être mal compris, des groupes AA constitués essentiellement de membres croyants au même Dieu. Ils seraient peu enclins à accepter en leur sein des sceptiques ou des incroyants malgré leur fraternité d'alcooliques. Et même s'ils l'étaient, je connais nombre de AA qui m'ont dit qu'ils ne s'y sentaient pas en fraternité. Pire, le verre n'était pas loin !

Pour chacun d'entre-nous, vous le savez comme moi, mes frères et mes sœurs en quête de maîtrise de nos vies, il est essentiel d'apprendre à nous servir de nouveaux outils de reconstruction. Nous avons été si perdus, si démunis, si paumés que nous avons besoin d'outils traditionnels éprouvés et plus efficaces que ceux d'avant notre salutaire mais dououreux plongeon suivi de renaissance initiatique.

Nous ne sommes ni des anglais ni des américains. Nous sommes marqués par notre histoire culturelle si différente de la leur. Il n'y a que nous pour chanter "à bas la calotte" et j'en suis fier ! Mais ne nous y trompons pas. Si ce chant est l'emblème de l'attachement à un intégrisme anti-religieux passéiste et borné, il ne témoigne que de l'intolérance de celui qui l'entonnera. Si, par contre, il témoigne sous forme symbolique de la nécessité, toujours actuelle, de la lutte contre toutes les "calottes" fanatiques du monde, y compris le danger de la voir fleurir en nous, elle reste, à mes yeux, un signe de saine et anarchique vitalité ! A bas la calotte !

Il me semble avoir compris que le Big Book insiste sur l'importance de la différence entre le spirituel et le religieux. Le mouvement AA est spiritualiste.

L'esprit domine la matière. Les Valeurs universelles sont au-dessus de toutes les réalités. AA n'est pas un mouvement religieux. Il ne se laisse enfermer dans aucune église, si belle soit-elle.

Il est ouvert à tous, qu'ils soient spiritualistes, religieux ou qu'ils ne le soient pas, vingt-quatre heures à la fois ! Il propose un travail à symbole ouvert.

Je m'explique, en commençant par deux exemples apparemment loin de nous

Vous avez peut-être vu, à Bruxelles puis à Anvers, il y a quelques années, cette exposition de milliers de soldats en céramique de l'armée de ce roi chinois qui vivait au IIe siècle avant J.C. Il voulait arriver au Ciel avec les insignes de pouvoir dus à son rang, à commencer par sa puissante armée. Ses prédécesseurs barbares, eux, faisaient tuer, puis enterrer avec lui, épouses, chamans, armée et autres accessoires de sa sacro-sainte majesté. Je me suis dit, en admirant cette évolution du passage à l'acte au symbole que cette invention était un bien beau signe de civilisation et qu'il avait sauvé quantité de vies humaines.

Deuxième exemple :

Il y a quelques années, je gravissais péniblement les marches raides d'une pyramide sacrificielle mexicaine. Le guide évoquait les innombrables coeurs que les prêtres arrachaient aux victimes, souvent consentantes d'ailleurs. Leur sang nourrissait le dieu soleil sans lequel il mourrait, entraînant la civilisation dans ce désastre. En l'écoutant, je me disais :

"Heureusement que l'homme a inventé le symbole. Grâce aux outils symboliques comme le vin de messe versé dans le calice et l'hostie, on ne doit plus re-crucifier le Christ à chaque messe, ce qui, avouons-le, poserait de délicats problèmes!"

Dieu peut donc passer de réalité absolue à une représentation symbolique. Un poisson ou un crucifix peuvent être des signes permettant à ceux qui l'ont appris de comprendre qu'il s'agit du Christ.

Mais attention : il s'agit dans ce cas d'un symbole fermé. Il ne renvoie qu'à une signification bien définie.

A titre d'exemple, l'agneau mystique, au centre du fabuleux polyptyque peint par les frères Van Eijck, que l'on peut admirer à la cathédrale St-Bavon, à Gand, est décrit par le religieux qui a écrit un livre érudit sur le sens chrétien de cette "catéchèse colorée" comme un symbole. Je le cite : "La peinture s'exprime par symboles. Une catéchèse picturale (ou l'histoire que racontent les images) ne peut se concevoir que si les symboles utilisés sont reconnus comme tels, c'est-à-dire en leurs relations avec les réalités spirituelles vers lesquelles ils dirigent notre esprit".

Je suis libre, moi qui n'appartiens à aucune église, d'ouvrir le symbole ou de le laisser fermé. Comme le disait un de mes vieux amis AA, avec son accent bruxellois savoureux "Tu sais, Francis, la Puissance supérieure, c'est comme le chapeau que l'on se passe en fin de réunion. Certains y mettent des sous, rarement beaucoup car on en a un peu trop dépensé dans notre vie, d'autres y mettent des boutons de culotte ou un peu de brol et les paumés ou les radins n'y mettent rien. Quand on ne peut vraiment plus payer ni le loyer du local ni le café, alors il faut bien qu'on en parle. Mais, tu sais, chacun est libre d'y mettre ce qu'il veut et ce qu'il peut. Ca ne regarde personne. Nous avons été trop emprisonnés par l'alcool. Ni dieu ni maître. La Puissance Supérieure est ce que les francs-maçons appellent "le centre de l'union". La Puissance supérieure, un jour à la fois, peut-être, d'après les témoignages d'amis AA : rien du tout, l'esprit du groupe, une forme d'énergie positive sur laquelle je peux me brancher en cas de besoin, quelque chose de plus grand et de meilleur que moi qui me réconcilie avec moi, avec nous et avec ce monde qui est souvent si affreux, ou un dieu aussi déterminé que "notre père qui êtes aux cieux" ou Allah. Je suis libre de la mettre en doute, de l'engueuler quand je trouve qu'elle pourrait faire plus de bien, de lui dire des mots tendres quand je me sens en confiance avec elle, etc.

Je peux croire, au risque de me tromper, qu'elle a été inventée par les hommes parce qu'ils aspirent, depuis toujours, à dépasser la réalité matérielle du monde. Ils veulent nier les limites de notre vie et épanouir leurs désirs de toute puissance et d'immortalité. Une des merveilles de notre époque est, à mon avis, cette nouvelle liberté de séparer, si nous le désirons, notre liberté spirituelle du cadre codifié des religions. Elles n'ont plus, du moins chez nous, le monopole de la spiritualité et des croyances en des valeurs. Les valeurs morales de civilisation ne sont plus, contrairement à ce qu'affirment les fondamentalistes de tout poil, les seuls apanages de telle ou telle religion, morale, philosophie ou idéologie.

Le groupement AA est un des hauts lieux de la liberté.

Mais il n'est pas, à mon avis, une auberge espagnole ouverte à toutes les opinions, à toutes les interprétations. La méthode est orientée vers des valeurs positives. Elle privilégie le "choix de contraintes éthiques et méthodologiques librement acceptées".

Les forces de destruction, celles que j'appelle "l'hydre" ou le monstre aux mille têtes de la destruction, dont la plus connue ici est la dépendance alcoolique, n'est pas une des interprétations possibles de la Puissance supérieure ou du GADLU. Elle est notre ennemie commune, celle à l'égard de laquelle nous apprenons à être vigilants, sans relâche. A nous d'œuvrer à la transmission des valeurs d'amour dans notre combat quotidien. A en juger par le frémissement d'espérance que je ressens parmi vous, je crois que nous avons de bonnes raisons de rester optimistes.

Je vous remercie de votre écoute active et fraternelle.

“De misverstanden van de Hogere Macht”.

Beste AA vrienden.

In 1964 heb ik het voorrecht gehad om een stage van negen maanden te doen in een progressief Frans psychiatrisch hospitaal. Daar is het, gedurende een bijeenkomst van het verplegend personeel – een honderdtal mensen - , dat ik voor de eerst keer in mijn leven, een drietal AA-mensen met een missie heb ontmoet. Deze herinnering heeft me getekend, zo verschrikkelijk vond ik het toen. Het is om de moed te eren van deze pioniers, om te proberen de schande uit te vegen van de onverdraagzaamheid van deze psychieters, om op de schoonheid van de afgelegde weg te wijzen en om een betere toekomst te scheppen dat ik gevraagd heb om mee te werken aan deze grote dag. Ik zie ze nog op het podium van de grote zaal, vastgeschoefd op hun stoelen, vastgelijmd aan hun tafels, zwetend van de zenuwen, tegenover een vijandig publiek, spottend en verbeten antiklerikaal, dat geen woord geloofde van hun getuigenissen en het hun op een wrede wijze liet voelen. Wij waren in het land van alles mag en in een grootsprekerig veelal fundamentalistisch bolwerk. De kliniek was vooral gesticht door en voor de ziekenbond van de Nationale Onderwijsinstellingen, dus de onderwijzers van de Republiek. Het is niet sinds gisteren dat de arme leraars misleid zijn, maar de toestand is alleen maar verergerd. Ik was toen even antireligieus als de andere verzorgers. De getuigenis van de AA-ers bracht me een scène in gedachten, die ik enkel jaren voordien meemaakte in Den Haag en die indruk had gemaakt op mij en me geschockt had. Protestantten, zonder twijfel leden van het Leger des Heils, verkondigden in hun spreekbuis:

“Ik was een ellendige zondaar, verrot met de meest verschrikkelijke zonden. Ik heb de bodem van het verval gezien en heb er God gevonden. Hij heeft me opgenomen in zijn gemeenschap. Hij heeft me de ogen geopend. Hij heeft het Licht getoond in mij, in de wereld en de hemelen. De weg van het Goede, die ik verloren had, is voortaan voor mij geopend. Ik heb niets anders te doen dan deze te volgen.”

Hoe kon men dergelijke beuzelpatraat volgen? Hoe kon men zich, zonder zichtbaar plezier, verbergen in een dergelijke sekte?

Dat waren mijn vragen toen. Ze waren zonder positief antwoord en, ik bekennen het, zonder enig medelijden.

Ik heb ervoor gekozen om mijn getuigenis af te stemmen op het thema van de moeilijke verhoudingen tussen diegenen die allergisch zijn voor de Hogere Macht en degenen die ze nodig hebben. Ik heb ze “de misverstanden van de Hogere Macht” genoemd om verschillende redenen:

Eerst en vooral, omdat ik in mijn professioneel leven meerdere alcoholisten heb ontmoet die vroeger, en nog steeds, problemen hebben met God, zijn kerken, zijn dienaars, zijn volgelingen, zijn missen en gebeden. Sommigen onder hen hebben er, door de AA-ers te behandelen als fundamentalisten, en wat weet ik al niet meer, een gemakkelijk alibi in gevonden om hun verval verder te zetten. Anderen zijn deze weerzin overstegen en hebben de drempel overschreden, maar ze maken geen vooruitgang of zeer moeilijk, in de opbouw van zichzelf met de hulp van de Stappen en de Tradities. Ze slagen er niet in om de misverstanden te overstijgen, ondanks hun inspanningen. Het lijkt me dus belangrijk om dit moeilijke probleem aan te snijden in de hoop om diegenen te helpen die geblokkeerd blijven in deze flessenhals, letterlijk en figuurlijk.

Tevens, doordat ik gedurende de jaren heb ontdekt, dat hoop en spiritualiteit een therapeutische effect hebben in mijn eigen leven en dat van vele broeder en zusters. De AA-methode is de meest doeltreffende therapeutische methode tegen de ziekte van het alcoholisme die ik ken. Niet meer naar het eerste glas grijpen is onontbeerlijk, maar het is niet genoeg. Integendeel, daar begint het voornaamste. Het glas, in wiens val de angsten en de waarden oplossen, wordt het symbool van het meesterwerk dat we volbrengen om ons eindelijk menselijk te gedragen.

“Tussen de aap en de mens, daar zitten wij” heeft de grote bioloog Konrad Lorenz gezegd. Door bewust te worden, door diep in onszelf te gaan en door te beslissen om de rest van ons leven op te dragen aan het beklimmen van de berg die leidt naar de betere Mens in ons, iets dat het leven ons niet heeft toegestaan om tot nu om te realiseren. Daar ligt, volgens mij de grootsheid van de AA-methode. Jullie methode is beter dan de geneeskunde. Zij weet dat het behandelen van het symptoom alcohol, al lijkt dit essentieel, niet voldoende doeltreffend is als men er niet bovenuit stijgt. De echte behandeling van de alcoholist stelt aan de zieke voor, om zijn waardigheid te ontdekken en zijn geloof in een nieuw verbond tussen het beste van onszelf en het beste van het “groter-dan-onszelf”

De ontdekking van het hoofdstuk van uw Big Book dat heet “De Hogere Macht en de atheïst” heeft me aangenaam verrast. Het brengt antwoorden van vrede en verdraagzaamheid voor deze moeilijke vragen. Het zou kunnen geschreven zijn door een vrijmetselaar (misschien was één van uw stichters er een). Hij zou God “de Grote Architect van het Universum” genoemd hebben. De naam die men hem geeft speelt geen rol. Het essentiële is dat men er wezenlijk aan toevoegt dat alles afhangt van de manier waarop iedereen God aanvaardt, interpreert en beleeft. Dit is, als ik me niet vergis, uw derde Stap en ik vind ze buitengewoon.

Voor sommigen, is God een onbetwistbare realiteit. Hij wordt voor eens en voor altijd gedefinieerd in een onthullend boek dat niet gelezen, begrepen en geleefd mag worden dan op één manier, vastgespikkeld op het rechtlijnig denken. Er bestaat voor dit soort gelovigen enkel één soort waarheid. Zij die hierbuiten leven zitten fout, dwalen rond in de zonde, met alles wat dit in dit leven en het leven erna met zich meebrengt. Zelfs al is ze niet meer in de mode, toch is de hel niet meer veraf! Iedereen is vrij om deze beginselen te aanvaarden. Maar als hij er zo voor staat, of hij dit aanvaardt of niet, plaatst deze gelovige zich in het kamp van het eigen gelijk, de onverdraagzaamheid en het fundamentalisme. Degenen die twijfelen, of de absolute waarheid niet aanvaarden, hebben geen enkele plaats in deze groep. Door toe te geven en wél binnen te komen, ondanks hun veronderstelde vrijheid om te weigeren dit te aanvaarden en erin te geloven, ondervinden ze zware moeilijkheden om zich lid te voelen van dit soort broederschap van gelovigen.

Er bestaan, heeft men me verteld, maar ik kan het verkeerd begrepen hebben, AA-groepen die enkel bestaan uit mensen die geloven in dezelfde God. Ze zouden niet geneigd zijn om sceptici of ongelovigen in hun midden op te nemen ondanks hun alcoholistische broederschap. En zelfs indien ze er wel toe geneigd waren, toch ken ik een aantal AA-ers die zich hier niet in dit broederschap thuis voelen. Jammer, want het glas staat niet ver!

Voor iedereen onder ons, U weet het zo goed als ik, broeders en zusters op zoek om hun leven opnieuw te besturen, is het essentieel om te leren nieuwe hulpmiddelen voor wederopbouw te gebruiken. Wij waren zo verloren, zo ontwapend, zo geslagen dat we beproefde en méér efficiënte traditionele werktuigen dan deze van voor onze heilzame maar pijnlijke duik gevuld door onze initiële wedergeboorte nodig hadden.

We zijn géén Amerikanen of Engelsen. We zijn gemerkt door onze culturele geschiedenis zo verschillend van de hunne. Er rest nog enkel ons om te zingen: "Weg met de tjeven, (caloten en ander christelijk gespuis)" en ik ben er fier op! Maar vergissen we ons niet. Als dit lied het embleem is van een verouderd antireligieus fundamentalisme, getuigt het enkel van een onverdraagzaamheid van degene die het aanheft. Als, dit echter onder

symbolische vorm getuigt van een noodzaak, nog steeds actueel, van de strijd tegen alle fanatieke “caloten” van deze wereld, zelfs met het gevaar deze strijd opnieuw te zien bloeien, blijft ze, in mijn ogen, een teken van een gezonde anarchistische levendigheid. Weg met de tjeven!

Ik meen begrepen te hebben dat de Big Book de nadruk legt op het belang van het verschil tussen het geestelijke en het religieuze. De AA-beweging is spiritualistisch. De geest domineert het stoffelijke. De universele Waarden zijn verheven boven elke realiteit. AA is géén religieuze beweging. Ze laat zich in geen enkele kerk opsluiten, hoe mooi ze ook is. Ze staat open voor iedereen, zowel voor spirituele mensen, godsdienstige mensen of mensen die dit niet zijn, vierentwintig uur per keer. Ze stelt een werk met open symbool voor. Ik verklaar me nader met twee voorbeelden die schijnbaar ver van ons verwijderd zijn.

U heeft misschien enkel jaren geleden, in Brussel en dan in Antwerpen, deze tentoonstelling gezien van duizenden aardewerken soldaten van het leger van die Chinese koning die leefde in de tweede eeuw voor Christus. Hij wou in de Hemel komen vergezeld van symbolen van zijn macht behorend bij zijn rang, te beginnen met zijn sterk leger. Zijn barbaarse voorgangers lieten hun echtgenoten, sjamanen en leger doden, en samen met andere benodigheden van de allerheiligste majesteit begraven. Ik dacht bij mezelf, terwijl ik de ontwikkeling bewonderde van woord naar daad, dat deze uitvinding een mooi teken was van beschaving, en dat ze vele mensenlevens gespaard had.

Tweede voorbeeld:

Enkele jaren geleden besteeg ik met moeite de uitgesleten trappen van een Mexicaanse offerpiramide. De gids beschreef de talrijke harten die door de priesters uitgerukt werden bij de slachtoffers, veelal met toestemming van anderen. Hun bloed voerde de zonnegod zonder welke hij zou sterven, terwijl hij de beschaving zou meesleuren in deze ramp. Terwijl ik naar de gids luisterde dacht ik:

“Gelukkig heeft de mens het symbool uitgevonden. Dankzij symbolische werktuigen zoals de miswijn die in de kelk gegoten wordt en de hostie, moet men Christus niet meer kruisigen bij elke mis, wat, we geven het toe, delicate problemen zou stellen.”

God kan dus veranderen van absolute realiteit naar een symbolische voorstelling. Een vis of een kruisbeeld kunnen tekenen zijn voor hen die geleerd hebben om te begrijpen dat het over Christus gaat.

Maar pas op: het betreft hier een gesloten symbool. Het symbool doelt op een goed gedefinieerde betekenis.

Bijvoorbeeld, het Lam Gods, in het midden van het wonderlijke drieluik geschilderd door de broeders Van Eijck, dat men kan bewonderen in de St. Bavokathedraal te Gent, is beschreven door een geestelijke die een erudit boek geschreven heeft over de christelijke zin van deze “gekleurde catechese” als een symbool. Ik citeer hem:

“Het schilderij drukt zich uit met symbolen. Een in beeld gebrachte catechese (of de beelden die de geschiedenis vertellen) kan zich niet waarmaken als de gebruikte symbolen niet als dusdanig herkend worden, met andere woorden in hun verband met de spirituele realiteiten naar diegenen waartoe onze geest geleid wordt.”

Ik ben vrij, ik die tot geen enkele kerk behoor, om het symbool te openen of om het gesloten te laten. Zoals een van mijn oude vrienden in AA in zijn smakelijk Brussels accent zei: “Je weet, Francis, de Hogere Macht is als de hoed die rondgaat op het einde van de vergadering. Sommigen stoppen er munten in, zelden veel want we hebben er teveel uitgegeven in ons leven, anderen steken er broeksknopen of brokken in en de berooiden of de sukkelaars gooien er niets in. Als je de huur van het lokaal of de koffie niet meer kan betalen, moet je er toch over spreken. Maar, weet je, iedereen is vrij om er in te doen wat hij wil en wat hij kan. Het gaat niemand iets aan. We hebben teveel gevangen gezeten door de alcohol. Nog God noch gebod. De Hogere Macht is wat de vrijmetselaars “het centrum van de eenheid” noemen.”

De Hogere Macht, dag per dag, is misschien, naar de getuigenissen van AA-vrienden: niets, de groepsgeest, een energievorm waarop ik me kan aansluiten als het nodig is, iets hogers en beters dat me in vrede brengt met mezelf, met ons en met de wereld die meestal zo vreselijk is, of ook een god zoals “onze vader die in de hemelen zit” of Allah. Ik ben vrij om hem in vraag te stellen, hem uit te schelden, als ik vind dat hij meer goed zou mogen doen, hem mooie woorden te zeggen als ik me vertrouwd voel met hem, enz.

Ik kan geloven, met het risico dat ik me vergis, dat hij uitgevonden is door de mensen omdat ze hopen, altijd al, om de stoffelijke werkelijkheid te ontstijgen. Ze willen de begrenzing van ons leven ontkennen en hun verlangens naar almacht en onsterfelijkheid uitplooien. Een van de schoonheden van deze tijd is, naar mijn mening, deze nieuwe vrijheid om, als we dat willen, de spirituele vrijheid en het vaste kader van de godsdiensten te scheiden. Ze hebben, toch bij ons, niet meer het monopolie van de spiritualiteit, de geloofspunten en de waarden. De morele waarden van onze beschaving zijn niet meer, in tegenspraak van wat fundamentalisten van allerlei pluimage ons willen doen geloven, de enige uithangborden van de ene of de andere godsdienst, moraal, filosofie of ideologie.

De AA-beweging is een van de bruggenhoofden van de vrijheid.

Maar het is, naar mijn mening, geen Spaanse herberg die open is voor elke mening en alle interpretaties. De methode is georiënteerd naar positieve waarden. Ze verleent voorrecht aan de “keuze van ethische dwang en methodologie die in alle vrijheid geaccepteerd worden”.

De vernietigingkrachten, degene die ik noem “het waterserpent of het duizendkoppige monster van de vernietiging, waarvan de meest gekende hier het alcoholisme is, is niet een van de mogelijke interpretaties van de Hogere Macht of van de “Grote Architect van het Universum”. Ze is onze gemeenschappelijke vijand, tegenover wie wij leren oplettend en waakzaam te zijn, zonder verslapping. Aan ons om de waarden van liefde dagelijks over te brengen. Aan het geritsel te horen – de hoop die ik tussen jullie aanvoel, denk ik dat we goede redenen hebben om optimistisch te blijven.

Ik dank U voor uw actief en broederlijk luisteren.

De eerste jaren van Alcoholics Anonymous.

Het is allemaal begonnen te Brussel, aan de rue de la Porte Rouge, in de buurt van de Hoogstraat, waar Pieter Breugel nog gewoond heeft.

In dat straatje – de Rode Poortstraat – zaten toen enkele eenzamen in een ontvangsttehuis gehuisvest. Daar kwam ook Jean L. terecht na het zoveelste verblijf, wegens drinken, in het Brugmanziekenhuis. Jean had er de raad gekregen van Mlle Bodarwé (ze leeft waarschijnlijk nog als negentigjarige in een rusthuis te Verviers) zich bezig te houden met mensen. De psychiatrische verpleegkundige was niet preciezer geweest.

Jean had onlangs iets gelezen over alcoholisten in een week- of maandblad; over “Alcoholics Anonymous”, Jean kon het artikel niet meer in handen krijgen. We zijn nu in september 1953. Jean raadpleegt het telefoonboek en een paar uur later had hij het Big Book van “Alcoholics Anonymous” in handen gekregen. Voor Jean, die vlot Amerikaans las, een veropenbaring. Met Aloïs en een paar andere mensen van het ontvangsttehuis wilde hij het proberen. Een Amerikaan, Fred, die in Frankfurt-am-Main in een AA-groep gezeten had, is ook van de partij, zonder een gebenedijd woord Frans te verstaan. Alleen maar er bij te zijn bracht hem steun en redding voor zijn alcoholisme.

Wekelijks werd er vergaderd. Ondergetekende sloot zich aan, ofschoon hij aanvoelde dat hij er niet op zijn plaats zat; liever en beter alleen met, door en voor alcoholisten.

Dat klein groepje in de rue de la Porte Rouge werd de eerste zelfhulpgroep in België zonder toen te weten wat een zelfhulpgroep was.

Jean L. was zeer ijverig. Er werd een v.z.w. opgericht, die in de bijlage van het staatsblad werd gepubliceerd. Er werd in de "Palais des Beaux Arts" een vergadering belegd. Ieder Brussels (Franstalig) dagblad had een vertegenwoordiger afgevaardigd, daarbij geholpen door het destijds Nationaal Comité tegen Alcoholisme. Jean sprak goed. Er werden positieve verslagen gepubliceerd.

Er werden ook adressen gepubliceerd. Familieleden van alcoholisten reageerden. Een zekere Marc uit Antwerpen reageerde ook. Samen met zijn vrouw verongelukte hij, jaren later. Marc wilde ophouden met drinken, hij was het kotsbeu. In Vichte kwam Roger op de proppen, zijn beenhouwerij dreigde failliet te geraken. Hij had wroeging voor zijn vrouw en twee kleine kinderen. Het vijfjarige meisje werd als engelbewaarder door de echtgenote van Roger meegestuurd. Dan was er ook Omer uit Tielt. Hij had in zijn krant een drinkerverhaal over Russen gelezen. Omer had echter die krant verloren. Hij naar Brussel naar de redactie van Het Nieuwsblad en zo naar het reeds genoemde Nationaal Comité. Door briefwisseling en lezing van het Big Book werd Omer nuchter.

Marc probeerde het in Antwerpen met enkele drinkers, wat tot gevolg had dat daar de eerste AA-groep buiten Brussel opgericht werd. Er begon stilaan iets te groeien. Er werd gestimuleerd om enkele ex-drinkers op een vergadering te Gent in de Milkbar bijeen te brengen. Daar kwamen Roger (van Vichte) en Omer (van Tielt) ook op af. Aan de twee West-Vlamingen werd aangeraden om eens samen te komen in West-Vlaanderen. Dat gebeurde ergens in een herberg in het centrum van Kortrijk. Er werd een lokaaltje gevonden boven een café en de eerste West-Vlaamse groep was een feit.

Ook in Limburg kwam er leven in de brouwerij, Prof. B. Paesmans van het college van Hasselt en het volkstehuis aldaar had gehoord wat er in de hoofdstad gebeurde, en toen er op de Grote Plaats te Brussel in een café-restaurant een bijeenkomst met getuigenissen van alcoholisten op het programma stond zat Prof. Paesmans met enkele ex-drinkers uit het volkstehuis te luisteren. Dat was het startsein van de eerste AA-groep in Limburg. Frans uit Brussel kwam gloedvol getuigen in Hasselt. Een paar jaar later ontstonden er meerdere AA-groepen in Limburg.

En Luik bleef niet ten achter, dankzij François en zijn echtgenote. In het Henegouwse Eugies vergaderde er reeds een groep en hij bestaat er nog.

Er kwamen ook andere groepen in Brussel, doch dat is een ander verhaal. Ook het ontstaan aldaar van de eerste Al-Anongroep. De Al-Anongroepen mogen zeker in Jodoigne ook even in de bloemetjes gezet worden.

Ik mag toch enkele verdienstelijke niet-alcoholisten niet vergeten? De reeds genoemde Prof. B. Paesmans; kanunnik Elie Gallez uit Doornik; pater Jos De Reys uit Antwerpen; en de kloosterlinge Régine uit Pittem. Ze zijn ondertussen alle vier overleden.

Ik denk ook aan enkele zeldzame artsen uit de beginperiode van de AA, zoals er vroeger eminente persoonlijkheden in de Verenigde Staten de AA en hun 12 stappen bekendheid gaven.

Ik mag – last but not least – zeker alle AA-ers die ons ontvielen niet vergeten. Hun nuchterheid en verdienstelijk leven zijn er niet voor niets geweest. Mogen zij vandaag in Geldenaken dankbaar in herinnering gebracht worden!

André De Boe
21 september 2003

Les premières années de Alcooliques Anonymes

Tout a commencé à Bruxelles, rue de la Porte Rouge, dans le quartier de la rue Haute, là où Pieter Breugel a encore habité.

Dans cette ruelle, la rue de la Porte Rouge, quelques solitaires étaient à l'époque hébergés dans une maison d'accueil. C'est là aussi qu'arriva Jean L. après un de ses nombreux séjours, pour cause d'alcoolisme, à l'hôpital Brugmann. De Mademoiselle Bodarwé (qui vit probablement encore aujourd'hui dans une maison de repos à Verviers), Jean avait reçu comme conseil de s'occuper des gens. L'infirmière psychiatrique n'avait pas précisé davantage.

Récemment, Jean avait lu quelque chose au sujet des alcooliques dans un hebdomadaire ou dans un mensuel ; cela concernait « Alcoholics Anonymous » et Jean ne parvenait plus à remettre la main sur l'article. Nous voici en septembre 1953. Jean consulte l'annuaire téléphonique et une paire d'heures plus tard il avait en mains le Big Book, «Alcoholics Anonymous ». Pour Jean, qui lisait couramment l'américain, c'était une révélation. Avec Aloïs et encore quelques autres pensionnaires de la maison d'accueil il voulut essayer. Fred, un Américain qui avait participé à un groupe AA à Francfort-sur-le-Main, est aussi de la partie, sans toutefois connaître un traître mot de français. Rien que d'être là lui était bénéfique et le sauvait de son alcoolisme.

On se réunissait chaque semaine. Le soussigné les rejoignit, bien qu'il ressente qu'il ne s'y trouvait pas à sa place ; il préférait se trouver seul avec les alcooliques, par et pour eux.

Ce petit groupe de la rue de la Porte Rouge fut le premier groupe d'entraide en Belgique, sans qu'on sache pour autant à l'époque ce qu'était un groupe d'entraide.

Jean L. était très actif. Une A.S.B.L. fut créée dont les statuts parurent au Moniteur. On organisa une réunion au Palais des Beaux-Arts. Chaque quotidien bruxellois (francophone) y avait délégué un représentant, aidé en cela par le Comité National contre l'Alcoolisme de l'époque. Jean parlait bien. Les comptes-rendus publiés étaient positifs.

On publia aussi des adresses. Des membres de la famille d'alcooliques réagirent. Un certain Marc d'Anvers réagit aussi. Quelques années plus tard il fut accidenté avec sa femme. Marc voulait cesser de boire, il en avait vraiment marre. Il y eut Roger à Vichte : sa boucherie menaçait faillite. Il était plein de remords pour son sa femme et ses deux petits enfants. Son épouse lui avait adjoint sa petite fille de cinq ans comme ange gardien. Et il y avait aussi Omer de Tielt. Dans son journal il avait lu un récit sur les buveurs en Russie. Omer avait perdu ce journal. Il se rendit à Bruxelles à la rédaction de *Het Laatste Nieuws* et arriva ainsi à ce qui s'appelait déjà le Comité National. Omer devint sobre suite à un échange de correspondance et à la lecture du Big Book.

Marc s'y essaya avec quelques autres buveurs à Anvers, et c'est là que fut créé le premier groupe AA hors de Bruxelles. Quelque chose se développait lentement. On insista afin que quelques ex-buveurs se rassemblent à l'occasion d'une réunion au Milkbar à Gand. On y vit entre autres Roger (de Vichte) et Omer (de Tielt). Il fut conseillé aux deux west-flamands d'organiser une rencontre en Flandre Occidentale. Et ceci se fit quelque part dans une auberge du centre de Courtrai. On trouva un petit local au-dessus d'un café et le premier groupe west-flamand était créé.

Le Limbourg aussi commençait à s'animer. Le Prof. B. Paesmans du collège de Hasselt ainsi que le foyer populaire de l'endroit avaient appris ce qui se faisait dans la capitale. Aussi, on vit le Prof. Paesmans en compagnie de quelques ex-buveurs du foyer populaire venir écouter les témoignages d'alcooliques prévus au programme d'une rencontre organisée dans un café-

restaurant de la Grand-Place à Bruxelles. C'était le signal pour la mise sur rails du premier groupe AA du Limbourg. Avec ardeur, Frans de Bruxelles venait livrer son témoignage à Hasselt. Une paire d'années plus tard, plusieurs groupes naquirent au Limbourg. Et Liège n'était pas en reste, grâce à François et à son épouse. Le groupe d'Eugies, qui existe toujours aujourd'hui, se réunissait déjà lui aussi.

D'autres groupes virent encore le jour à Bruxelles, mais ceci est une autre histoire. N'oublions pas non plus qu'on y vit naître le premier groupe Al-Anon. Les groupes Al-Anon aussi méritent bien qu'on leur rende hommage à Jodoigne.

Comment pourrais-je aussi oublier quelques non-alcooliques ? Le Prof. B. Paesmans déjà cité, le Chanoine Élie Gallez de Tournai, le Père Jos De Reys d'Anvers, et la Sœur Régine de Pittem. Ils sont décédés depuis lors.

Je songe aussi aux quelques rares médecins de la période des débuts de AA, qui permirent de faire connaître les 12 Étapes comme le firent avant eux d'éminentes personnalités aux États-Unis.

Et, last but not least, je ne puis oublier ici tous les AA qui m'ont échappé. Leur sobriété et leur vie active n'y ont certainement pas été pour rien. Qu'ils reçoivent aujourd'hui à Jodoigne ce souvenir reconnaissant !

André De Boe
le 21 septembre 2003

DEEL II: Getuigenissen.

DEUXIEME PARTIE: témoignages

Beste Vrienden,

Vijftig jaar AA in België, het is een hele tijd.

Een ideale gelegenheid om even stil te staan bij wat voorafging. Wanneer we de ontstaansgeschiedenis van onze gemeenschap ontleden, komen we tot de ontdekking dat, naast het vele werk dat geleverd werd door alcoholisten, er steeds een belangrijke stimulans is uitgegaan van niet-alcoholisten. Zou AA er wel gekomen zijn zonder de directe inbreng van Dr. Silkworth?

Zou ook in ons kleine België het ontstaan van AA hetzelfde zijn geweest zonder juffrouw Bodarwe en de heer A. De Boe?

Het waren telkens niet-alcoholisten die vertrouwen wisten te wekken voor een ander levensprogramma, los van alle inmenging van welke drukkingsgroep dan ook, maar gericht op een nieuwe, positieve en actieve deelname aan het echte leven, dank zij het loskomen van het dwangmatig alcoholgebruik. Wat de Vlaamse AA betreft, kan men stellen dat deze heel snel beroep heeft gedaan op "buitenstaanders" om de dienstwerking in goede democratische banen te leiden naar de geest van de concepten.

De Raad van Advies, zoals het toen genoemd werd, bestond uit zes niet-alcoholisten en vijf AA'ers.

Twee van deze pioniers staan nog steeds ten dienste van onze Vlaamse AA, namelijk de heer A. Vanstaen en de heer J. Beernaert. De heer Vanstaen was de toenmalige voorzitter van de Raad en is thans nog voorzitter van de VZW Aldineabel. De heer Beernaert is intussen al vele jaren voorzitter van de Algemene Dienstenraad van de Vlaamse AA. De heer Beernaert is reeds 43 jaar een prominente voorvechter en de heer Vanstaen, vermoeden we, is zelfs nog langer met raad en daad geduldig aanwezig op de noodzakelijke vergaderingen.

Naast deze twee gewaardeerde medewerkers, hebben we actueel nog vier andere beheerders A, namelijk één per provincie. We betreuren dat we voorlopig onvoltallig zijn en hopen dat hierin snel verbetering komt.

De bedoeling van de beheerders A is samen met de AA'ers te zoeken naar die middelen en mogelijkheden om de nog zoekende alcoholist de hand te reiken van AA opdat ook hij of zij de weg zou vinden die leidt naar een nuchter geluk. Ik herinner me, alsof het gisteren was, dat de heer Beernaert me, bij mijn eerste aanwezigheid op de Algemene Raad in Boom, een symbolische rozenstruik te verzorgen gaf. Vandaag mag ik het geluk kennen vele mooie rozen te bewonderen in al die AA'ers die ik intussen tot mijn zeer goede vrienden mag rekenen in binnen en buitenland.

Ik hoop dat ik, samen met mijn vrienden beheerders A, nog vele jaren mag en kan meehelpen aan deze wonderlijke gemeenschap van A.A. opdat wij allen samen er blijven voor zorgen dat waar ook ter wereld een alcoholist hulp zoekt hij de hand van AA kan vinden om hem de weg te tonen dank zij de stappen, tradities en concepten. Dit zal enkel dan mogelijk blijken indien we samen rond de tafel blijven samenkommen en durven steunen op elkaar en de Hogere Kracht.

Willy Marcelis, Beheerder A, Vlaams Brabant en Brussel,
Vlaamse Algemene Dienstenraad van AA.

Chers amis,

A.A. depuis cinquante ans en Belgique, voilà toute une époque.

Une occasion idéale pour jeter un coup d'œil sur le passé. À l'analyse de l'histoire de notre développement, nous découvrons qu'à côté de l'important travail fourni par les alcooliques, les non-alcooliques se sont toujours révélés comme un important stimulant. AA aurait-il pu voir le jour sans l'apport direct du Dr Silkworth ?

La naissance de AA dans notre petite Belgique se serait-elle passée de la même manière sans Mademoiselle Bodarwé et Monsieur A. De Boe ?

Ce furent à chaque fois des non-alcooliques qui parvinrent à créer la confiance nécessaire dans un autre programme de vie, indépendant de quelque groupe de pression que ce soit, mais axé sur une participation nouvelle, positive et active à la vraie vie, grâce à l'abandon d'un usage coercitif de l'alcool. Du côté des AA flamands, on peut dire que ceux-ci ont très vite fait appel à des « extérieurs » pour que leurs services fonctionnent de manière démocratique et dans l'esprit des Concepts.

Le Conseil d'Avis, tel qu'il se nommait à l'époque, était composé de six non-alcooliques et de cinq AA.

Deux de ces pionniers sont encore toujours au service de AA en Flandre, notamment Monsieur A. Vanstaen et Monsieur J. Beernaert. Monsieur Vanstaen était à l'époque président du Conseil ; il est actuellement encore président de l'ASBL Aldneabel. Monsieur Beernaert est devenu entre-temps et depuis de nombreuses années président du Conseil des Services Généraux des AA en Flandre. Monsieur Beernaert est déjà en première ligne depuis 43 ans et nous supposons que Monsieur Vanstaen participe activement aux réunions importantes depuis plus longtemps encore.

À côté de ces deux précieux collaborateurs, nous trouvons actuellement encore quatre autres administrateurs de classe A, soit un par province. Nous regrettons de ne pas être au complet pour le moment et nous espérons que cette situation s'améliorera rapidement.

Le but des administrateurs de classe A est de rechercher ensemble avec les AA ces moyens et ces possibilités pour tendre la main de AA en direction de l'alcoolique qui cherche encore, afin que lui ou elle aussi trouve la voie qui conduit au bonheur dans l'abstinence. Je me souviens, comme si c'était hier, que lors de ma première participation au Conseil Général à Boom, Monsieur Beernaert m'offrit un symbolique bouquet de roses. Aujourd'hui j'ai le bonheur de pouvoir contempler beaucoup de belles roses dans tous ces AA qui sont devenus mes très bons amis tant ici qu'à l'étranger.

Avec mes amis administrateurs de classe A, j'espère pouvoir encore collaborer de nombreuses années à cette communauté admirable des AA afin que nous puissions tous ensemble continuer à assurer que, où que ce soit sur notre terre, l'alcoolique en recherche d'aide puisse trouver la main de AA qui lui montre le chemin à suivre grâce aux étapes, aux traditions et aux concepts. Ceci ne sera possible qu'à condition de continuer à nous réunir autour d'une table et d'oser nous appuyer l'un sur l'autre et sur la Puissance Supérieure.

Willy Marcelis, Administrateur classe A, Brabant Flamand et Bruxelles,
Conseil des Services Généraux de Flandre.

Dear Friends,

Fifty years of AA in Belgium, it's a long time.

An ideal opportunity to reflect on what happened since then. When we analyse the genesis of our community, we discover that, alongside with the big efforts that were delivered by alcoholics, there was always a big stimulus through the work of non-alcoholics. Would AA have come that far without the direct contribution of Dr. Silkworth?

Would the birth of AA in a small country like Belgium have been the same without Mrs. Bodarwe and Mr. De Boe?

Each time it were non-alcoholics that were able to create trust and goodwill for another way of life, without the pressure of whatever influential group, but aimed at a new, positive active participation to the real life, thanks to getting loose from the forced use of alcohol. What concerns the Flemish AA, we can say that they were very quick in relying on "outsiders" to get the service work in the right democratic track following the spirit of the Concepts.

The board of advice, as it was named then, consisted of six non-alcoholic trustees and five AA members.

Two of these pioneers are still at service of our Flemish AA, namely Mr. A. Vanstaen and Mr. J. Beernaert. Mr. Vanstaen was the then chairman of the Board and is still chairman of the association without profit Aldineabel. In the meanwhile Mr. Beernaert is chairman of the General Service Board of the Flemish AA since many years. Mr. Beernaert is a prominent supporter for already 43 years, and we think that Mr. Vanstaen is present with good advice and the needed patience on the necessary meetings for even longer.

Alongside with these two appreciated co-operators, we actually have yet another four administrators A, actually one per province. We regret that we are incomplete for the moment and we hope that this situation will be corrected very soon.

The intention of the administrators A is, together with AA-people, to search for the means and possibilities to reach out with AA's hands for the still searching alcoholic so that he or she may also find the way to a happy sobriety. I remember as if it was yesterday, that Mr. Beernaert, at my first presence at the General Board in Boom, handed me a symbolic rose shrub to take care of. Today I'm happy to admire many beautiful roses in all these members of AA, which I may count to my very best friends inside and outside this country.

I hope that, together with my friends trustees, I will be able to help this wonderful brotherhood of AA so that united we will keep on taking care that where ever an alcoholic searches for help, he will find the reaching hand of AA to show him the way thanks to the steps, the traditions and the concepts. This will only be possible if we keep coming together around the table and dare to rely on each other and the Higher Power.

Willy Marcelis, Administrator A, Flemish Brabant and Brussels,
Flemish General Service Board of AA.

Hallo beste AA-vriend, lieve AA-vriendin, 'n vreugdevolle dag toegewenst!

50 jaar "Levensvreugde" waarvan ik er 26 "JA" heb gezegd tegen het leven zoals het is, en ons geloof in AA is zowel onze bescherming als de bron van onze levensvreugde. IS ER LEVEN NA DE DOOD? Geen ziel kwam het ons vertellen.

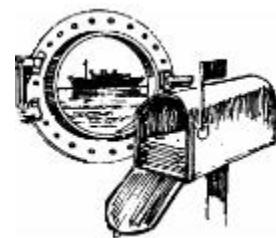
Mijn naam is Henri uit Merchtem, ook alcoholist, maar één van die duizenden ex-dronkaards die kunnen getuigen dat er wel leven is na de drank!

Ja, levensvreugde bestaat echt, doch leeft maar een tijd als men niet overstapt naar geloof, vertrouwen en dienstbaarheid..

Bij m'n eerste AA-vergadering kwam ik terecht bij mensen die toen al wisten wat levensvreugde en vriendschap was..., ik moest het nog leren.

Hoe zou je anders kunnen denken? Waar en op welke plaats kan je verwachten zoveel mensen tegelijk die je spontaan gaan aanspreken en die elk het beste geven van zichzelf, om je rust, kalmte en vertrouwen te geven?

Die zelfs bereid zijn een tijd van hun vrije tijd en nuchterheid te geven, omdat jij ook een stap verder zou geraken. Mensen die je aanvaarden zoals je bent, die trachten te zeggen dat ze dezelfde zijn zoals u. Die zelfs over hun leven en ervaringen gaan spreken, die hun eigen bloot leggen om je te helpen die levensvreugde te bereiken zonder drank. Velen hadden je een uur voordien nog nooit gezien en vragen niets terug maar geven alles wat voor jezelf zeer kostbaar is. Zij die zomaar gekomen zijn, zomaar op een seintje, zonder te weten waar ze gingen terecht komen, zomaar bij een vreemd mens of beter gezegd bij iemand voor wie de alcohol teveel was geworden. Hier beseffen we eindelijk wat echte vriendschap en levensvreugde is.

Als de Lonersgroep niet bestond, zou hij moeten worden uitgevonden..., en dat heeft men gedaan ook. En hier wil ik het over hebben, want waar had ik geweest indien ik die hobby niet had gehad? "Schrijven naar een vriend is ook een manier van verder leven"

Het is bijna een wonder een bejaard man te zien zwijgen, want praten is de ziekte van de ouderdom. Wil dus zeggen, ik ondertussen 72 ben geworden en door allerlei omstandigheden geen gewone AA-vergaderingen meer kan bezoeken. Ziekte, ouderdomverschijnselen en rolstoelgebruiker, belet me echter niet de boodschap verder uit te dragen op papier. Elkander hulp bieden is bepaald niet overbodig, want onverwachts loert het gevaar, je hebt elkander nodig. Zolang onze allerbeste en onzichtbare vriend me niet naar huis roept en niet dement wordt..., heb ik nog werk te leveren en te dienen - ook op papier.

Steeds moeten wij ons herinneren wat we al wisten en zoals Bill, onze geliefde medestichter zei: geef het door, met of zonder woorden.

Allemaal zijn we leden die uit alle hoeken van de samenleving komen. Stedeling of buitenmens arbeider of bureaucraat,loodgieter of rechter, jong of oud, man of vrouw, rijk of arm, alcoholisme blijft niet beperkt tot één bevolkingsgroep.

De man of vrouw die mij nodig heeft, zijn mensen die ik nodig heb om nuchter te blijven.

Papier is geduldig - maar de lezer niet. Luister en lees toch maar even verder want ik ben gered en dat die anderen nu hun plan trekken..., dat is geen AA-taal!

De ervaring leerde dat niet iedereen dezelfde kansen heeft om echt met elkaar te praten, om zijn AA-lidmaatschap waar te maken, om de boodschap te ontvangen. Daarom ook een woordje uitleg over onze lonersgroep.

Loner komt van het Engels "lonely," dat eenzaam, verlaten betekent. Spreken we over loners, dan denken wij o.a.. aan mensen die ziek zijn, zowel lichamelijk als geestelijk, die hun dagen slijten in bed, in een hospitaal, de gevangenis of andere instelling, of in een land waar ze de

taal niet spreken. Het zijn mensen die eveneens het ware verlangen hebben om te stoppen met drinken, om regelmatig een AA-vergadering bij te wonen. Deze mensen noemen we loners. Voor hen biedt de lonersgroep een oplossing in een tweemaandelijkse vergadering op papier en in het persoonlijk contact met andere gestabiliseerde alcoholisten - sponsors genoemd.

Sponsors in de lonersgroep zijn AA'ers die een deel van hun vrije tijd gebruiken om de boodschap van AA schriftelijk uit te dragen. De loner krijgt de vertrouwelijke adressenlijst toegezonden samen net z'n eerste vergadering op papier en het correspondentieschap kan beginnen.

Zoals op gewone vergadering met de nieuweling krijgt de loner ook de nodige rijd om die eerste stap te verwerken. Maar dat daarbij de EERLIJKHEID en de NEDERIGHEID van groot belang zijn, wordt zeker niet verzwegen. Wil hij verder nuchter blijven en terug iets opbouwen dan zullen deze twee noodzakelijke levenswaarden dienen gebruikt te worden als fundering. Fundering die zeer dikwijls volledig weggespoeld was door de alcohol.

Als slot wil ik nog zeggen dat onze lonersdienst in België, de eerste lonersgroep is buiten het grote Amerika en dan nog in de Vlaamse taal.

De lonersgroep is aan zijn 27ste jaargang toe en is zeker niet weg te denken uit de Vlaamse AA. Niet alleen het lonerscomité en de mensen die zich inzetten voor de zaak wil ik danken, maar ook iedere AA'er wil ik hartelijk danken die de boodschap doorgeeft, dat er ook voor iemand die op zichzelf aangewezen is, hij een nieuw leven en levensvreugde kan ontdekken.

Een briefje aan onderstaand adres volstaat om deel uit te maken van de fantastische lonersgroep. Kent U mensen in uw omgeving die geen AA-vergaderingen kunnen bijwonen, maar die toch aan hun alcoholprobleem iets willen doen, aarzel dan niet, geef hen ons adres.

A.A. Lonersdienst Grote Steenweg, 149
2600 – Berchem Tel: 03/239 14 15.

Laat hen niet in de kou staan, gun hen deze kans op herstel!

RUSTPUNT... ODE AAN AA

Daar staat een bank.

Ik wil er even rusten van lasten en van lusten.

Ik rust en dank het leven, vandaag en morgen als het mag - komt er een morgen?

Ach, het leven! één vraag! Wat zal het zijn?

Zijn bij de uitverkorenen, bij de winners of verlorenen? Water of wijn ?

Een rustpunt, een rustbank in het leven...,

ik dank! AA wil ik danken, omdat het tot heden bij water is gebleven...

Vanharte
Henri M. uit Merchtem.

La Joie de revivre

Voici maintenant deux ans que je suis abstinente. C'est un grand bonheur d'avoir pu renaître à la vie et de connaître à nouveau la joie de vivre grâce aux amis A.A.

Quand ceux-ci prononcent les mots : « Puissance supérieure », immédiatement me vient à l'esprit une petite histoire :

Un jour de février 2000, après des semaines d'absence professionnelle, due à mon errance dans les brumes de l'alcool, j'ai comparu devant ce que j'ai appelé à l'époque : le Tribunal.

Debout devant mes " Juges ", courbée par le poids de la honte et en subissant les affres du manque d'alcool, j'ai écouté en silence les faits qui m'étaient reprochés, tous justifiés, bien sûr.

Le verdict tomba : c'était le renvoi définitif de mon travail et sans aucune indemnité ou la fréquentation des "A.A.". Aucune autre alternative ne s'offrait à moi. Le soir, malgré la peur qui me tiraillait le corps tout entier, je me rendis à contre-cœur à ma première réunion. C'était le 23 février 2000.

Inutile de me demander ce qui s'est dit, qui était présent : j'en suis tout à fait incapable. Par contre, ce qui m'a frappée, c'est qu'il y avait des femmes. Je n'étais donc pas la seule. Je m'attendais aussi à voir des personnes croulant sous l'influence de l'alcool et mal habillées. Rien de tout cela. Au contraire, des personnes de toutes les classes de la société me firent un grand sourire, me prodiguerent des paroles réconfortantes. Elles me promirent de faire tout leur possible pour m'aider à me débarrasser de ce terrible fléau qu'est l'alcool. J'ai appris également que l'alcoolisme était une maladie.

Je ressortis de cette première réunion, non pas rétablie, mais sceptique. Comment allaient-ils faire ? L'avenir me l'apprit bien vite. Il fallait écouter leurs conseils, retenir ce qui me convenait, mais surtout bien comprendre que la fréquentation assidue des réunions était la clef du rétablissement futur. J'entendis aussi que pour arrêter de boire, il fallait surtout de la bonne volonté... La tâche ne serait pas facile, mais possible. Je pouvais donc entrevoir un avenir plus serein mais, je le sentais bien, pas dans l'immédiat.

Pendant cette première réunion, combien de fois me suis-je sentie soulagée de constater, par les récits des anciens, que tout ce qui m'arrivait, l'avait été pour eux aussi.

J'ai alors, comme l'oiseau fait son nid, commencé la construction de ma future nouvelle vie. Conseils, suggestions, aide morale, soutien : tout fut bon pour consolider ma digue qui retiendrait un alcoolisme fuyant, mais qui pouvait revenir à tout moment.

Réunion après réunion, jour après jour, la joie de vivre m'est revenue. Tout ne fut pas "roses et violettes", mais en bon élève, j'ai écouté les " Professeurs ". J'ai eu du mal à concevoir une vie sans alcool, mais maintenant, je sais que cela est possible et qu'un premier verre me replongera dans les ténèbres de l'alcool.

Inutile de vous préciser que ce n'est plus par contrainte que je participe aux réunions, mais c'est d'un pas léger et le cœur plein de gaieté que je vais rejoindre mes amies et amis AA.

Au fond de mon cœur sommeille une reconnaissance très profonde et sincère envers cette " Puissance supérieure ", mais je n'arrive pas à trouver les mots adéquats pour l'exprimer. La récompense de mes efforts, je la trouve dans Son regard, Son sourire et dans la confiance qu'Elle me témoigne maintenant. A Elle, je dis merci pour m'avoir obligée à prendre le chemin de l'abstinence et je remercie mes ami(e)s AA pour m'avoir aidé à la concrétiser.

C'est 24 heures à la fois, jour après jour, mois après mois que j'atteignis ma première année.... Toute fière, en ce 23 février 2002 je fête ma deuxième année d'abstinence.

J'espère que cela durera de nombreuses années encore.

Claudette (Mons)

Oude geschiedenissen

Toen ik in de jaren 70 aanpikte bij een Antwerpse club bestond die grotendeels uit dokwerkers. (Nu zijn ze zowat gedecimeerd door de automatisering moet je weten) Daar werd dus frequent met God gepraat maar niet zoals de pastoor het graag gewild had. Het was ook de tijd van de Prior, voor de jongeren onder ons... een soort voetbalpronostiek waar je zelf de resultaten mocht invullen. Vrouwen waren er helemaal niet.

Bij de derde vergadering ongeveer die ik bijwoonde, na de uitvoerige bespreking van de in te vullen Prior kwam er een flinke discussie op gang, zeg maar een flinke rel over een onderbroek!!!!

Een van de mannen had namelijk gezien dat de vrijer van zijn dochter en gekleurde onderbroek aan had en dat vond hij blijkbaar te wulps of indecent. Sommige anderen vonden dat geen punt. Denk er aan, we waren de jaren 70. Ik was nog niet wat je direct sereen zou noemen en stond recht aan tafel en zegde: "ik stap het af. Ik ben hier gekomen om van de drank af te raken en niet om over gekleurde onderbroeken ruzie te maken". En ik pakte mijn biezen tot ontsteltenis van de ganse tafel. Ik was in die tijd nog in een schaakclub en die hadden hun schaakavond en ik daar naar toe, maar dronk niet.

Volgende week was ik terug op de vergadering en wat bleek??? Die gasten waren nog achter mij komen lopen, maar hadden me niet meer te pakken kunnen krijgen, hadden ook geen telefoon of adres en hadden de ganse week met "de poopers" (zoals zij het uitdrukten) gezeten dat ik terug zou gaan drinken en dat het aan hen zou te wijten geweest zijn.

Het waren duidelijk geen doetjes maar met een gouden hart. Het is me ook verteld voor waar (ik heb het echter niet zelf gezien) dat de meningsverschillen ontaarden in een achtervolging, de een met een mes in de hand de andere vlug de trap afrennend.

Er stond een biljart in het ontspanninglokaal maar de kamer was te klein voor een normale keu dus werd er gebiljart met korte keus.

Later kwamen er dan toch vrouwen maar zonder succes. Ik herinner me onze chairman toen die zegde: "jongen hier krijgen we nooit een vrouw droog". De eerste die één jaar droog gevierd werd was een kloosterzuster die haar kap over de haag had gegooid. (God hebbé haar ziel, anders zou ik het niet geschreven hebben).

Nu zijn er al verscheidene vrouwen die meer dan 20 jaar droog zijn.

Nog een grappige anekdote van vroeger...

Aan tafel zit een kerel die zijn tijd in "barrewitjes" (Antwerps voor prison) heeft uitgezet en al een hele tijd droog was. Nu aan de hand van de uitleg van een van de andere AA-ers blijkt dat hij gendarm van beroep is. Komt mijn vriend van de bajes me na de vergadering zeggen. Ik wist het... ik wist het... en ik vraag hem hoe kon jij dat weten? Ik ruik dat!!! Was zijn antwoord.

Het enige nadeel dat ik van AA heb ondervonden.... Ik ben er grijs geworden...

Albert

Histoires anciennes

Dans les années 70, j'ai rejoint un groupe anversois composé en grande partie de dockers, une profession qui actuellement, comme vous le savez, a été quelque peu décimée suite à l'automatisation. On y parlait fréquemment de Dieu, mais pas de la manière dont le curé l'aurait souhaité. C'était aussi l'époque du Prior, c'est-à-dire, pour les plus jeunes d'entre nous, une sorte de pronostic sur le football où il fallait compléter soi-même les résultats. Il n'y avait pas de femmes du tout.

Ce devait être lors de la troisième réunion à laquelle j'assistais, qu'après une étude approfondie du bulletin Prior, on démarra une grosse discussion à propos d'un caleçon ! Un des hommes avait notamment vu que le fiancé de sa fille portait un caleçon de couleur et il trouvait cela trop provocant ou indécent. D'autres étaient d'avis que ce n'était pas un point à discuter. Rappelez-vous qu'on était dans les années 70. Je n'avais pas encore acquis ce qu'on pourrait appeler de la sérénité, et je me levai de table en disant que je m'en allais. « Je suis venu ici pour arrêter de boire et non pour me quereller à propos de caleçons de couleur ». Et je pris la porte, à la grande déception de toute la table. À l'époque, je faisais encore partie d'un club d'échecs qui tenait sa réunion ce soir-là, et me voilà parti les rejoindre, mais sans boire. La semaine suivante, j'étais de retour à la réunion et que s'était-il passé ? Les gars avaient encore couru derrière moi mais n'étaient pas parvenus à me rattraper ; ils ne possédaient pas non plus mon téléphone ni mon adresse et, toute la semaine, ils avaient vécu dans la crainte que je sois retourné boire et que cela aurait été à cause d'eux.

De toute évidence, ce n'étaient pas des chiffes molles, mais ils avaient un cœur d'or. On m'a également raconté (mais je ne l'ai cependant pas vu moi-même) que les divergences d'opinion avaient dégénéré en une poursuite, l'un courant après l'autre dans l'escalier, un couteau à la main.

Dans le local de détente se trouvait un billard, mais le local était trop exigu pour qu'on utilise une queue normale, et on y jouait donc avec des queues raccourcies.

Des femmes sont quand même arrivées plus tard. Je me souviens de notre chairman lorsqu'il affirmait : « Ici nous ne parviendrons jamais à rendre une femme abstinente ». La première dont on fêta un an d'abstinence était une religieuse qui avait renoncé aux ordres. Que Dieu ait son âme, sans quoi je ne l'aurais pas écrit. À l'heure actuelle, nous comptons déjà plusieurs femmes abstinences depuis plus de vingt ans.

Encore une anecdote de l'époque... À la table se trouvait un gars qui avait passé son temps en taule et qui était déjà abstinente depuis pas mal de temps. Toutefois, les déclarations d'un autre AA présent laissent entendre que celui-ci est gendarme de profession. Voilà que mon ami taulard vient me dire après la réunion : « Je le savais... Je le savais... ». Je lui demande : « Comment pouvais-tu le savoir ? ». « Je sens cela ! » répondit-il.

Le seul inconvenient que j'ai trouvé chez A.A. ... C'est que j'en suis devenu tout gris...

Albert

La joie de vivre

La "joie de vivre", je la résume comme étant un état de bonheur. Mais qu'est-ce que le bonheur ? Je crois avoir trouvé une définition qui me semble valable : le bonheur est un état moral de plénitude qui comporte une idée de durée, contrairement à la joie qui est en fait une émotion profonde et agréable, souvent courte et passagère.

Alors, comment concevoir "la joie de vivre" ? Je pense qu'il s'agit tout d'abord d'un état d'esprit positif, où il faut se remettre en question constamment, en plaçant en nous la présence d'une force supérieure au sein de notre vie quotidienne. Cette force supérieure, comme nous l'avons déjà dit maintes fois, peut être différente pour chacun de nous, mais elle nous aide constamment.

La joie de vivre implique aussi le fait d'être heureux, mais je pose encore une fois la question : "Qu'est- ce qu'être heureux ?" Pour certains,

c'est travailler, pour d'autres, c'est ne rien faire et aller à la pêche, et l'on pourrait citer des exemples tant et plus. Je suis persuadé que tous, autant que nous sommes ici présents, nous avons une définition différente de la notion d'être heureux. Mais nous avons au moins un point commun : nous sommes tous heureux d'avoir pu, un jour, arrêter de boire.

Une chose m'a également frappé lors de nos réunions, c'est que nous parlons tous à un moment ou l'autre de nos parents, de notre conjoint ou compagne, des enfants et petits-enfants, donc des êtres chers à qui nous tenons beaucoup, malgré parfois certains obstacles.

J'en déduis donc qu'il est important pour nous, d'aimer et de nous savoir aimés, pour vivre pleinement notre abstinence et ainsi pouvoir retrouver la joie de vivre, en ayant remis en cause nos valeurs antérieures, toutes réglées en très grande partie par l'alcool que nous essayons de bannir 24 heures par 24 heures et qui n'engendrait, en fait, que de la mélancolie.

Merci.

Jean-Claude (Groupe de Vedrin)

J'en déduis donc qu'il est important pour nous d'aimer et de nous savoir aimés pour vivre pleinement notre abstinence et ainsi pouvoir retrouver la joie de vivre

---

Témoignage de mon 13ème anniversaire AA.

Le bateau ivre.

Lorsque vous visitez un port, vous regardez de suite ces magnifiques embarcations qui courent l'aventure en haute mer. Rarement on détourne son regard vers les petits coins perdus, reculés, oubliés, là où agonisent dans une ambiance nauséabonde les bateaux gagnés par la rouille. Pourtant c'est comme ça que mon histoire a commencé.

Mon bateau était réduit à l'état d'épave, flottant par miracle entre deux eaux : une partie émergeait et l'autre sombrait vers le grand fond. Une très mince corde me reliait encore au quai. Ce quai où la vie circule, les gens vont et viennent au gré de leurs préoccupations. Mes préoccupations à moi, n'étaient pas les leurs, pas plus que mon état. Qui aurait osé parier un euro sur moi ? Personne. Plus rien ne me donnait le goût de la vie, du voyage. J'aurais tant voulu sombrer une bonne fois pour toutes.

Pourtant un jour, dans un bref moment de lucidité, j'ose faire un appel vers l'extérieur. Le bout de ma coque avait touché le fond, l'autre émergeait encore par miracle. Deux solides marins répondent à mon appel et après maintes discussions, ils m'emmènent à l'autre bout du port. D'abord en cale sèche, 72 heures, vous connaissez ? Là, les premiers soins afin de ne plus sombrer. Et puis après plusieurs réunions avec d'autres marins qui comme moi ont sombré, me voilà remis à flot progressivement. Le bateau flotte, la première étape est passée ; oui mais il reste beaucoup de travail à réaliser. Il y a pas mal de jeu dans les rivets et pas mal de boulons à resserrer. Sans parler du reste. Un sérieux inventaire doit être fait. Ce qui m'attire de suite c'est les réunions : on est toute une bande de marins aux rires éclatants avec l'envie de vivre, de prendre le large, chacun riche de ses expériences. On se met tous autour d'une table et on partage les moments de sa vie, souvent dans la bonne humeur, parfois de façon plus houleuse, mais toujours dans les fumées de cigarettes. On rit, ça discute ferme, mais quand je parle de souffrance, de vouloir sombrer, d'idée suicidaire, là, les regards se baissent vers le sol pour se relever ensuite avec compréhension. Une bonne tape sur l'épaule, parfois un coup de

pied au cul est nécessaire et je repars à nouveau. Pour les réparations on m'a remis un manuel divisé en 12 étapes, qu'il me faut vivre encore actuellement. Je l'ai parcouru avec mes amis AA. La première étape est la plus importante à passer, les autres étapes c'est le programme de toute une vie. J'apprends à faire de bons noeuds bien solides de ces noeuds qui ont une raison, un rôle ; quant aux autres j'apprends surtout à les défaire. Quand c'est trop personnel, des amis plus proches, mes parrains, partagent avec moi ces points souvent délicats.

Et puis, un beau jour, me voilà invité à aider d'autres amis, à réaliser de petits services, moi dont la ligne de flottaison est à peine visible. Nouveauté pour moi : c'est en aidant les autres que l'on parvient à la sobriété.

Après, me voilà lancé dans les services, d'autres expériences viennent enrichir ma vie, d'autres partages, d'autres aventures. Ce n'est plus une remise à flot de mon bateau, mais me voilà à circuler d'un coin à l'autre à aider d'autres bateaux à ne plus sombrer. Et puis à vivre d'autres aventures sans cesse plus extraordinaires, plus belles les unes que les autres. Jusqu'au jour du départ vers la haute mer. M'y voilà enfin : à quoi me servirait un si beau bateau si c'est pour le laisser à quai ? J'ai peur du voyage, j'ai peur de cette mer remplie d'imprévus, j'ai peur de ces aventures sans garanties, j'ai peur d'être à nouveau déçu. Il m'est souvent arrivé au début de cette nouvelle vie de hurler « panique à bord » en levant les bras au ciel vers ma Puissance Supérieure. Aussitôt un ou plusieurs voiliers sont venus à mon secours, ils m'ont ramené à bon port pour de nouveaux partages, toujours dans la bonne humeur, le sourire, la compassion et surtout dans cette tendre complicité qui nous caractérise et nous unit tous.

Maintenant, quand je regarde mon bateau, je dois prendre du recul pour lever les yeux, je ne savais pas qu'il était si grand, si beau. Grâce à vous ce merveilleux voilier prend le grand large. Voilà plus de 13 * ans qu'il voyage d'un bout à l'autre des océans ramenant des richesses à partager, des histoires vécues, et quantité de choses à raconter. J'ai souvent traversé des tempêtes, de violents orages, et j'ai même heurté des récifs, mais jamais plus je me suis laissé couler à nouveau. Le ciel a parfois été gris, mais quand le souffle de la vie claque dans les voiles, quand le soleil à l'horizon me laisse espérer des jours meilleurs, quand je navigue sur une mer sereine, je prends un plaisir fou à vivre.

Il m'est impossible de mettre la lampe sous le boisseau, de taire cette résurrection : il me faut raconter à qui veut l'entendre mon histoire incroyable qui est aussi la vôtre.

Merci à vous tous pour ce que je suis devenu grâce à vous, merci à ce formidable mouvement qui est le nôtre.

Alain, groupe de Herstal

Chez les AA, novembre est le mois de la gratitude

Depuis des décennies, le Mouvement a retenu officiellement le mois de novembre comme celui où nous exprimons collectivement notre gratitude pour notre abstinence personnelle.

Fait intéressant, personne ne semble savoir pourquoi ce mois a été choisi à l'origine. Même s'il y a un lien évident avec l'Action de Grâces célébrée en novembre aux Etats-Unis. Pendant un certain temps, un des fondateurs des AA, Bill W., a cru que son anniversaire d'abstinence était en novembre. Cependant, plus tard, il a conclu que celui-ci était le 11 décembre.

Malgré des origines incertaines, novembre est le Mois de la Gratitude depuis les années 1940 et notre reconnaissance partagée a pris des formes diverses au cours des années, et cela se poursuivra pendant toute notre croissance.

Le Conseil des Services Généraux a commencé à organiser des Soupers de Gratitude au cours des années 1940. Ceux-ci étaient les précurseurs des Déjeuners de Gratitude, beaucoup plus importants lancés pendant les années 1960 dans un effort d'Information publique du BSG. Bill W. pensait que les Traditions des AA étaient la base indiscutable de notre nouvelle vie abstinente quand il a écrit : « Par conséquent, quoi de plus approprié que de consacrer la semaine de l'Action de grâce à l'étude de la valeur pratique et spirituelle des Traditions ? » Les Traditions, écrivait-il en novembre 1949 « sont le fruit de notre expérience de vie et de travail en commun. Elles permettent d'appliquer à la vie et à la sécurité du groupe l'esprit de nos Douze Etapes de rétablissement. » (Le langage du cœur, p. 102).

La première reconnaissance officielle d'une « semaine de gratitude » AA qui devaient spécifiquement coïncider avec la semaine de l'Action de grâce remonte à 1956. Cette année-là, à la sixième Conférence des Services Généraux, les délégués ont adopté une résolution à cet effet. On y lisait « cette action devrait être soulignée dans la sollicitation annuelle des groupes, à la veille de L'Action de Grâce, pour des fonds destinés à financer les services mondiaux des AA. ».

La transmission du message, l'expression de la gratitude, et le désir de souligner les nombreux articles, livres, et entrevues radio et télé consacrés au cours de l'année écoulée, sont les raisons invoquées pour organiser des Déjeuners de Gratitude. Ceux-ci ont eu lieu, toujours en novembre, au cours des années 1960, à l'hôtel Roosevelt de New York, où, incidemment, les membres des médias qui auraient voulu prendre un verre étaient assurés, dans l'invitation lancée par le président (non-alcoolique) du Conseil des Services Généraux, le Dr John L. Norris, que « le bar serait ouvert à 12 h 15 dans la bibliothèque et que le repas serait terminé à 14 heures précises. ».

Bien fréquentés, ces déjeuners attiraient un grand nombre de journalistes de tous les secteurs et ils avaient un double but : remercier les journalistes et commentateurs présents pour leur contribution aux AA au cours de l'année écoulée et, pour emprunter le texte d'un mémorandum du BSG de l'époque « faire les relations publiques des AA en réunissant les éditorialistes, les éditeurs, les journalistes et représentants des médias électroniques autour de gens qui étaient des sources fiables d'information sur le Mouvement. ». Voici une liste typique d'invitations au déjeuner de 1965 adressées à ceux qui avaient publié des articles et des livres : The New York Times, Medical World News, McCall's Magazine, Macmillan Publishing Compagny, The Christian Science Monitor, et plusieurs autres entreprises de presse et d'édition.

Bill W. prenait toujours la parole lors de ces rencontres, tout comme Dr Norris et, en plus d'une période de questions à la fin de l'événement, il y avait toujours beaucoup de publications des AA que les invités pouvaient rapporter avec eux. En 1965, Bill a envoyé à chaque invité un exemplaire autographié du « Le Mouvement des AA devient adulte » qui venait de paraître. Même si ceux qui assistaient aux déjeuners les trouvaient utiles et informatifs, le Conseil croyait que c'était payer trop cher un remerciement alors qu'une lettre de Bill après la publication d'un article ou d'une entrevue de télévision aurait suffi. D'autres personnes ont dit qu'il serait peut-être plus utile d'offrir une meilleure collaboration sur les articles ou les entrevues de radio ou de télévision. Peu importe, les déjeuners ont cessé en 1968.

La gratitude. Nous savons tous qu'elle nous est plus utile lorsqu'elle est entretenue dans notre vie personnelle ou dans la conscience de groupe. Conscients de ce fait, au cours des années, d'innombrables groupes des AA ont choisi le mois de novembre (pour les groupes canadiens, c'est octobre), pour ouvrir encore plus grandes les portes de la gratitude. C'est un moyen infaillible de s'assurer d'une abstinence saine et soutenue, de l'unité des groupes et d'éviter la complaisance et la stagnation. Dans plusieurs groupes, on marque le mois de la gratitude en consacrant des réunions aux Traditions et en faisant une collecte spéciale pour les Services Mondiaux des AA à l'intention du Bureau des Services Généraux.

C'est l'occasion pour tous les membres des AA de réfléchir à de nouveaux moyens plus élargis d'exprimer et de partager leur gratitude. Par exemple, au cours du mois, des groupes peuvent consacrer des réunions thématiques à la force et aux différents visages de la gratitude : « Jusqu'où va notre reconnaissance ? », « La Gratitude n'est pas passive », « Transmets-le ». Pourquoi ne pas faire quelque chose de neuf, que votre groupe n'a jamais fait auparavant, pour que la gratitude des membres de votre groupe devienne plus tangible et réelle ? Les réunions sur les Traditions nous rappellent toujours à quel point notre héritage AA est riche, en renforçant non seulement la gratitude mais l'abstinence des membres des AA, nouveaux ou anciens.

Bill a écrit sur une plus grande manifestation de notre gratitude pour les Traditions des AA pendant la semaine de l'Action de Grâce : « Grâce à ce travail prudent, nous pourrons renforcer notre foi en l'avenir, et prouver que nous méritons le don inestimable de l'Unité dont Dieu dans sa sagesse nous a si généreusement gratifiés, nous les Alcooliques Anonymes, dans les années fragiles de nos débuts. » (ibid.).

Alors, pourquoi ne pas faire une grande fête à la Gratitude cette année ?

Reproduit du Box 4-5-9, Oct-Nov 1994.

UN HOMME ... UNE RENCONTRE ... UN HOMMAGE

PREFACE

Au cours du mois de novembre 1997, " Papy ", un membre du groupe " Bill ", situé à Forchies-La-Marche, fit part à deux de ses amis du même groupe de son projet de rendre visite à une vieille connaissance à lui, un de ces hommes qui, selon ses dires, avait compté dans sa vie chez les A.A. En somme, des retrouvailles... Mais " Papy " leur proposait de l'accompagner pour rencontrer cette personne - il s'appelle André De Boe -, en déclarant qu'il s'agirait là d'un retour aux sources de... l'implantation du mouvement des A.A. dans notre pays...

D'emblée, à l'esprit de fraternité et l'amitié qui peuvent unir des membres A.A., vint s'ajouter l'idée exaltante d'une démarche utile et positive, dans la perspective de dialoguer avec cet homme, un " serviteur de confiance ", bien que celui-ci n'eut jamais, auparavant, exercé une fonction au sein de la structure des Services du Mouvement des A.A. en Belgique, ni ailleurs dans le monde.

Il peut être utile, toutefois, de préciser dès maintenant que Monsieur De Boe, non alcoolique, occupa les fonctions de Secrétaire National de la Ligue contre l'Alcoolisme. Une bonne indication, déjà, dans le contexte de l'histoire qui va suivre...

Rendez-vous aussitôt pris, voici donc, quelques jours plus tard, nos trois amis A.A., animés par le sentiment d'une bonne inspiration, en route vers Wezembeek-Oppem, pour un retour aux sources et à l'enfance du Mouvement des A.A. en Belgique.

C'est avec le cœur débordant de reconnaissance, l'une des plus belles émotions qu'ils ont pu ressentir à l'égard de ce " serviteur de confiance " et des autres sympathisants dont quelques-uns sont cités, qu'ils nous livrent en quelques lignes des impressions qu'ils ont gardées de leur entretien avec Monsieur De Boe.

Nous étions confortablement installés, autour d'une grande table, et bientôt, nous avons éprouvé la même chaleur que procure en nous ce sentiment d'appartenance et qui nous lie

davantage, lors de nos réunions de groupe, chez nous ou ailleurs. Du " passé " que nous étions amenés à évoquer, émanait une vibration intérieure bien connue de tous les A.A. qui se sont engagés dans la voie spirituelle du programme de rétablissement.

André De Boe se plut ainsi, en allumant la grosse bougie posée sur la table, à nous parler de la " Puissance Supérieure ". Le café et les biscuits avaient été servis par sa sympathique épouse.

Tous ces détails conféraient vraiment à l'entretien la sensation d'une vraie réunion A.A.

Sans la moindre intervention préalable de notre part, André De Boe mettait l'accent sur le respect de l'anonymat des personnes qu'il citait dans leur situation d'alcooliques, sauf en ce qui concerne les " amis de l'extérieur ", dont les noms ont été mentionnés au cours de l'entretien.

Jean est un homme cultivé, licencié en psychologie, et peut soutenir de riches et longues conversations sur les frustrations et l'angoisse qui le minent en permanence... Ces troubles de la personnalité n'empêchent toutefois pas Jean d'entretenir des rapports amicaux avec le personnel médical. C'est ainsi que mademoiselle Bodarwé, alors infirmière dans le service de psychiatrie, s'adresse à Jean pour lui suggérer de s'occuper l'esprit en faisant quelque chose qui pourrait l'intéresser. Oui, mais quoi ?

Un peu plus tard, Jean L. quitte l'hôpital pour se retrouver en cure de repos, à la rue de la Porte Rouge à Bruxelles. Il n'a pas oublié les paroles de son infirmière... Notre pensionnaire se souvient alors d'un article qu'il a lu sur l'alcoolisme et l'idée lui vient de vérifier s'il existe quelque chose en Belgique, dans ce domaine.

Tout simplement, il se met à consulter l'annuaire téléphonique et, à peine une heure plus tard après son appel, il est en possession du Big Book, celui qui se trouvait dans la bibliothèque du local d'André De Boe !

Pour Jean L. et André De Boe, c'est aussi l'occasion de se rencontrer pour la première fois... La connaissance approfondie de la langue anglaise que possède Jean L., lui permet de lire le Big Book qui, rappelons-le, est dans sa version originale.

La présence amicale d'André De Boe, la lecture du livre... l'étincelle se produit !

LA PREMIERE RÉUNION

Par son attention soutenue à l'égard des alcooliques, André De Boe favorisera la rencontre entre Jean L. et quelques autres :

- Louis V., de Malines, ex-soldat en Corée,
- Fred, l'Américain, basé en Allemagne, il séjournait à Bruxelles et recherchait les A.A....
- Aloïs,
- un ami dont le nom est oublié... et qui n'est pas resté longtemps car il était intéressé par l'abstinence proposée dans la pratique de sa religion.

Sur l'invitation d'André De Boe, une première réunion A.A. eut lieu à la chaussée de Vleurgaet à Bruxelles, dans le bureau de la Ligue contre l'Alcoolisme.

Jean L., conduit la réunion en traduisant, verbalement et sur le vif, les textes qu'il puise dans le Big Book. Fred l'Américain, lui, comprend pas le français, mais participe de manière intuitive à réunion, en sa qualité de A.A.

Selon André De Boe, Jean L., véritablement transcendé par la lecture, donne ainsi la révélation d'une grande nouvelle. Chacun éprouve le bien-être procuré par le fait d'être ensemble et, plus encore, *de ne plus être obligés de boire*.

André De Boe multiplie les contacts avec des buveurs et ne rate jamais l'occasion de les mettre en rapport avec les premiers A.A. belges...

LE PREMIER GROUPE

En septembre 1953, le premier groupe, formé par Jean L., s'installe à la rue de la Porte Rouge à Bruxelles.

André De Boe accepte d'assister aux réunions, à la demande de ses amis A.A. mais seulement comme sympathisant, en dehors de tout contexte professionnel.

Jean L. manifeste souvent le désir d'organiser uniquement les réunions, plutôt que de développer la philosophie contenue dans les douze étapes du programme... Temporairement, ces premiers A.A. disent qu'il trouvent leur survie dans la première étape et que cela leur suffit.

Il faut aussi comprendre qu'à ce moment, la littérature pose certains problèmes, tant par sa diffusion que par le manque de traductions. En effet, le Conseil des Services Généraux des Alcooliques Anonymes, en 1954, songeait encore à la publication d'une littérature A.A. uniforme et au besoin de traductions de notre littérature en d'autres langues (que l'anglais, bien sûr).

LA PREMIERE INFORMATION PUBLIQUE

En 1954, une grande réunion A.A. publique est organisée au Palais des Beaux Arts à Bruxelles, sous la houlette de Jean L. et avec le soutien d'André De Boe, malgré le scepticisme ambiant, et, notamment, celui de son président.

Le but premier était de faire connaître le Mouvement des A.A. L'assistance à cette réunion était de qualité et se composait, notamment, de médecins, de membres du clergé, de journalistes, etc... Jean L. y fit, pour la première fois, le témoignage de son expérience.

LES PREMIERS DÉVELOPPEMENTS

Après 1955, au sein du premier groupe, de nouveaux membres viennent se joindre, tels que : Fernand C., Maurice "jambe de bois", Jean "chapeau", Jean "XXIII" (!), Pierre, ...

Entre-temps, André De Boe a pris la décision de se retirer de la vie du groupe, en vertu du principe A.A. ... " pour et par les A.A.". Pierre, par boutade, lui avait dit qu'il devrait se mettre à boire et ainsi pouvoir rester parmi eux...

Au cours des années 1955 et 1956, les premières réunions ouvertes s'organisent et vont s'intensifier, mais toujours à Bruxelles.

Pendant cette période, apparaissent les premières insertions informelles et à l'initiative de la presse elle-même.

Anvers voit la naissance de son premier groupe, avec Marc, qui devient, par la même occasion le premier A.A. en province.

Durant ces années de développement, le chanoine GALLEZ devint l'un des plus grands sympathisants des A.A.

LA PROFESSION MEDICALE ET LES A.A.

L'intérêt des "amis de l'extérieur" ne cesse de grandir à l'égard du Mouvement et certains d'entre eux, en "compagnons de route" n'hésitent pas à donner leur appui pour répondre à de nouveaux besoins qui se font jour. L'aide médicale est apportée par la constitution en A.S.B.L, d'un premier bureau de consultations pour alcooliques, à Bruxelles. Un magistrat, monsieur Paul Marchand, est l'un des membres fondateurs de l'A.S.B.L.

D'autres bureaux de consultations seront créés par la suite, à Tournai et Anvers. Le docteur Jan Vermeire commence, avec une assistante, les consultations à la Chaussée de Vleurgaet à Bruxelles. Par la suite, le docteur Bradfer vient aussi apporter son assistance aux consultations médicales.

Le docteur Bloch, psychiatre à l'hôpital Brugmann, a été le premier ami psychiatre, pour parler, au sein de la profession médicale en Belgique, de la maladie de l'alcoolisme. Et son point de vue médical fut parfois décrié, en dépit des résultats significatifs constatés chez les membres des A.A.

LE MOUVEMENT AL - ANON

Tout au long de sa carrière, André De Boe fut fréquemment sollicité par de nombreuses personnes vivant dans l'entourage des alcooliques et qui lui confiaient les problèmes dramatiques endurés par leurs familles. Et l'implantation du Mouvement des A.A. lui occasionna, souvent, des problèmes personnels avec des épouses de membres A.A., irritées par l'absence de leur mari au foyer. Une irritation parfois teintée de jalousie, face à un rétablissement qui leur était étranger dans son accomplissement...

En 1959, André se fait expédier, de New York, le Gros Livre des Al-Anon et se charge de le faire découvrir, par priorité aux épouses. Mais, leur incompréhension ne disparaît pas pour autant, la critique restant parfois très tenace.

Malgré les difficultés rencontrées, quelques épouses répondent pourtant de manière positive. La première réunion put avoir lieu au cours de la même année, c'est-à-dire, en 1959. Des articles parurent dans la presse... mais la suite appartient aux Groupes Familiaux Al-Anon...

RENCONTRE AVEC BILL ET LOIS

En 1960, André De Boe eut la joie et le privilège de rencontrer Lois, l'épouse de Bill W., pendant un Congrès Mondial (non A.A.) sur l'alcoolisme et qui se tenait à Washington. De nombreux A.A. de toutes nationalités étaient présents. Après avoir fait connaissance, Lois invita André, le lendemain, pour rencontrer Bill, retenu chez lui, car il était souffrant.

SUR LE PLAN NATIONAL

Vers 1960, environ 15 Groupes A.A. étaient opérationnels à travers le pays : Bruxelles (4), Anvers (2), Bruges, Courtrai, Gand, Hasselt, Liège, Euges (Mons), Charleroi ...

POST SCRIPTUM

Nous avons voulu, à travers ce récit, retracer l'épopée des débuts du Mouvement des A.A. en Belgique. La relation des circonstances, des événements et de leur contexte historique, parfois approximative, est inspirée des seuls souvenirs que nous a confiés par un Très Grand Ami des A.A. et des Al-Anon. André De Boe est toujours bien vivant aujourd'hui, et nous tenons à le remercier vivement et fraternellement pour son témoignage et sa coopération.

Forchies-La-Marche, le 17 janvier 1998.
André "Papy", Alain P., Michel C.

Herinnering aan Professor Benedictus Paesmans

Levensvreugde en de viering van 50 jaar België is ondenkbaar zonder onze Professor Paesmans. Als er iemand “levensvreugde” bezat was hij het wel en hij wist die ook over te dragen op anderen.

De eerste keer dat ik hem mocht ontmoeten, ter welke gelegenheid weet ik niet meer, zei hij o.a. tegen me: “Leo, je bent een leeuw”. Dit gezegde van deze man is me altijd bijgebleven en ik put er nog kracht uit in moeilijke momenten.

Zo was onze Professor, in het algemeen maar ook voor iedereen persoonlijk, en hij wist door te dringen in het hart van de mensen. Zo was hij ook in zijn toespraken, steeds doorspekt met een kwinkslag, om de aandacht van zijn publiek vast te houden. Daar was hij een meester in. Zijn boodschap kwam altijd over en het was een voorrecht om naar hem te mogen luisteren.

Als men een begrip geworden is kan men stellen dat men de top heeft bereikt. Professor Paesmans was een begrip geworden en is het gebleven zijn leven lang.

Weerhouden door ouderdom kon hij niet aanwezig zijn op de viering van het 30-jarig bestaan van het C.A.D.-Limburg. Maar toch was hij daar d.m.v. van een filmopname. We konden hem zien op het scherm en ook toen sprak hij ons toe met woorden doorspekt met een kwinkslag. Hij was zo nederig dat hij vertelde dat hij in zijn leven maar eenmaal een eerste prijs had gewonnen, namelijk het ging om de “lelijkste smoel” te trekken.

Zo was hij “onze Professor Paesmans”, een rots in de branding in een zee van alcohol. Deze man was werkelijk een gezant van God.

Een trawant

DEEL III: Geschiedenis – Histoire - Geschichte

AA (Anonieme Alcoholisten) is ontstaan op 10 juni 1935 in Amerika. De dag dat dr. Bob, na het bezoek van Bill W., zijn laatste glas dronk geldt als geboortedatum van AA.

A.A. (Alcooliques Anonymes) est né le 10 juin 1935 aux Etats-Unis. Le jour où le Dr Bob a bu son dernier verre, après la visite de Bill W. est considéré comme le jour de la naissance de AA.

AA (Alcoholics Anonymous) was born on the 10th of June 1935 in the United States. The day that Dr Bob drank his last glass after the visit of Bill W., is seen as the birthday of AA.

Die Geschichte der AA in Ostbelgien

Im Februar 1962 gründete Jean aus St. Vith, nachdem er schon einige Zeit eine Gruppe in Lüttich besucht hatte, die Freitagsgruppe in St. Vith. Diese deutschsprachige Gruppe war die 4. nach München (1953), Hamburg (1960) und Karlsruhe (1961).

Ein Jahr danach entstanden durch Initiativen von Jean und Georges die französischsprachigen Gruppen Malmedy und Lager Elsenborn (AmilA).

1976 wurde erstmals eine AA-Gruppe in Eupen gegründet, wobei unsere vorgenannten beiden Freunde wieder maßgeblich beteiligt waren.

Da es zwischen St. Vith und Eupen keine deutschsprachige Gruppe gab, beschlossen F. und A. den Versuch einer Neugründung in Büttgenbach im Mai 1981.

Etwas später, im Oktober 1981 entstand die Ketteniser Gruppe.

Neben der Freitagsgruppe entstand 1984 ebenfalls eine Dienstagsgruppe in St. Vith. Seit Oktober 1993 gibt es außerdem eine Klinikgruppe in der psychiatrischen Abteilung des St. Vither Krankenhauses, die von AA-Mitgliedern Ostbelgiens betreut wird.

In den 80er Jahren gab es jeweils eine Gruppe in Büllingen und in Kelmis, die jedoch nur einige Zeit funktionierten.

Unsere jüngste ist die Gruppe Simarstraße in Eupen, die seit dem 1. Januar 2003 besteht.

Geschiedenis van AA in België

Het grootste deel van deze teksten is overgenomen uit de 5 voor 12 nummers van 1992, ze werden toen samengesteld door Jos uit Leuven.

Periode vóór oktober 1953

Naar ons weten werd er nergens in België vóór deze periode door alcoholisten of door AA-leden een poging ondernomen om de Twaalf Stappen van AA te beoefenen.

In een tijdschrift van het gevangeniswezen was wel een bijdrage verschenen over de ophefmakende successen van AA in Amerika met een daarbij horende publicatie over het ontstaan ervan.

Door velen wordt de Heer De Boe André, afkomstig uit Ophasselt nu een deelgemeente van Geraardsbergen als stichter van AA in België genoemd. Hij was de oudste van drie kinderen. Hij werd sociaal assistent

en kwam in dienst van, N.C.A (Nationaal Comité tegen Alcoholisme). Dat was in 1950. In datzelfde jaar was hij met professor Millet in Kopenhagen op een wereldcongres over alcoholisme. Daar luisterde hij naar twee Zweedse AA vrienden. Dit had hem zodanig "gepakt" zegt hij zelf dat hij alle beschikbare Engelstalige literatuur over AA kocht en op zijn diensten liet vertalen. Dit was op de Vleurgatsesteenweg in Brussel. Op het N.C.A. was men stellig de mening toegedaan, dat alcoholisten in België ook baat konden vinden bij het AA-herstelprogramma. Vrij ongeduldig wachtte men er op de start van AA in ons land, nadat onze Noorderburen sinds 1948 van wal waren gestoken.

Het was tenslotte onder zijn impuls dat de eerste AA groep werd gesticht in 1953 in de "Marollen" te Brussel.

2. Begin in Brussel - oktober 1953

Het ontstaan van AA in België is echter hoofdzakelijk te danken aan Jean. Reeds herhaalde malen had hij gedurende korte of lange periodes in psychiatrische inrichtingen en interneringscentra vertoefd. In oktober 1953 verbleef Jean in het Instituut Brugmann. Eerder tegen zijn verwachting in werd hij vrijgelaten. Juffrouw Bodarwé, psychiatrische verpleegster, deed hem een verblijf aan de hand in een katholieke liefdadigheidsinstelling "Home des Amis des Marolles" in de Rode Poortstraat 12, dichtbij de Hoogstraat, in de wijk waar Pieter Breughel de Oude gewoond heeft. De verpleegster gaf aan Jean de raad zich met andere alcoholisten bezig te houden, zonder eigenlijk iets af te weten over de "Anonieme Alcoholisten". En terecht merkte zij op: "Vous aurez ainsi un intérêt dans la vie" (Ge zult hiermee een interesse in het leven vinden). Jean overwoog die woorden en er schoot hem een bijdrage te binnen, die hij destijds in een Franstalig blad gelezen had over AA. Hij was vroeger natuurlijk nooit van oordeel geweest dat hij een alcoholist was, maar op dit ogenblik was zijnarsenaal van alibi's totaal uitgeput en moest voor zichzelf bekennen dat hij tegenover de drank machteloos stond.

Jean had al de tijd om na te denken. Het toeval wilde dat hij er dadelijk in contact kon treden met drie andere mannen, die ook in moeilijkheden zaten omwille van de drank. In hetzelfde huis verbleef Louis die jaren aan een stuk gedronken had en die geholpen door de E.P. Maas, s.j., thans sinds meer dan zes maand voorbeeldig en totaal nuchter het tiestip afwachtte, waarop hij weer zijn vrouw zou mogen gaan vervoegeen in een stad ten noorden van Brussel. Juffrouw Bodarwé stelde met genoegen vast dat hare Jean niet bij de pakken bleef zitten. Inderdaad, hij liet telefoneren naar het Ministerie van Volksgezondheid en het Gezin, daar hij op zoek was naar documentatie en contacten.

Men verwees hem naar het N.C.A.

Enkele dagen nadien ging Jean aankloppen op het secretariaat van het N.C.A., waar hij, tot zijn grote voldoening een Amerikaans boek, het Big Book, eerste uitgave "Alcoholics Anonymous" vond.

De lectuur van het "Big Book" betekende eigenlijk voor ons land het ontstaan van AA in België.

Juffrouw Bodarwé, de klokken der alcoholisten in Brugmann, gaf aan A., een gehospitaliseerde alcoholist, de raad contact op te nemen met "Les Amis des Marolles", hetgeen hij ook deed. Hij leerde er Jean en Louis kennen. Eén der verantwoordelijken van het huis bracht een zekere C. aan, eveneens een drankzuchtige, die voor zijn problemen een reddende kracht gevonden had bij het Maria legioen, een godsdienstige vereniging die in 1921 te Dublin in het leven was geroepen en na de laatste wereldoorlog ook in ons land (Hasselt) werd opgericht. Er ontstond dadelijk een stevige vriendschapsband onder de vier lotgenoten en vanaf de periode oktober 1953 tot maart 1954 werden reeds drukke vergaderingen gehouden die bijgewoond werden door de secretaris van het N.C.A., de heer De Boe.

3. Pogingen tot organisatie

Jean, met zijn specifiek karakter, zag het nog al groots. Na enkele weken ijverige studie (hij dreepte, en terecht, vooral met de zienswijze van Jellinek (**)) voelde hij zich als het ware geroepen om alleen zeer grootse plannen te ontwerpen en te verwezenlijken.

In november 1953 had hij wat hij noemde "Statuts Provisoires" opgesteld. In de 13 artikelen werd echter de naam van AA niet eens vermeld. Artikel 2 luidde als volgt: "L'Association a pour but le relèvement matériel, moral et spirituel des alcooliques et anciens alcooliques, sans aucune distinction politique, philosophique ou religieuse. Les membres travaillent dans un esprit d'entre-aide et de fraternité." (De vereniging heeft tot doel de alcoholisten en ex-alcoholisten er materieel, moreel en geestelijk weer bovenop te helpen, zonder enig onderscheid van politieke, filosofische of religieuze overtuiging. De leden werken in een geest van onderlinge hulp en broederlijkheid.)

Men kon wel de indruk opdoen voor een nieuwe anti-alcoholische vereniging te staan. In het eerste artikel ten andere was er sprake van "association anti-alcoolique".

Op het briefpapier van "Les Amis des Marolles" werden de pogingen van Jean en zijn vrienden onder de referentie "Dépannage lutte contre Alcoolisme" (hulp door strijd tegen het alcoholisme) aangeduid. Op 4 maart 1954 ging in een der zalen van het Paleis voor Schone Kunsten te Brussel een eerste informatieavond van de Anonieme Alcoholisten door. Jean en zijn vrienden noemden hun vereniging "Association d'Aide aux alcooliques" (AAA) - "De Vereniging voor Hulp aan Alcoholisten" (VHA). Er werden prachtige invitatiekaarten gedrukt en rondgestuurd op zeer oordeelkundige wijze, gedeeltelijk dank zij de medewerking van het secretariaat van het N.C.A., dat veel mensen wist aan te spreken, die door het probleem getroffen waren of er belangstelling voor voelden. De pers was ruim vertegenwoordigd. Men telde minstens elf journalisten waaronder de afgevaardigde van het agentschap Belga.

Op 5 en 6 maart werd dan ook in geestdriftige termen over geredde alcoholisten geschreven. Nooit kwamen sindsdien zoveel journalisten en correspondenten te samen op een AA-bijeenkomst.

De persoonlijke inspanningen van de secretaris van het N.C.A. die alle dagbladen te Brussel bezocht, heeft er zeker toe bijgedragen om bepaalde bladen te bewegen aanwezig te zijn.

Hoe kon men het reuze succes van de avond verklaren? De zaal bood plaats voor 200 personen. Er werden meer dan 1000 uitnodigingen verstuurd. Er waren plaatsen te kort. Was het de film "The Lost Weekend" die de invitatie deed beantwoorden? Of het zeer ongewone thema?

Of "geredde dronkaards" aan het woord te zien? Of was het de keuze van de zaal? Iedereen kent het "Palais des beaux Arts". Men komt er graag en gemakkelijk.

Men mocht spreken van een eliteopkomst. Bekende neurologen en psychiaters uit de Brusselse en Leuvense school, verpleegsters, sociaal assistenten uit verscheidene sectoren, geestelijken, politiecommissarissen, magistraten, advocaten, vertegenwoordigers van antialcoholische verenigingen, vulden de zaal op een minimum van tijd. Er hing een koortsachtige atmosfeer in de lucht. De alcoholisten vooral liepen erg zenuwachtig. Een niet-alcoholist, vertegenwoordiger van "Les Amis des Marolles" opende de vergadering in het Frans. Hij sukkelde met zijn krukken naar voor want hij droeg nog de sporen van een skiongeval, opgelopen in de Alpen. Vervolgens las Louis zijn tekst in het Nederlands en het Frans. De hoofdschotel bracht Jean, toen nog in voorovergebogen houding. De passage over zijn schuldgevoelens in een interneringscentrum deed de aanwezigen griezelen. Hij bleef zijn gevoelens niet altijd meester en gaf een paar ondeugende, agressieve opmerkingen ten beste voor de psychiaters, die hem nooit begrepen hadden, zegde hij.

De film "The Lost Weekend" met de prachtige vertolking van Ray Milland met de realistische

uitbeelding van een "delirium tremen" en de openbare getuigenis van Jean sloeg diep in. C. besteeg nadien ook het podium en bij het zien van al deze elite luisterraars zag hij het ook groots in. Grote dingen moesten verwezenlijkt worden. Zij gingen onder andere een "home" voor alcoholisten oprichten, maar daarom riep hij: "Il nous faut 3 à 5 millions!" (Wij hebben 3 tot 5 miljoen nodig.) Dit weerklonk over de hoofden van een sterk bewogen publiek, getroffen door de spontane eerlijkheid van de eerste AA-leden in ons land. De aanwezigen schonken mild en de onkosten waren ruimschoots gedekt.

In de geest van Jean bestonden er reeds groepen te Brussel, Anderlecht, Molenbeek en Schaarbeek. En daar hij in het Big Book vernomen had dat er in Amerika een "Alcoholic Foundation" bestond was het toch vanzelfsprekend voor hem dat er een overkoepelend orgaan in het leven moest geroepen worden. Geen enkele van de drie lotgenoten hebben hem begrepen. Zij verwijderden zich mettertijd van hem. Eerst C. en later ook Louis en A. Deze laatste kon zijn kop niet neerleggen en wilde verder drinken. C. en Louis voelden zich meer gesteund door de Rooms-katholieke godsdienst dan door AA en bouwden verder aan hun herstel buiten de AA-groep.

Dat het wel moeilijk moet zijn geweest om de 12 stappen en de 12 tradities van AA te verstaan en te interpreteren zoals deze in Amerika werden toegepast bewijst de verdere evolutie van AA in ons land na de eerste informatievergadering in maart 1954.

Zeer veel energie en tijd werden verspild aan grootse dromen en organisatorische plannen en minder aan de fundamentele spirituele opbouw. De wagen werd voor de paarden gespannen. Op 12 Februari 1955 kon men in de bijlage van het Belgisch Staatsblad, de tweetalige statuten vinden die Jean liet verschijnen, samen met A. en Louis en een vertegenwoordiger van "Les Amis des Marolles", die echter als "organisatieconsultant" vermeld werd.

Artikel 3 handelt over het doel van "Hulp aan Alcoholisten" (H.A.A.) en in het Frans: "Aide aux Alcooliques" (A.A.A.) De vereniging wil het programma tot stabilisatie der alcoholisten, voorgehouden door de 12 stappen van de "Anonieme Alcoholisten" verspreiden. De stichting van de plaatselijke groeperingen bevorderen, algemene diensten van deze groeperingen verzekeren, zonder ze echter te leiden. Over de eerbiediging der Twaalf Tradities van AA waken, en in het algemeen de alcoholisten, die beroep op haar doen, helpen in broederlijkheid en volgens de werkwijze van de "Anonieme Alcoholisten"-beweging. In artikel 5 lezen we "De meerderheid zal samengesteld worden met leden uit de AA-groepen van wie de stabilisatie als zeker kan beschouwd worden. De vereniging zal echter nooit samengesteld worden exclusief uit AA-leden." En in artikel 7: "De leden die geen deel uitmaken van een AA-groep zullen gekozen worden onder mensen die vanwege hun studies, hun beroep of hun bezigheid een bijzondere belangstelling hebben voor alcoholisten en het programma van de Anonieme Alcoholisten en die beslist hebben op een actieve manier en belangeloos mee te helpen aan het project "Aide aux Alcooliques".

H.A.A. werd een doodgeboren kind. Eerst en vooral zag de vereniging veel te vroeg het levenslicht (zeker 3 à 5 jaar). Daarbij kwam dat zij niet representatief was. Zelfs Brugmann, het N.C.A. en aangesloten verenigingen werden niet eens meer aangesproken. Zij werden er daarbij nog angstvallig buitengehouden. De enige niet-alcoholist, die de statuten mede ondertekende kreeg geen plaats als beheerder toegewezen. De H.A.A.-statuten zijn tot op heden een historisch document gebleven, die de AA-leden noch te Brussel, noch in Vlaanderen, noch in Wallonië schijnen te kennen.

4. Periode 1953 - 1956

In de jaren 1953 - 1956 werden regelmatig nieuwe alcoholisten in contact gebracht met de eerste AA-groep: "Les Amis des Marolles", die eerst vergaderde in de Rode Poortstraat 12. Nadien een paar huizen hoger in dezelfde straat om dan in een parochielokaal in de Damstraat

terecht te komen (op een paar passen van het Anneessenplein). Er werd ook een groep opgericht in de Zuidstraat (rue du Midi), de Sint-Michielstraat (rue Saint-Michel) en de Broekstraat (rue du Marais)

Daar trof de groep op 12 mei 1955 de beslissing dat alleen alcoholisten de vergaderingen mochten bijwonen. Men zag het nut niet meer in om open bijeenkomsten voor familieleden van alcoholisten of belangstellenden in de stabilisatie van alcoholisten te houden. De groep zonderte zich meer en meer af van diegenen die bereidwillig waren om daadwerkelijk de groep te steunen. Die enkelen waren de leden van het N.C.A. waar men aan bepaalde leden allerlei bijbedoelingen toeschreef.

In de grond hinderde de aanwezigheid van niet-alcoholisten sommige AA-leden, die hun persoon boven de groep, de 12 Stappen en 12 Tradities plaatsten.

Hoe moet men, in deze periode, de weifelende houding van Brugmann verklaren omdat juffrouw Bodarwé regelmatig in contact bleef met J. en A. en anderen leden, eveneens verzorgd in Brugmann, en omdat men de werkelijk toegewijde verpleegster regelmatig een stukje AA-vergadering zag bijwonen? In de eerste plaats had Brugmann toen te kampen met dezelfde moeilijkheden waarmee iedereen destijds af te rekenen had: alcoholisten aanvaarden, zijn vooroordelen overwinnen, leren omgaan met alcoholisten en aan deze laatste ook een kans geven. Wij herinneren ons nog al te goed dat wij in de ogen van een bepaalde dokter als een snul doorgingen omdat wij de organisatie van de medicisociale hulpverlening aan alcoholisten durfden verdedigen in Brugmann.

Daarbij kwam dat men aldaar zeer achterdochtig was in verband met het herstelprogramma, overwegend van spirituele aard. De eerste AA-leden verwonden AA en de godsdienst en gingen in Brugmann een warm pleidooi houden voor de waarde van de belevenis der sacramenten van de Rooms-katholieke godsdienst. De eerste AA-leden vergaderden in een Katholiek lokaal, waar rommelige heiligenbeelden op de schouw prijkt.

Dat wist men ook in Brugmann, waar men liefst vergaderde zonder dergelijke beelden en waar de term "God" sommigen nogal diep frustreerden.

Niettegenstaande de geest van onverdraagzaamheid, de twisten over het feit of er één minuut stilte moest gehouden worden voor en na de vergadering, bleven deze doorgaan. Langzaam maar zeker was AA in Brussel zijn weg aan het zoeken. De drang om samen te zijn haalde het op allerlei andere gevoelens en geschillen. De leden waren chemisch nuchter en werden tot nuchter nadenken gedwongen want de eerste AA-literatuur oefende op sommige geesten een onbetwistbare invloed uit. Er ging zelfs een tweede informatieavond door, in de gelagzaal van een drankgelegenheid "Cour de Tilmont" aan de hoek van de Emiel Jacqmainlaan, op 10 maart 1955. Jean was opnieuw de bezieler van die avond. Er kwam geen enkele niet-alcoholist aan het woord. Er was maar een magere opkomst in vergelijking met de bijeenkomst in het Paleis voor Schone Kunsten in 1954.

Vermelden wij hier eveneens de eerste publicatie van een Belgisch AA-lid, steeds Jean. Het betreft zijn bijdrage in het nummer "Service Social" van maart-april 1954, onder de titel: "Une nouvelle forme de Self-help en Belgique" de l'Association d'Aide aux Alcooliques (AAA). ("Een nieuwe vorm van zelfhulp in België" van de vereniging voor hulp aan alcoholisten).

Wij vermelden hier ook graag dat het maatschappelijke workers en werksters, alsook verpleegsters geweest zijn die het eerst de Anonieme Alcoholisten aanvaard en begrepen hebben, en dit wel geruime tijd voor priesters en geneesheren, die pas veel later gewonnen raakten voor AA en zich daadwerkelijk inspanden.

Jean verspreidde ook in deze periode, in de franse taal, een paar gestencilde blaadjes. Zoals te

vermoeden was, waren zij zeer persoonlijk opgevat en vertolkten zeker de zienswijze niet van de groep. Enkele droegen als titel: "Bulletin d'Information des AA Belges, publié par l' A.S.B.L. L'Aide aux Alcooliques - Service général des Alcooliques Anonymes Belges". ("Informatie van AA-België, uitgegeven door de V.Z.W.D. - Hulp aan Alcoholisten - Algemene Dienst van de Anonieme Alcoholisten - België").

Het eerste nummer verscheen in het voorjaar van 1954. Het laatste in 1956, als wij goed ingelicht zijn. Soms mochten de psychiатers het wel eens ontgaan. Sindsdien echter is er veel veranderd in de goede zin.

5. 1956 - AA-expansie buiten Brussel.

In de zomer van 1955 begonnen op de Vleurgatsesteenweg experimenten van groepstherapie onder de leiding van een dokter die zich echter vlug nadien terugtrok. In de lokalen van het Rode Kruis en het N.C.A. blijven echter regelmatig iedere vrijdagavond vergaderingen doorgaan voor drankzuchtigen. De secretaris van het N.C.A. Mr De Boe was steeds aanwezig. AA-leden uit de Damstraat, later de Violetstraat en de Zuidstraat 65 (men verwisselde tenminste om het jaar van lokaal) vervoegden deze van de Vleurgatsesteenweg. Gedurende vijf jaar zullen de "Vleurgatvergaderingen" een grote invloed uitoefenen op de verdere groei van AA, niet alleen te Brussel maar ook daarbuiten. Talrijke duurzame stabilisaties, aldaar bereikt, oefenen nu nog een heilzame invloed uit in de thans bestaande groepen te Brussel en elders.

Ondertussen was de oorspronkelijke groep van vier, J. L. A. en C. al lang uiteengevallen. Rondom Jean schaarden zich een paar mensen tot op het ogenblik dat hij in 1957 voor ongeveer vier jaar ging wegbliven.

De groep J. hield begin 1956 een nieuwe informatieavond te Ukkel in de zaal Patria. Nieuwe gezichten, nieuwe geluiden. Voor het eerst sprak H., een dame-alcoholist. Zij zal nadien te Brussel en elders nog verschillende keren het woord nemen. Door haar kennis van het Engels en haar sociale standing kwam zij met veel Amerikaanse AA-leden in contact en onderging rechtstreeks de speciale AA-geestesgesteldheid van veel Amerikanen en het AA-programma.

De groep van de Vleurgatsesteenweg breidde zich uit. F. liet een oproep doen in enkele dagbladen. M., een jonge Antwerpenaar, kwam luisteren. Hij had moeilijkheden gehad met de politie en het gerecht en zijn baas had hem de "Standaard" in de handen gestopt voor hulp en mogelijkheden. M. vond op de Vleurgatsesteenweg alles behalve datgene wat hij zocht, doch in 1956 ontstond de eerste Vlaamse AA-groep "Brabo" te Antwerpen. Op 25 april 1957 ging in "Smalfilmstudio" aan de Frankrijklei een eerste informatieavond door met leden uit de twee Brusselse groepen en met Jean als hoofdnummer op het programma.

Sindsdien werd er te Antwerpen wekelijks vergaderd, eerst in de kelderzaal van het Rode Kruis, later in de Paleisstraat in een lokaal van de Y.M.C.A.

De Antwerpenaars onderhielden contacten met de twee AA-groepen te Brussel.

Eerwaarde Heer Paesmans (AA in Limburg), de grote priestervriend der Limburgse alcoholisten, had via het Nationaal Comité tegen Alcoholisme het ontstaan van AA in Brussel aandachtig gevolgd.

Het duurde nochtans jaren alvorens hij volle vertrouwen schonk aan het AA-herstelprogramma. Einde 1957 ging dan ook door zijn toedoen een AA-informatienamiddag door en dank zij een paar AA-leden van de Vleurgatsesteenweg, die vergezeld waren van Mr De Boe. De aanwezige Limburgse gestabiliseerde alcoholisten en de enthousiaste E.H. Paesmans waren definitief gewonnen voor AA. Tevens was AA onmiddellijk uit de Vleurgatsesteenweg over gans Limburg gewaaaid, want E.H. Paesmans had vurige

medewerkers, die met hem op andere plaatsen in Limburg AA gingen verkondigen. Zonder de dynamische medewerking van deze niet-alcoholisten zou AA in Limburg nooit de ontstelling gekend hebben in de jaren 1957 - 1959, die hij wel kende.

In juni 1958 ging te Hasselt de eerste officiële AA-informatienamiddag door, met medewerking van leden van de AA-groep van de Vleurgatsesteenweg en van het secretariaat van het N.C.A. Voor de eerste maal neemt een Rooms-Katholieke geestelijke, E.H. Paesmans, in het openbaar stelling voor het herstelprogramma van AA. De Limburgse verbroederden eens te meer met de leden van de AA-groep van de Vleurgatsesteenweg, die in een zaal van het café "St.-Michel" op de Grote Markt op 13 mei 1958 een zeer geslaagde tweetalige informatievergadering belegd hadden met drie Nederlandstalige en drie Franstalige alcoholisten op het podium. Niet-alcoholisten werden niet gevraagd om het woord te voeren.

6. 1958 - Intergroep

In het najaar van 1958 werd te Brussel een stap verder gezet. Dankzij de ondernemende, dynamische M. verlaat de oorspronkelijke Rode Poort-groep de Zuidstraat en komt in de Sint-Michielsstraat 32 terecht, op een paar stappen van de drukke Nieuwstraat en steeds in het volle centrum van de stad. De oprichting van een telefonische permanentie gaat grote voordelen bieden. (Over de schaduwzijden, overwegend van financiële aard blijven we later even stilstaan).

Het wordt voor velen de zoete inval. Een huis waar men 's avonds steeds een toevlucht kan vinden als men aan de bekoring gaat bezwijken of wanneer men bezweken is. Er wordt een telefoon geplaatst, de eerste AA-telefoon in België, hetgeen de contacten nog gemakkelijker maakte. Op een bepaald moment lijkt het lokaal op een soort AA-centrale. Inderdaad, geregeld werden er bijeenkomsten belegd met vertegenwoordigers uit verschillende groepen, steeds overwegend Vlaamse. Zo werd er op 10 januari 1959 een bijeenkomst belegd met vertegenwoordigers uit de Brusselse groepen, uit Antwerpen, Gent en Kortrijk.

De "Rue St.-Michel" probeerde het eveneens met de uitgave van een op stencil gemaakte blaadje in twee talen opgesteld en als titel droeg: "Allo à l'eau." De eerste nummers (1958) werden, zo menen wij, nog verspreid vanuit de Zuidstraat. Alles te samen verschenen er dertien nummers, tot in het najaar 1960, wat zeker een hele prestatie is. Zonder M. (Maurice) zouden er geen vijf nummers verschenen zijn.

Men bleef te Brussel niet bij de pakken zitten. Op 23 september 1958 hielden de "Anonieme Alcoholisten" (de uitnodiging van de centraliserende M. vermeldde de inrichtende groep niet) een bijeenkomst in de Club International 156, Louisalaan te Brussel. Zij kende de luister niet van de eerste bijeenkomst, noch dezelfde uitstralingskracht via de pers. Doch voor het eerst engageerde zich in België een geneesheer, Dr. Bloch, die nota bene, verbonden was aan het Psychiatrisch Instituut Brugmann. (De overtuigingskracht van M. deed wonderen!) Wij zien nog altijd de moedige geneesheer een klein beetje onwennig tegenover het purper van Monseigneur Boon, Deken van Brussel. Er sprak ook een advocaat, een alcoholiste H. en nog twee mannelijke alcoholisten.

De Vlamingen werden niet vergeten. Op dat ogenblik kon men nog niet spreken over rivaliteiten. De bijeenkomst op de Louisalaan was zeker een mijlpaal voor de verdere evolutie van AA in ons land. Geneeskunde en AA reikten mekaar eindelijk, na jaren van wantrouwen, de hand. Men ging mekaar ontdekken en meer en meer aanvaarden.

Ondertussen bleef Brussel het uitstralingspunt. Zo ging op 6 december 1958, gestimuleerd door het N.C.A.(*) en de groep van de Vleurgatsesteenweg, een bijeenkomst door van alcoholisten in de "Milkbar" 't Zuid, Graaf van Vlaanderenlaan 10, te Gent. Er waren 9 AA-leden (met verschillende familieleden) van de Vleurgatsesteenweg aanwezig, ook twee leden uit de St.Michielsstraat te Brussel en nog twee andere uit Antwerpen. Een drie à viertal drankzuchtigen uit het Gentse verbroederden er met de aanwezige AA-leden. Het werd het

startsein voor Oost- en West-Vlaanderen. Inderdaad bleven de Gentenaars niet alleen mekaar ontmoeten en er kwam uitbreiding. Twee West-Vlamingen uit hetzelfde gewest leerden er mekaar kennen. Begin van het jaar 1959 werd de eerste AA-groep in West-Vlaanderen opgericht. Enkele drankzuchtigen uit het Brugse die mekaar te Gent en Kortrijk ontmoet hadden sloegen de handen in mekaar en zo telden op 1 januari 1959 de vijf Vlaamse provincies AA-groepen.

Te Eugies en in Mons ontstonden de eerste Waalse AA-groepen in de herfst van 1959. Zij werden gesteund door de groep van de St.Michielsstraat. In juli 1960 kwam W, een drankzuchtige uit Tamines, hulp vragen op het secretariaat van het N.C.A. Het werd spoedig het startsein van het ontstaan van een AA-groep in Charleroi. Inderdaad, M. en enkele kameraden uit de St.-Michielsstraat sprongen bij.

Voor Luik ging het wat moeilijker. Het N.C.A. moest het bij zijn pogingen laten die het sinds 1957 ondernomen had. Ook de pogingen van M. (de nooit versagende animator) sinds november 1958 brengen geen aarde aan de dijk, ofschoon er in 1959 een AA-postbus geopend werd te Luik en M. en het N.C.A. verschillende berichten in de Luikse bladen lieten verschijnen.

Pas op 15 september steekt AA definitief van wal in de "Cité Ardente". E uit Luik gaf er het startsein. De eerste informatieavond ging door in de rue Saint-Gilles. Leden van de Vleurgatsesteenweg en uit de St.-Michielsstraat voerden er onder andere het woord. Niet-alcoholisten, waaronder substituut Tilman, verleenden eveneens hun medewerking.

In september start tevens de Belgisch-Britse groep (Y.M.C.A.) Brussel-Jourdan.

In Namen en Luxemburg bestonden er op 1 januari 1962 nog geen AA-groepen.

7. Vlaamse AA-groep

In de AA-groep van de Vleurgatsesteenweg bekleedden de Vlaamssprekende alcoholisten een minderwaardige positie. Zij kregen niet dezelfde kansen om zich uit te drukken. Het gebeurde dat leden uit het Mechelse naar Brussel kwamen en dat er gedurende de AA-bijeenkomst geen vijf minuten Nederlands gesproken werd.

F., L. en R. namen dan ook totaal onafhankelijk, het initiatief op zich om in de "Egmont" in de Van Praetstraat (dichtbij de Beurs) een Vlaamse AA-groep op te richten. De eerste vergadering ging door op 20 april 1960. Deze groep te Brussel zal later een rol spelen wanneer groepen te Mechelen, Leuven en Aalst opgericht worden. Dezelfde groep heeft zeer verdienstelijk werk geleverd door de Tweede Landdag der Anonieme Alcoholisten in te richten op 28 mei 1961 in "Egmont" te Brussel. We noemen hem de eerste landdag van de Vlaamse AA. (*uw toegewijde dienaar die zijn studententijd doorbracht te Brussel heeft de eerste stappen in het 'leren drinken' gezet in de kelders van diezelfde Café "de Egmont", ongetwijfeld terwijl die mannen op het 2de verdiep zaten te vergaderen.*)

8. 1960 - Eerste Al-Anongroep

Op het secretariaat van het N.C.A. had Mr De Boe sinds lang de bijzondere problemen van de vrouwen van actieve en gestabiliseerde alcoholisten opgemerkt. Bijna niemand bekommerde zich om deze speciale noden. De noodzaak werd dan ook scherp aangevoeld om vrouwen van AA-leden en van actieve alcoholisten aan te sporen het onder mekaar te proberen met Al-Anon, waarvan de uitgebreide documentatie over Al-Anon in Amerika op het N.C.A. grote diensten zou bewijzen (Mr De Boe had een persoonlijke ontmoeting gehad met Loïs, de vrouw van Bill. Hij had zelfs een korte ontmoeting met Bill zelf). Op 6 januari 1960 ging dan ook op de Vleurgatsesteenweg 82, de eerste Al-Anon bijeenkomst plaats in aanwezigheid van een bekende Vlaamse journaliste T.S., verbonden aan "De Standaard."

Al-Anon diende weerstanden te overwinnen: gestabiliseerde alcoholisten (sommigen met meerderwaardigheidscomplexen) waren wantrouwig. (*waar heb ik dat nog gehoord?*) Wat gingen de vrouwen daar beramen achter hun rug? Sommige dames, onwetend natuurlijk, waren de mening toegedaan dat Al-Anon niet voor hen was. Hun echtgenoot dronk immers sinds jaren niet meer, zo verklaarden zij. Er kwam ook enige weerstand omdat de bijeenkomsten op de Vleurgatsesteenweg startten en niet in de St.Michielsstraat. Doch de wekelijkse bijeenkomsten, de uitnodigingen en de documentatie sloegen langzaam maar zeker in, zodat er in de zomer van 1961 reeds twee Al-Anon kernen te vinden waren. De Vleurgatse dames probeerden het onderling langs de bestaande AA-groepen om de Al-Anon gedachte te verspreiden. Typische bijzonderheid: langs Al-Anon op de Vleurgatsesteenweg te Brussel ontstond in het najaar van 1960 een AA-groep én een Al-Anon kern te Moeskroen.

9. 1960 - Eerste Nationale AA-Landdag

Op zondag 29 mei 1960 ging in "Aegidium" te Sint-Gillis de eerste landdag van AA door. Plechtig luidde dat: "**Eerste Nationale Dag AA.**" Het werd een zeer enthousiaste bijeenkomst. Er zakte zelfs een bus met Nederlanders af. Naast dokter Bloch en de eerwaarde heer de Fraudeur nam ook de heer P. Marchand, Eerste Substituut-Procureur des Konings te Brussel het woord. Deze magistraat bewees uitmuntende diensten door niet alleen in AA te geloven, doch door het publiek te verkondigen en er zich daadwerkelijk voor in te spannen. De heer Marchand moet in de ogen van vele alcoholisten als een gemiste goede vader beschouwd worden.

Er was echter één schaduwzijde: men ontdekte dat de doorsnee Belgen mekaar niet verstaan. Er was zelfs een tikje misnoegdheid in terugrijdende bussen waar te nemen omdat er zoveel Frans gesproken werd.

In augustus 1960 werd dan ook door de groep van Roeselare een voorstel ingediend aan de Intergroep van Brussel om over te gaan tot het oprichten van twee Intergroepen, die dan op het hoogste niveau contactvergaderingen zouden beleggen. Het voorstel werd dadelijk aangenomen. De Vlaamse groepen stichtten spoedig een exclusieve Vlaamse Intergroep bestaande uit 10 leden, twee afgevaardigden per provincie. Daarbij kwam er een Raad van Advies bestaande uit 6 niet-alcoholisten en 5 AA-leden, allen op een democratische manier verkozen. De Raad van Advies kwam in 1961 regelmatig samen in "Egmont" te Brussel. Er werd eveneens een Algemeen Dienstbureau in het leven geroepen, waarvan één der grootste verwezenlijkingen was het uitgeven en verspreiden van een gedrukte AA-brochure (het eerste in België). Het is getiteld "**5 voor 12**".

Het eerste nummer verscheen in september-oktober 1961.

De tweede landdag der Anonieme Alcoholisten op 28 mei 1961 werd een Vlaamse Landdag. In tegenstelling met de eerste werd het geen Brusselse aangelegenheid. Advocaat De Buck uit Brugge, Dr. Varenne uit Gent en E.H. Paesmans uit Hasselt voerden er het woord. Zij spraken met veel bewondering over AA. Advocaat De Buck en Dr. Varenne aarzelden niet om opbouwende kritiek te geven.

E.H. Paesmans werd door velen niet begrepen, ofschoon zelden iemand tot nu toe zo raak de 12 Stappen van AA en de geest ervan benaderde. Velen wisten met de term "God" geen raad en reageerden tegen de Confessiones van Sint-Augustinus of liever tegen de Kerkleraar zelf, want waarschijnlijk hadden de meesten over belijdenissen of totale overgave horen spreken. Op diezelfde vergadering liet men één franstalig AA-lid aan het woord naast een afgevaardigde uit Nederland. Vrouwen van de AA-leden kwamen telkens in Al-Anonverband in de voormiddag bijeen op de Landdagen. De bijeenkomsten moeten zeker niet onderdoen voor deze van AA, zo werd tenminste hier en daar opgemerkt.

10. Wankelende eenheid

De laatste drie jaar werd er onder de Franssprekende te Brussel veel gedebatteerd bij gebrek aan eensgezindheid. Wel werden er contacten onderhouden met de groepen, die te Mons, Eugies, Charleroi en Liège ontstonden. Deze verdeeldheid had voor gevolg dat de Franssprekende in 1961 de Vlamingen alleen een Landdag lieten inrichten, ofschoon door Vlaamse AA-leden en door niet alcoholisten aangedrongen werd hetzelfde te doen. De Franstaligen te Brussel en elders kunnen nog steeds met hun rivaliteit, wedijver en individualisme geen weg.

Het dient nochtans opgemerkt te worden dat de Franssprekenden te Brussel de AA-boodschap overal uitdragen. Er gaan regelmatig openbare bijeenkomsten door. Niet-alcoholisten verlenen hun medewerking, o.a. Dr. Bradfer, die meer en meer interesse gaat vertonen voor de hulpverlening aan alcoholisten en AA. Anderzijds richten de Franssprekenden (met bijna steeds de onvermoeibare M. als promotor) met toelating of medewerking van gemeentebesturen informatieavonden in over alcoholisme en AA. Dit gebeurde op 15 maart 1960 in de Viaductstraat te Elsene; op 26 april 1960 in de Graansstraat te Sint-Joost-ten-Node en op 21 maart 1961 in het gemeentehuis te Anderlecht.

Enkele Franstaligen hadden ook last om een zekere agressiviteit tegen de Vlaamse AA te bedwingen. Alleen te Sint-Joost-ten-Node werd er een Vlaams lid uitgenodigd om er te spreken. Wij hebben het meegeemaakt dat de ex-groep van de Vleurgatsesteenweg, die na september 1960 via de Sint Michielsstraat en de Grote Markt, ongeveer een jaar nadien te Anderlecht belandde, wel een Luikenaar aan het woord liet komen maar geen Vlaamssprekenden toelieten op het podium of de tribune. Dit alles gebeurde op 15 december 1961 in het gemeentelijk gezondheidscentrum. De voorzitter van de vergadering vertikte het de Vlaamse aanwezigen (waaronder leden uit zijn eigen groep) in hun taal toe te spreken. Onverschilligheid of onverdraagzaamheid?

Stippen wij hier ook aan dat nog een paar grote filmseances ingericht werden. Zo vertoonde de groep van de Vleurgatsesteenweg op 9 mei 1959 in een parochiezaal, Onderlinge Bijstandsstraat 77 te Ukkel de prent "The Lost Weekend." De groep van de Grensstraat (opgericht in 1960 liet aan de Naamse Poort in de zaal Pathé-Empire op zondagvoormiddag 17 december 1961 de film "Une femme en enfer" afdraaien.

Wij zijn niet in détails gegaan voor wat de medewerking van de Brusselse AA-ers te Antwerpen, Liège, Charleroi en elders betreft, doch de voornaamste prestaties werden vermeld. Ook kunnen wij alle vergaderingen niet vermelden, waaraan AA-leden deelnamen, zoals bijvoorbeeld de "Dag over het Alcoholisme" op 23 oktober 1959 te Verviers, ingericht door de Belgische Nationale Vereniging voor Geesteshygiëne.

Tenslotte wezen hier aangestipt dat de Brusselse AA-leden contacten legden met leden in Nederland, Frankrijk en er op deze bijeenkomsten het woord voerden. Verschillende leden hebben de jaarlijkse septemberbijeenkomsten te Wiesbaden bijgewoond. Door bemiddeling van het N.C.A. kwamen twee Brusselse AA-leden aan het woord in de gebouwen van de Unesco te Parijs, tijdens de zesde Zomerleergang voor wetenschappelijke studie van de preventie van alcoholisme, op 20 juni 1960. Brussel, meer dan andere steden, ondervindt dat AA internationaal ingericht is en geniet er ook de voordelen van. Wij menen dat de eerste internationale bijeenkomst plaats greep te Brussel op 9 september 1956 toen de AA-groep uit Den Haag verbroederde met de kleine kern van de Vleurgatsesteenweg.

Einde 1961 waren er te Brussel vier Franssprekende AA-groepen: Brussel Centrum, Sint-Joost-ten-Node, Anderlecht en St.-Gillis.

11. Lonersgroep

In 1974 begon het Algemeen Dienstbureau (US) de ‘AA-lonersvergaderingen’ te drukken. In januari 1976 vervoegden de loners de internationalisten en ontstond de uiteindelijke ‘loners/internationalisten vergadering’ waaraan tientallen landen meewerken. Ook België!. Om de taalbarrière te overbruggen - de loners/ internationalisten vergadering is uitsluitend in het Engels - hebben de leden van de Vlaamse AA besloten een eigen lonersvergadering samen te stellen. Zij startte in maart 1976 met de hulp van o.a. Yolanda en Susan van het A.D.B. te New York. De ziel van de lonersgroep was Raymond, die ons helaas op 28 oktober 1978 is ontvallen. Het werd een hele tijd stil in de lonersgroep.

Op 19 mei 1979 (onze landdag in De Panne: Samen Delen) besloten Gilbert, Dirk en Germain, G.D.G. (geluk door geven) om de verantwoordelijkheid op zich te nemen. In september 1980 kwam Werner onze vriend Germain vervangen. Onze leuze werd G.W.D. (geluk willen delen). In dit jaar worden tijdens de ADC de loners ingepast in de Vlaamse AA, op de ADC van 1983 wordt de lonersdienst een volwaardige nationale dienst. De lonersgroep breidt verder uit.

Onze oproepen tot medewerking bleven niet zonder resultaat.

In 2003 zijn we aan de 28° jaargang van onze tweemaandelijkse geschreven vergadering en telt de groep een honderdtal leden.

Wij zeggen samen met de gehele AA-gemeenschap: ‘DOE STILLE VOORT!’

C Mil A en het Bureau A Mil A

“Het probleem van alcoholisme in de schoot van de Krijsmacht is een der hoofdbekommernissen van de militaire neuropsychiaters, en dit om reden van zijn catastrofische gevolgen op persoonlijk, familiaal en sociaal vlak en van zijn belangrijke economische invloed op het militair potentieel. De gezondheid in het algemeen, het risico voor zelfmoord, de werk- en verkeersongevallen, de misdadigheid, de afwezigheden op het werk, de verlaging van het rendement en van het moreel alsook de tucht zijn louter enkele aspecten van de schadelijkheid die alcoholisme inhoudt voor de maatschappij in het algemeen en in het bijzonder voor het militair milieus dat ten minste even erg als andere geteisterd wordt.”

*A. TALLON
Med. Kolonel Neuropsychiater
Onder-Directeur Belgisch Militaire Hospitaal*

1966 mei

De strijd tegen alcoholisme begint met de stichting van een specifiek militaire A.A.-cel in Leopoldsburg.

De stichters zijn militaire “oud-drinkers” en lid van de Anonieme Alcoholisten.

1967 Deze eerste groep word na één jaar aanvaard door de hogere overheid en wordt A.Mil.A genoemd (Aide aux Militaires Alcooliques).

1969 Stichting in Leopoldsburg van een Centrum voor ontwenning en herstel op het model van het centrum van DAUN in de Bondsrepubliek Duitsland.

- 1974** De overheid erkent dit centrum dat C.Mil.A. wordt genoemd (Centre pour Militaires alcooliques) en aangehecht wordt aan het Militair Centrum voor Neuropsychiatrie in Antwerpen. Het beschikt over een eigen organisatietabel met 18 bedden en een ploeg van zeven personen.
De patiënten worden opgenomen op de uitdrukkelijke en enige voorwaarde dat ze effectief wensen te stoppen met drinken, wat veronderstelt dat zij voldoende bewust zijn van de noodzaak nuchter te blijven.
De behandeling duurt ongeveer tien weken en bestaat hoofdzakelijk uit een groepspsychotherapie geïnspireerd door de AA filosofie.
- 1980** Het Centrum wordt als voorbeeld aangehaald te Livourne tijdens het Internationaal Colloquium voor Alcoholologie in de Westerse Krijgsmachten.
A.Mil.A. houdt wekelijks vergaderingen en opent een informatieantenne op donderdag.
- 1987** In de bijlage aan het “Korpsjournaal” van augustus kan men lezen:
“In de meeste garnizoenen bestaan er A.Mil.A. groepen of contacten die informatie en hulp kunnen verlenen.”
- 2003** In de contactgids van de Vlaamse AA staat nog steeds bij de provincie Limburg als allereerste groep: AMILA 1 te Leopoldsburg, met vergadering op dinsdag om 20u.

CHRONIQUE DES A.A. EN BELGIQUE

Cette rubrique est rédigée à l'aide des documents reçus et conservés au Bureau des Services Généraux (B.S.G.), Bureau des Archives, 81 Boulevard Clovis à 1000 BRUXELLES.

PREHISTOIRE

1953

Alcooliques Anonymes est introduit en Belgique en octobre par le biais de la lecture du « Big Book » (en anglais) faite par Jean L. au C.N.A. (Comité National contre l'Alcoolisme) situé 82, chaussée de Vleurgat.

À sa fondation, l'A.A.A. (Association d'Aide aux Alcooliques) se voit dotée, dès novembre, de statuts provisoires.

Les soirées d'information sont organisées avec l'accord des administrations communales.

1954

Le 4 mars a lieu la première grande soirée d'information A.A.A., au Palais des Beaux-Arts, en présence de onze journalistes.

Le programme propose :

- Le film "The Lost Week-End"
- Une présentation bilingue par Louis
- Le témoignage de Jean L.

Dans les feuilles d'information, on peut lire :

« Beaucoup d'associations se sont occupées, durant des années, du problème de la consommation de boissons alcoolisées. En dernière analyse, tout ce qu'elles ont fait s'est résumé en une grande lutte entre les 'secs' et les 'humides'. Dans cette lutte à la corde, l'alcoolique fut la corde. Qu'est devenue cette corde ? Très rares sont les organisations récentes qui se sont vraiment occupées de l'alcoolique même, de la nature de son dilemme, de ses souffrances réelles et surtout des moyens de l'aider à lutter contre sa propre faiblesse. Des années de propagande à rebours l'ont présenté essentiellement comme un être vil, incorrigible et juste bon à être enfermé dans un asile d'aliénés.

'A.A.A.' (Association d'Aide aux Alcooliques, adresse provisoire : 12 rue de la Porte Rouge, Bruxelles. Tél. 11.27.93) a résolu de renverser cette opinion. »

Et, en page 3, cet extrait :

« A.A.A. est donc composé presque exclusivement d'anciens alcooliques 'guéris' ou d'alcooliques manifestant un désir sincère de cesser de boire. C'est ce qui en fait l'originalité. Comme on le voit, A.A. ne fait qu'introduire en Belgique le principe et les méthodes de psychothérapie de groupe des fameux 'Alcooliques Anonymes' américains ».

Le numéro de mars de la revue « Service Social » présente l'Association comme : « Une nouvelle formule de Self Help en Belgique ».

De la correspondance avec les Services Généraux A.A. de New York en avril, il ressort :

- que le "petit" groupe fondé par trois anciens alcooliques compte 30 membres;
- qu'après lecture du « Big Book », le principe de l'anonymat est adopté;
- que, par contre, les Douze Étapes suggérées ne sont pas encore admises définitivement, étant donné qu'une activité similaire est en cours dans le groupe

Cette année, différents groupes sont créés. Le premier groupe, siège de l'association A.A.A., est situé 12 rue de la Porte Rouge et a pour nom « Les Amis des Marolles ».. Viennent ensuite

les groupes de la rue du Dam (Place Anneessens), de la rue du Midi, de la rue Saint-Michel et de la rue du Marais.

En novembre, les A.A.A. publient un bulletin véhiculant les idées, la méthode et le programme des A.A.

1955

Le 12 février, le Moniteur Belge publie les statuts de l'A.S.B.L. Association d'Aide aux Alcooliques, en abrégé A.A.A.

On peut y lire

à l'article 3 : « *L'association a pour but de diffuser en Belgique le programme de stabilisation des alcooliques suggéré par les Douze Étapes des ‘Alcooliques Anonymes’, de stimuler la création de groupes locaux ‘Alcooliques Anonymes’, d'assurer les services généraux de ces groupes, sans toutefois les diriger, de veiller au respect des Douze Traditions des ‘Alcooliques Anonymes’ et, en général, de venir en aide dans un esprit d'amour fraternel et selon les méthodes des Alcooliques Anonymes, aux alcooliques qui font appel à elle* ».

à l'article 5 « *La majorité des associés sera composée de membres des groupes ‘Alcooliques Anonymes’, dont la stabilisation peut être considérée comme certaine. Toutefois, l'association ne sera jamais composée exclusivement de membres ‘Alcooliques Anonymes’* ». et à l'article 7 « *Les associés ne faisant pas partie d'un groupe ‘Alcooliques Anonymes’ seront choisis parmi les personnes tempérantes qui, en raison de leurs études, de leur profession ou de leur activité, s'intéressent particulièrement aux alcooliques et au programme des ‘Alcooliques Anonymes’ et qui sont décidées à participer de manière effective et bénévole à la réalisation de l'objet de ‘L'Aide aux Alcooliques’* ».

C'est ainsi que sous un nom qui n'est pas le sien, le Mouvement A.A. fait ses débuts officiels et que se créent les Services Généraux A.A.

Le 10 mars de cette année a lieu la deuxième grande information à la « Cour de Tilmont », au Boulevard d'Anvers.

1956

Le 12 mai, les premiers membres décident que seuls les alcooliques peuvent participer aux réunions. Cette décision va créer des remous et amener le déménagement de la Porte Rouge vers la rue du Dam d'une part, et la création d'un groupe ouvert à tous au siège du C.N.A. d'autre part.

Ce dernier groupe, au 82 chaussée de Vleurgat, est lancé par André De Boe, non-alcoolique. Un nouveau groupe est ouvert rue de la Violette.

Une information a lieu à Anvers à la salle « De Smalfilm Studio » le 25 avril. En septembre un groupe y est créé.

1957

Troisième réunion d'information à la salle Patria, rue Xavier de Bue à Uccle. Au programme :

- Le film « Une femme en enfer »..
- Intervention de Fernand C. du groupe de Vleurgat et de Marc du groupe d'Anvers.
- Témoignage d'Hélène C., première femme A.A. en Belgique.

Pour respecter le principe de l'anonymat, les témoignages et les interventions se font dos au public.

1958

Cette année, voit la création d'une permanence téléphonique rue Saint-Michel et la publication d'une revue bilingue et bimestrielle « ALLO À L'EAU ».

En septembre, réunion d'information au Club International, avenue Louise.

L'assemblée bilingue est modérée par Maurice (unijambiste) du groupe de Saint-Michel, avec la participation du Docteur Bloch de l'Hôpital Brugmann et de Monseigneur Boon, doyen de Bruxelles.

Naissance du groupe d'Eugies en octobre. Ouverture d'un groupe à Courtrai et d'un autre à Liège.

De ce fait, cinq provinces sont dotées de groupes A.A. en cette fin 58.

En décembre se tient une réunion d'information à Gand, au « Milkbar Zuid - Graaf Van Vlaanderen », avec la collaboration de neuf A.A. locaux, de deux amis du groupe Saint-Michel de Bruxelles et de deux amis venus d'Anvers.

À l'automne, le poste d'origine de la Porte Rouge, déménagé à la rue du Midi, s'installe au 32 de la rue Saint-Michel. Là se crée une permanence disposant d'un téléphone, le premier téléphone A.A. en Belgique.

Le local ressemble bientôt à une Centrale A.A. : il s'y tient régulièrement des réunions de délégués de différents groupes, venus de Bruxelles, d'Anvers, de Gand et de Courtrai.

1959

Le 10 janvier, les A.A. du pays se concertent en réunissant les délégués des groupes de Bruxelles, d'Anvers, de Gand et de Courtrai.

Plusieurs réunions d'information ont lieu un peu partout.

Septembre voit l'ouverture d'un groupe Belgo-Britannique (Y.M.C.A.) Bruxelles-Jourdan. Naissance du groupe de Mons à l'automne.

Dans le numéro d'octobre de la revue "ALLO A L'EAU", on apprend qu'un Intergroupe est constitué comprenant 8 groupes : Anvers, Bruxelles-Centre, Bruxelles-Jourdan, Bruxelles-Vleurgat, Bruges, Courtrai, Eugies et Mons.

Mais d'autres groupes existent puisque dans le même articulet :

« L'intergroupe invite tous les autres groupes A.A. qui désirent être mentionnés dans ce bulletin, à nous indiquer leurs adresses, les jours et heures de leurs réunions. C'est avec plaisir également que nous publierons les articles qu'ils voudront bien nous envoyer.

*Intergroupe A.A.
B.P. 444 BRUXELLES-CENTRE »*

Le 5 octobre, la réunion ouverte du groupe Bruxelles-Centre est une démonstration de l'attrait de plus en plus grand de A.A. Parmi les personnalités présentes on peut remarquer :

Mlle le Docteur CALLEWAERT, Secrétaire Générale de la Ligue Nationale Belge d'Hygiène Mentale,

Deux médecins de l'Institut Psychiatrique de l'Hôpital Brugmann,

le Docteur BRADFER - un habitué de la rue Saint-Michel,

le Docteur MENSBRUGGEN,

Monsieur l'Aumônier de la prison de Saint-Gilles, qui se déclare enchanté de constater une telle ambiance et promet de revenir.

Mr MARCHAND, à l'époque Premier substitut du Procureur du Roi, grand ami des A.A. (plus tard il fera partie des C.S.G. A.A. en tant que membre non-alcoolique) s'est excusé de ne pouvoir être présent.

Les familles de membres, anciens et nouveaux, assistent à un échange de vues animé et d'un grand intérêt pour tous.

1960

Création du groupe Néerlandophone de Bruxelles au "Graaf van Egmont", 28 rue Jules Van Praet.

Le 29 mai, première journée nationale des Alcooliques Anonymes, à la Salle Aegidium à Saint-Gilles. En présence :

du R.P. de Faudre, Aumônier des prisons de Saint-Gilles, de Monsieur Marchand,
Substitut du Procureur du Roi,
du Docteur Bloch.

Pendant que les amis A.A. tiennent le matin une réunion fermée, au premier étage, les Al-Anon connaissent un grand succès à leur assemblée au rez-de-chaussée.

Il y a des exposés remarquables :

du R.P. De Reys,
du Docteur Flament, Chef de service de l'Institut Psychiatrique de l'Hôpital Brugmann,
du Docteur Evrard,
de Monsieur De Boe, Secrétaire du C.N.A., Fondateur des Al-Anon en Belgique et l'un
des organisateurs de la fête.

L'après-midi voit les participants des deux assemblées se rejoindre.

Dès l'ouverture, chacun écoute dans la joie, la lecture du télégramme adressé par sa Sainteté le Pape Jean XXIII :

« Sa Sainteté le Pape Jean XXIII, apprenant avec joie la première réunion nationale des "Alcooliques Anonymes", adresse voeux fervents de succès et accorde volontiers, en gage de la protection divine, la bénédiction apostolique implorée. »

(Cité du Vatican, le 21 mai 1960) »

Dans le numéro 13 de 1960 de la revue "ALLO À L'EAU", on trouve une remarque judicieuse : il s'agissait de favoriser à l'avenir les contacts entre les A.A. des différentes villes. Ce ne sera pas chose aisée, si l'on en croit l'articulet dans le même numéro concernant l'Intergroupe :

« Par des contacts avec d'autres groupes en Belgique, il est ressorti que certains groupes ont l'opinion, qu'intergroupe est un organe promulgué par quelques groupes ou, plus fort encore, doit servir à avantager ces groupes ou ces personnes individuellement au détriment des autres groupes... ».

En juillet, ouverture d'un groupe à Charleroi et d'un autre à Tamines.

Le 15 septembre a lieu la première réunion d'information à Liège, 10 rue Saint-Gilles, en présence de Monsieur Tilman, Substitut du Procureur du Roi.

Fin 1960 : création du groupe d'Anderlecht

1961

Le 21 mars : première réunion d'information à la maison communale d'Anderlecht.

Le 28 mai, 2e « Landdag » néerlandophone au « Graaf van Egmont ».

Le 30 octobre, le groupe Saint-Gilles se crée à l'ancien Hôtel Communal au Parvis Saint-Gilles à Bruxelles 6. Dès 1962, le groupe communiquera son existence à New York.

Pour son deuxième anniversaire, le Groupe Central A.A., fondé en décembre 1959, décide le 31 décembre de cette année de changer de dénomination et prend plus modestement le nom de Groupe A.A. de Bruxelles Nord-Est, Groupe Central A.A. désignant l'Intergroupe.

1963

Grande effervescence cette année-là. Les A.A. du pays désirent souligner le dixième anniversaire de leur présence en Belgique.

La première festivité est organisée le 4 avril par le groupe d'Anderlecht. Il s'agit d'une grande réunion d'information à la salle des mariages de l'hôtel de ville de Bruxelles, en présence de Mademoiselle Vanden Heuvel, échevin de l'état-civil.

Monsieur Joseph Kessel y parle : « À bâtons rompus avec ses amis A.A. ».

Tous les efforts s'orientent vers l'organisation du « Congrès International et Commémoratif » du 10e anniversaire. Il se tiendra au Palais des Congrès de Bruxelles le dimanche 3 novembre.

Dans la préparation, un film est projeté au cinéma Colisée : « Les jours du vin et des roses ». À la sortie on distribue des imprimés faisant connaître le Mouvement A.A.

Il est demandé au Q.G. de New York d'annoncer le Congrès dans toutes les publications adressées au monde entier.

Les délégués néerlandophones présentent Staf, de Herk-de-Stad, pour introduire le Congrès. Cet ami, parfait bilingue, est sollicité pour prendre la parole en néerlandais et en français.

Au programme :

En matinée :

Aide médico-sociale aux Alcooliques et aux A.A. par le Docteur Bloch.

Aspect spirituel par Monseigneur Boon, curé-doyen de Saint-Michel.

Problèmes juridiques par Monsieur Cornil, secrétaire-général du Ministère de la Justice.

Expériences personnelles de trois amis.

L'après-midi, allocutions diverses :

du Docteur Vermeire, administrateur du Centre Médico-Social pour Alcooliques,
de Monsieur Versele, juge au tribunal de 1ère Instance de Bruxelles,
de Madame Walter, membre Al-Anon.

Durant la journée, la speakerine de la Radio Télévision Belge, Jeannine Lambotte, procède à des interviews.

L'événement est un franc succès. Les textes des allocutions et des témoignages seront regroupés en une brochure bilingue envoyée aux abonnés de « ALLO À L'EAU », comme le fait savoir le numéro de janvier-février 1964 de cette revue.

Parallèlement aux fêtes du 10ème anniversaire, le Mouvement A.A. en Belgique se développe et se structure.

Le groupe de Liège prend de l'extension. Après Saint-Vith le 22 février 1962, c'est Malmédy qui se dotera d'un groupe le 2 août 1963.

En mars, Liège qui a déjà commencé à réunir plusieurs groupes isolés, est désigné unanimement comme siège de l'Intergroupe francophone à l'exemple des groupes flamands.

Le groupe d'Anderlecht fait savoir qu'il continuera à fonctionner seul. Il lui est impossible de collaborer avec les autres groupes « *vu leur degré de maturité* ».

C'est dans cette optique que ce groupe, à l'occasion des fêtes du 10ème anniversaire, estime devoir organiser une réunion à l'hôtel de ville de Bruxelles avec la présence de Joseph Kessel et décline toute participation à d'autres manifestations. Ce point de vue n'est approuvé par aucun des délégués présents et venant de Liège, Mouscron, Anvers, Charleroi et trois groupes de Bruxelles.

1964

En avril de cette année, s'opère la séparation des deux communautés linguistiques et la création du Conseil Général Néerlandophone à Anvers.

15 juillet. Discussion de l' "Entente des groupes A.A. de Bruxelles" sur la création d'une permanence ou centre d'accueil. Diverses suggestions sont émises dont les deux suivantes

- 1) Créer une permanence par volontariat de 9h. à 18 h., à raison d'un A.A. par demi-journée. La permanence serait assurée par chaque groupe. Temporairement elle pourrait se tenir au 42 rue du Marais.
- 2) Créer une permanence assurée de 9h. à 12h. et de 14h. à 18h., Rar un A.A. bilingue, rémunéré par chaque groupe.

Devant la multiplicité des avis la discussion est reportée à la prochaine réunion.

17 juillet - Crédit de l' "Entente des groupes A.A. de Bruxelles". Quatre groupes sont réunis :

Alliance	représentant	± 15 A.A.
Anderlecht	représentant	± 30 A.A.

Groupe Flamand	représentant	± 50 A.A.
Saint-Michel	représentant	± 15 A.A.
	soit :	± 100 A.A.

Le but de l'Entente est de réunir les groupes de Bruxelles "*peu enclins à l'organisation des services A.A.*"

L'Entente imprime la petite littérature d'appoint. A titre de curiosité :

Introduction aux A.A. (brochure stencillée)	0,75 f.
Les douze questions (dépliant)	0,50 f.
Les Etapes, les Traditions, la définition de A.A. et la Prière (dépliant)	0,25 f.
Rien qu'aujourd'hui (carte)	0,25 f.

La discussion est centrée sur la création d'une permanence ou centre d'accueil. A revoir lors de la prochaine réunion.

16 août - A Liège se crée l'Intergroupe A.A. belge, d'expression française.

Une trentaine de délégués y adhèrent et décident d'unir leurs efforts pour mieux servir A.A. dans la partie francophone du pays.

L'Intergroupe de Liège devient Groupe régional de Liège.

Le Groupe régional de l'Est rassemble les groupes de Malmedy, d'Eupen et de Saint-Vith.

Le Groupe régional du Luxembourg réunit les groupes de Bastogne, Neufchâteau et Libramont.

Dans le même temps se créent les groupes de Namur, Stavelot, Tournai et Verviers.

Les termes Intergroupe et Groupe régional ne sont pas adoptés définitivement et on peut lire l'une ou l'autre de ces-dénominations dans les notes de l'époque.

18 octobre - A Bruxelles, la question des permanents fait apparaître un problème épineux. Quelques individualités des groupes Anderlecht et Flamand ont décidé de rémunérer un A.A. pour assurer la permanence de la rue du Marais.

Ceci sans en aviser les autres groupes, qui vont en référer à la prochaine réunion de l'Entente.

21 octobre - Réunion de l'Entente avec la question du jour : La permanence. Il est décidé que :

- la permanence se tiendra provisoirement rue du Marais
- le responsable de la permanence sera défrayé et non rémunéré
- les volontaires sont bienvenus
- la participation aux frais (local,, caf é, etc...) est libre.

Les statuts de l'association seront examinés prochainement.

1er décembre - L'Intergroupe de Liège propose la création d'un Intergroupe national d'expression française. Il fait appel également à tous les autres groupes pour rallier l'Intergroupe sans perdre pour autant leur autonomie.

1965

20 janvier - Les membres de l'Entente des groupes A.A. de Bruxelles élaborent les statuts de l'association qui se dénomme dorénavant :

L'Entente des Groupements A.A. de l'Agglomération Bruxelloise. Elle réunit tous les groupes A.A. de Bruxelles sans distinction linguistique.

17 février - Une proposition est faite de créer un Comité sous forme d'une a.s.b.l., en vue de faire connaître au grand public l'existence et les buts de A.A.

20 mars - La deuxième réunion de l'Entente (nouvelle formule) reçoit le projet de l'a.s.b.l.

"Les Amis des Alcooliques Anonymes" soumis par Mr le juge Verseele. Les buts sont définis à l'article 3 :

- 1) Informer l'opinion belge des objectifs des A.A.
- 2) Cautionner moralement et socialement les efforts et les projets A.A.
- 3) Créer et gérer un fonds de secours pour les cas d'urgence et à l'intervention du Mouvement familial AI-Anon.
- 4) Pas de propagande générale contre la consommation d'alcool.
- 5) Soutenir l'action des A.A. sans intervenir en rien dans l'organisation ou l'activité intérieure.

En mars - Création des Services Centraux Francophones sous forme itinérante.

31 mai - Première réunion de l'A.S.A.A.

L'Entente compte sept groupes. Question permanence on n'est nulle part.

Le groupe Flamand ne participe pas à cette permanence. Il en existe déjà une chez eux.

27 juin - Première réunion à Namur pour l'organisation des Services de l'Intergroupe A.A. belge d'expression française.

- 1) Siège des Services A.A. à Liège.
- 2) Constitution d'un fonds destiné à la fourniture de la littérature et au fonctionnement des Services.
- 3) Convocation des délégués des groupes francophones.
- 4) Organisation à Liège du premier Congrès A.A. francophone. (5ème anniversaire du groupe de Liège).

15 septembre - L'Intergroupe A.A. francophone belge invite tous les groupes au Congrès de Liège, le 24 octobre prochain.

26 septembre - La réunion de l'Intergroupe rassemble les groupes de : Amay, Bastogne, Bruxelles, Bressoux, Charleroi, Gosselies, Liège, Malmedy, Namur, Saint-Vith, Seraing, Spa, Stavelot, Tamines, Tournai, Vielsalm, Verviers.

On y organise le Congrès de Liège.

Pour ses cinq ans d'existence, Liège organise le premier Congrès A.A. belge francophone.

Pour la première fois en Belgique, la presse, de toutes tendances, souligne l'existence des A.A. dans le pays: *Le Monde du Travail*, *La Gazette de Liège*, *La Meuse*, *La Libre Belgique*, *La Wallonie*, *Vers l'Avenir*, *La Métropole* et d'autres...

Une invitation est envoyée aux Services Généraux de New York. Le 19 octobre, notre co-fondateur y répond lui-même:

« *Vous ne pouvez vous imaginer combien nous sommes émus, aux États-Unis, de savoir qu'un Congrès A.A. d'expression française aura lieu à Liège le 24 octobre.*

... Veuillez donc transmettre à tous les présents, l'expression de mon affection, de mes félicitations et de mon espoir pour que les douze mois à venir, soient comptés parmi les meilleurs moments que vous ayez vécu.

Affectueusement, Bill »

Une invitation est également envoyée aux Services Généraux de Paris, qui nous assurent de leur participation. Les Suisses et les Allemands seront aussi des nôtres. Les groupes flamands sont contactés individuellement d'après la liste parue dans: "Vijf voor Twaalf". Plusieurs

délègueront des représentants. D'autres, dans l'impossibilité de participer activement enverront un télégramme.

La journée du 24 octobre se déroule au Palais des Congrès.

- Un exposé sur le Mouvement A.A. par Jean ... de Saint-Vith.
- L'opinion du Médecin sur les Alcooliques et les A.A. par le Docteur Goffioul, Neuropsychiatre.
- L'utilité d'un Centre Médico - Social pour l'Alcoolisme par Madame Charlier-Renard.
- Qu'est-ce que Al-Anon ? par des Epouses d'A.A.
- Avis du prêtre sur le Mouvement A.A. par Mgr. Meunier, Vicaire Général de l'Évêché de Liège.
- Le point de vue de l'avocat par Maître Ranscelot, Avocat Bourgmestre de Hamoir.

"... le tout émaillé de témoignages sincères et émouvants d'A.A. devenu abstinents." (extrait de presse)

"... Ce fut un succès et nous croyons qu'il aura contribué à faire connaître le Mouvement A.A. en Belgique. Il a, c'est certain, éveillé l'intérêt de certaines autorités politiques, judiciaires et religieuses qui nous ont fait part de leur entière approbation."

(Extrait de la lettre de l'intergroupe en réponse à Bill)

Le bénéfice net du Congrès est de 10.362 fr.:

2/3 sont consacrés à créer une réserve de Littérature destinée à tous les groupes,
1/3 sert à couvrir les frais de fonctionnement de l'Intergroupe.

"L'Intergroupe A.A. belge, d'expression française, sous l'impulsion des A.A. wallons en général et des Liégeois en particulier, cherche une unité. Celle qu'ils adoptent ne revêt pas toujours une forme traditionnelle ni très "orthodoxe", mais elle fait la preuve de leur bonne volonté commune."

(d'après Régionale de l'Est 1965 - 1985)

1968

La progression, lente mais continue du Mouvement depuis 1964, donne à cette époque un recensement de vingt-six groupes, dont cinq à Bruxelles, pour la partie francophone du pays.

1970

Les Services Généraux décident d'organiser un Congrès tous les ans, dans une ville différente du pays. Cette année, en septembre, Congrès au Palais de Coronmeuse à Liège. Cette ville avait déjà organisé un Congrès à l'occasion du cinquième anniversaire de sa fondation en 1965.

6 novembre - Crédit d'un Comité National de Relations Publiques.

Première publication de littérature propre avec : « A.A. est-il pour vous ? »

1 décembre. Ouverture d'une permanence, au 24 rue du Boulet, avec deux numéros de téléphone (pas de répondeur). La permanence est ouverte de 14h. à 18h. Les intergroupes se structurent :

EST avec neuf groupes,

HAINAUT - NAMUR avec huit groupes,

REGION HUTOISE avec deux groupes,

BRABANT regroupe le 30 août, trois des cinq groupes bruxellois..

1971

Mars - Projet de créer les Services Généraux sous forme d'A.S.B.L.

Avril - Hainaut et Namur se dédoublent pour former deux intergroupes distincts. Création de l'intergroupe Mosan.

2 novembre - Le 2e Congrès annuel se tient à Bruxelles au Palais des Congrès.

Novembre - Il y a 46 groupes répartis en 7 intergroupes. Hainaut-Namur se dédouble pour former deux intergroupes distincts.

Premières statistiques connues des appels téléphoniques, dans un rapport de l'A.S.B.L.

« Association de soutien aux alcoolomanes ». La Conférence 1973, au vu de ces statistiques, donnera le nombre des appels reçus en 1967 : 356; en 1968: 441; en 1969: 528; en 1970: 568; en 1971 : 986.

1972

22 avril - Création de l'A.S.B.L. des Services Généraux A.A. (francophones belges) Conseil des Services Généraux A.A. et le 23 septembre, parution des statuts au Moniteur Belge.

Projets : Fonds National, Bureau National, parution du BOX 38.

14 octobre - 3e Congrès à Mons.

11 novembre - Premier colloque A.A. - Al-Anon au cinéma Roxy à Evere.

Nombreux projets en cours : Fonds National - Bureau National - Parution de « BOX 38 ».

Décembre - un accord voit le jour pour organiser une Conférence annuelle en acceptant la conscience des groupes comme seule autorité en A.A.

La première Conférence aura lieu au printemps.

1973

14/15 avril - Première Conférence des Services Généraux à Malmédy. Des délégués de 37 groupes représentent les 8 intergroupes.

Décision de créer un Comité Littérature.

Septembre - Première mise en vente des médailles porte-clés.

16 septembre - 3e Congrès à Malmédy. Pour la première fois, un ministre faisant fonction prend la parole dans une de nos réunions.

23 novembre - Inauguration du B.N. (Bureau National) au 13 rue du Boulet. L'événement est annoncé par une émission radio, d'où premier appel à 13h30.

24 novembre - A l'occasion du 20e anniversaire, une réception est organisée à l'hôtel de ville de Bruxelles par les autorités de la ville et en présence de membres du gouvernement. Un banquet à l'hôtel Hilton clôture la journée.

1974

30/31 mars - Deuxième Conférence à Malmédy.

On y procède à la restructuration des Conseils et des Comités en place.

21 septembre - 4e Congrès annuel à Arlon sur le thème « L' Humilité ».

1975

12 - 13 avril - Troisième Conférence à Malmédy. Conférence de la contestation, elle élimine cependant un malaise qui s'installait et procède à la nomination de quatre délégués au C.F.E. (Comité Francophone Européen) et à un candidat à la délégation mondiale au sein de ce comité. La Conférence regroupe 130 délégués représentant 7 intergroupes.

21 juin - Première réunion de contact à Paris en vue de la constitution officielle du C.F.E.

25 septembre - 5e Congrès à Seraing sur le thème : « La Tolérance » en présence du bourgmestre de Seraing.

13 décembre - Création officielle du C.F.E. à Bruxelles et désignation d'un délégué mondial.

1976

3 - 4 avril - Conférence à Malmédy. 133 délégués venus de 59 groupes, représentent 7 Intergroupes.

25 septembre - 6e Congrès à Florennes sur le thème : « La Responsabilité ».

Du 4 au 6 octobre - Première participation d'un délégué belge à la réunion des S.M. (Services Mondiaux) à New York.

1977

Janvier - Parution du premier numéro de la nouvelle revue « Partage ».

26 février - Réunion du C.F.E à Bruxelles avec la première participation d'un délégué de la Suisse romande.

26 - 27 mars - Conférence à Malmédy qui approuve la création du Comité d'Admission et du Bureau des Éditions.

Septembre - Parution de la première brochure traduite par nos soins : « Y a-t-il un alcoolique dans votre existence ? ».

29 - 30 - Première Convention Européenne à Luxembourg, sous l'égide du C.F.E.

26 novembre - 7e Congrès à Tournai sur le thème : « Le service en A.A. ».

Décembre - Ouverture du 100e groupe francophone.

1978

18 - 19 mars - 6e Conférence des Services Généraux à Malmédy. 145 délégués représentent 7 Intergroupes et 65 groupes.

19 avril - Dédoubllement de l'Intergroupe du Hainaut en deux Intergroupes distincts : Hainaut Occidental et Hainaut Sud.

16 septembre - Parution en édition de luxe numérotée du premier livre traduit par nos soins : « Vivre sobre ».

23 septembre - 8e Congrès annuel à la salle de La Madeleine à Bruxelles sur le thème : « A.A., Mouvement universel »

« ... Mouvement implique une action; une association qui bouge, qui est en perpétuel devenir et qui ne se contente pas de ses acquis. Pour cela la participation de tous est nécessaire, de même que la cohésion dans l'action et une interdépendance des services.... ... Universel recouvre plusieurs notions.

Universel dans l'espace, AA. est le même partout, ou du moins devrait l'être.

Universel dans le temps, A.A., même si le mouvement s'est enrichi et continue à s'enrichir, jour après jour, grâce à des millions de 24 h/membres. Depuis la première rencontre de Bill avec Bob, des rencontres parfois émouvantes se répètent tous les jours, dans tous les groupes du monde.

Universel dans les moyens, car le langage du cœur est le même à travers le temps et l'espace.

Universel enfin parce que, lorsque n'importe qui, n'importe où, tend la main en quête d'aide, il faut que la main de A.A. soit là .... et de cela nous sommes responsables... » (Extraits de: Proposition de thème)

De 13h. à 14h.30 une réunion fermée A.A. d'une part et une réunion Al-Anon d'autre part permettent d'approfondir le thème.

Pour souligner la célébration du 25eme anniversaire de A.A. en Belgique, Sa Majesté la Reine Fabiola a accepté d'assister au Congrès.

A 15h. « ... Accompagnée par le grand maréchal de la Cour, le gouverneur de la province du Brabant et par "Anne-Marie" responsable des relations publiques des A.A., la Reine a été

accueillie par le président du Congrès "Fernand" qui a exprimé la gratitude et l'allégresse causées par la visite de la Souveraine aux plus décriés de ses sujets » Extrait de La Libre Belgique du 25/9/1978.

« *Sous une ovation qui se poursuit de longues minutes, la Reine paraît, souriante, plus petite que je pensais, mais par contre plus jolie qu'en photo* » (Un témoin oculaire).

La Reine ayant déposé son manteau sur le dos du fauteuil, écoute attentivement et prend de nombreuses notes. Après le témoignage de Fernande, le professeur Haas de l'hôpital de Saint-Cloud (Paris) vient nous parler avec un grand respect et une grande tendresse de l'alcoolique. Maître Terlinden, magistrat et fondateur des C.S.G., souligne que le mépris pour les alcooliques vient de mourir aujourd'hui grâce à Sa Majesté la Reine.

Après cette intervention, la Reine se joint aux applaudissements puis se retire à la pause de 16h10.

A 16h.30, Le docteur Beghin, médecine interne à Dinant, Élise, représentant les Groupes familiaux Al-Anon, le docteur Jadot, psychiatre, le docteur Claus, représentant le ministre de la Santé Publique, et Maître Marchand, magistrat, se succéderont à la tribune jusqu'à la clôture des interventions à 17h55.

Le Congrès n'est pas terminé pour autant. A 19h un repas musical met tout le monde dans l'ambiance de fête.

A 21 h. : vente à l'américaine de l'exemplaire 000 de *Vivre Sobre* et de six collections des dix premiers numéros de *Partage*.

Un bal suivra et à minuit la journée se terminera par les résultats de la tombola.

Le Congrès fut un succès avec une assistance record de 1.419 personnes dont de nombreux amis étrangers.

Annie de Paris : « *Pour moi, cela a été extrêmement important de voir que ce Mouvement n'a aucune frontière. Partout il suffit de dire : je m'appelle... et je suis alcoolique* ».

Aldo d'un groupe de treize participants de Suisse Romande : « *Le parrainage a un double sens. L'ancien est là pour aider le nouveau et le nouveau est là pour rappeler ce qui manque aux anciens. Nous partons toujours des Congrès avec un cœur véritablement boursouflé de joie* ».

Théo d'Aix-la-Chapelle : « *Nous avons de bons contacts avec les groupes de Belgique. Beaucoup de salutations de mes amis d'Aix-la-Chapelle et d'Allemagne Occidentale* ».

Alain de Lumbubashi : « *Si les Européens peuvent montrer l'exemple en Afrique, les indigènes suivront certainement le mouvement* ».

Félix de La Guadeloupe : « *La chose qui m'a frappé est cette fraternité. Par le fait qu'il n'y a pas de frontière, pas de religion, pas de race, nous sommes tous frères* ».

1980

Division de l'Intergroupe du Brabant en Brabant-Est, Brabant-Ouest et Brabant-Sud.

1984

Nouvelles structures à l'essai jusqu'en 1985.

1985

Ratification des nouvelles structures par la Conférence 1985.

17 octobre- Assemblée des Responsables de Permanence de la Régionale Brabant et de celle de Bruxelles. Sur 33 R.P. convoqués, 10 manquent à l'appel, la plupart sont du Brabant. Les deux Régionales ayant été contactées en vue de la réunion d'aujourd'hui.

1988

Conférence 1988, première recommandation : « La commission B recommande que la permanence nationale devienne un Bureau technique sous la responsabilité du C.A.C.S.G. ».

La Régionale de Charleroi ouvre sa permanence.

1989

13e recommandation de la Conférence 1989 : « La Commission D recommande à la Conférence d'appeler dorénavant le Bureau des Permanences : ‘Bureau de Coordination des Permanences’ ».

1990

La Régionale du Brabant ouvre sa permanence, de même que celle de l'Est, celle du Hainaut Occidental et celle de Sambre et Meuse.

1991

C'est au tour des Régionales du Luxembourg Mosan et de Liège.

Déménagement du B.S.G. du 13 rue du Boulet au 11 de la même rue. La Régionale de Bruxelles reprend le local du 13.

1992

La Régionale de l'Est ouvre une ligne germanophone.

La Commission C recommande à la Conférence la publication de la brochure '24 heures sur 24'.

1994

Commission D de la Conférence 1994, présente le relevé des appels téléphoniques reçus par les 8 permanences régionales en 1993, à l'exclusion des appels reçus au B.S.G. Ce relevé donne le chiffre de 10.204 appels. Si l'on compare ce nombre aux 356 appels en 1967, on mesure le chemin parcouru.

1995

Commission D de la Conférence 1995 recommande que le Bureau de Coordination des Permanences devienne *Comité de Coordination des Permanences*.

Le C.Mil.A et le Bureau A.Mil.A

1966 mai

« Le problème de l'alcoolisme au sein des Forces Armées est un des soucis majeurs des neuropsychiatres militaires, en raison de ses répercussions personnelles, familiales et sociales catastrophiques et de son impact économique considérable sur le potentiel militaire. L'atteinte de la santé générale, le risque de suicide, les accidents du travail et de la circulation, la délinquance, l'absentéisme, la baisse de rendement professionnel et celle du moral et de la discipline ne sont que quelques-uns des aspects par lesquels l'alcoolisme se montre nuisible dans la société en général et particulièrement dans le milieu militaire, où il sévit au moins autant qu'ailleurs ».

*A. TALLON,
Médecin colonel neuropsychiatre,
Sous-Directeur Hôpital Militaire Belge*

La lutte contre l'alcoolisme prend son essor par la fondation d'une cellule A.A. spécifiquement militaire à Leopoldsburg.

Les fondateurs sont des militaires "anciens buveurs" et membres des Alcooliques Anonymes.

- 1967** Ce premier groupe est agréé après un an par l'autorité supérieure et est dénommé A.Mil.A. (Aide aux Militaires Alcooliques).
Une campagne active d'information et de prévention au sein de l'armée, permet un essaimage vers d'autres garnisons en Belgique et en F.B.A.
- 1969** Création à Bourg-Léopold d'un centre de Cure de désintoxication et de réhabilitation sur le modèle de celui de DAUN en Allemagne Fédérale.
- 1974** Les autorités agrémentent ce centre qui est baptisé C.Mil.A. (Centre pour Militaires Alcooliques) et se rattache au Centre Militaire de Neuropsychiatrie à Anvers.
Il a un tableau organique particulier comportant 18 lits et une équipe de sept personnes.
Les patients y sont admis à la condition expresse et unique de désirer réellement s'arrêter de boire, ce qui suppose une prise de conscience suffisante de la nécessité de rester abstinents.
La cure dure environ dix semaines et comporte essentiellement une psychothérapie de groupe inspirée de la philosophie A.A
- 1980** Le Centre est cité en exemple à Libourne, au Colloque International d'Alcoologie dans les Forces Armées de l'Occident.
A.Mil.A. a des séances hebdomadaires et une antenne d'information le jeudi.
- 1987** Dans l'annexe au "Journal du Corps" du mois d'août on peut lire : « *Dans la plupart des garnisons, il existe des groupes ou des contacts des Alcooliques Anonymes Militaires qui peuvent donner une information et une aide* ».
- 2003** AMILA 1 à Bourg-Léopold est encore toujours mentionné en premier (réunion le mardi à 20h) dans le guide des contacts de AA en Flandre.

Création du groupe de Namur-Unité

Chers amis,
Voici un petit historique de groupe.
Louis, Namur-Unité.

Création.

Durant les derniers mois de l'année 1995, l'opportunité de transmettre le message AA par une réunion en fin de semaine nous a paru très importante car notre Régionale, Sambre et Meuse, n'offrait aucune réunion en fin de semaine : ni le samedi, ni le dimanche.

Bien décidés à combler, du moins partiellement, cette lacune, nous avons pensé fonder un nouveau groupe ; le local fut trouvé par Serge L., mais il n'était disponible que le samedi, ce qui nous arrangeaient bien car cinq(5) d'entre nous étaient déjà dans les services et/ou appartenaient à un autre groupe.

Le groupe a été baptisé : Namur-Unité, il fera partie du District de Namur.

Le local est situé à la « Maison des Rédemptoristes », rue Godefroid, 19 à 5000 – Namur ; un contrat de location, bi-annuel a été signé.

L'accueil des responsables de la Communauté a été chaleureux : ils sont confiants et favorables au Mouvement des Alcooliques Anonymes.

Les réunions auront lieu le samedi matin de 09.45 à 11.45. La 1e réunion s'est tenue le 02/12/1995 ; une ouverture officielle est prévue pour le 03/02/1996 : le thème sera : « Le paradoxe de la 1e Tradition ».

Les membres fondateurs étaient : Alfred (Flawinne), RSG de son groupe ; Claudine (St-Luc) ; Louis (Ste Elisabeth), RSG de son groupe ; Nadine (Flawinne), déléguée au CCPG ; Pépi (Namur-Centre) ; Robert (Vedrin) ; Serge (Flawinne), délégué au Comité Finances ; Yvette (C H R), déléguée au Comité Justice.

Tâches internes :Claudine sera le 1er RSG ; un 2e RSG sera élu plus tard.

Louis sera responsable des permanences : Nos de contact : Alfred, Claudine, Louis et Nadine. Yvette sera la trésorière : un compte bancaire a été ouvert à la BBL, selon les recommandations de la Conférence.

En conscience de groupe, il a été décidé que chaque réunion serait modérée par un ami(e) différent, afin de permettre à chacun de servir en toute liberté.

Les Etapes et les Traditions seront abordés sous forme de thème, puisé dans la littérature AA et notamment : « Le Douze et Douze », « Le point de vue de Bill », « Vivre Sobre », des extraits de « Grapevine » et « Share ». Cette énumération n'est pas limitative.

Ce petit historique du groupe de Namur-Unité a été approuvé en conscience de groupe le 16/12/1995.

Geschiedenis AA Vlaanderen

Datums

- 1953** Eerste vergaderingen in de Vleurgatsesteenweg in Brussel.
- 1956** AA-groep "Brabo" Antwerpen wordt gesticht op 26 april.
- 1958** Eerste groep in Oost-Vlaanderen 06 december 1958 Gent "Milkbar" met Roger
Eerste groep in West-Vlaanderen (Kortrijk) met Roger/Vichte en Omer/Tielt
- 1959** AA-groep "Samen Sterk" Deurne
- 1960** AA-groep te Roeselare PB 17 en de groep "Egmont" te Brussel.
Eerste landdag van de Belgische AA op zondag 29 mei
Eerste Al-Anon groep
- 1961** Eerste landdag van de Vlaamse AA te Brussel op 28 mei in zaal "Egmont"
AA-groep te Harelbeke en te Leuven.
Eerste provinciedag in Limburg
Eerste uitgave 5 voor 12 (september)
de Vlaamse groepen stichten een intergroep bestaande uit 10 leden (twee afgevaardigden per provincie). Er wordt ook een raad van advies opgericht bestaande uit 6 niet-alcoholisten en 5 AA-leden, allen op democratische wijze aangesteld.
Er wordt een algemeen dienstenbureau in het leven geroepen. Er is een lange aanloopperiode en veel geld nodig om in 1985 een vast secretariaat met bediende uit te bouwen.
De telefoonpermanentie met 24h bereikbaarheid wordt geïnstalleerd.
Er is regelmatige uitwisseling met andere landen in Europa en de wereld.
De structuur wordt vastgelegd in het "handboek van de Vlaamse AA."
De uitbouw van deze structuur was zeker nooit geworden wat ze nu is zonder de "niet-alcoholisten" van het eerste uur, die nog steeds actief zijn, Meester Beernaert en Meester Van Staen.
- 1962** AA-groep te Knokke-Heist, P.B. 10 en Halle 'Alleen Vandaag'
- 1963** AA-groep te Tielt P.B. 1
- 1964** AA-groepen te Ieper, Waregem en Wevelgem
Eureka Deinze wordt gesticht op 03/10 (komt uit Kortrijk)
- 1965** Eerste bezinningsweekend in de provincie Limburg
- 1966** AA-groep Oostende "Nelson".
Kontaktblad West-Vlaanderen gaat van start.
- 1967** AA-groep Herleving Burcht.
Kontaktblad West-Vlaanderen verschijnt voor 't eerst
De AA-groepen Kortrijk (dames), Roeselare P.B. 29, Sint-Elooi-Winkel, Zwevegem en Wervik, P.B. 12

- 1968** De AA-groepen te Kortrijk P.B. 113
Eerste nationale COI vergadering op 11/02/
- 1969** ontstaat Brugge P.B. 7.
Afgevaardigden van de Vlaamse AA naar de eerste Werelddienstontmoeting.
- 1970** Eerste bezinningsweekend in West-Vlaanderen.
AA-groepen Torhout P.B. 1 en Veurne P.B. 22
1970-1975 PRE-ADC's te Bonheide (Antwerpen).
- 1971** AA-groep Testelt-Averbode (uit groep Okselaar)
Stichting VZW 'ALDINEA BEL' op 17 juni.
- 1972** AA groep Gent "Nieuwbrugkaai" en Blankenberge, Dentergem, Waregem (dames)
- 1973** AA groep Opglabbeek, Vandaag Antwerpen en Zele De Barrikade (uit Dendermonde De Cirkel)
- 1974** AA-groepen Bredene, De Panne, De Haan-aan-Zee, Diksmuide, Ichtegem, Bredene, Meulebeke. Poperinge en Menen P.B. 16, alsook Roeselare (dames) P.B. 29
- 1975** De lonersgroep gaat van start.
AA-groep Wetteren Volharding.
Eerste Nationale COI-dag te Strombeek-Bever (Brabant).
Thema: 'COI in dienst van de alcoholist'
- 1976** 1ste Algemene Dienstconferentie van de Vlaamse AA. Doelstelling: 'Samenstelling structuur Vlaamse AA'.
AA groep Dessel, Middelkerke P.B. 69, Meulebeke P.B. 12
Brugge P.B. 14, Blanckenberge en Brugge P.B. 30.
- 1977** AA-groep Samen Sterk te Ronse, te Gullegem, Izegem-kachtem, Kortrijk P.B. 96, Meulebeke (dames) en Torhout.
- 1978** AA-groep Borchtlombeek, AA-groepen: Deerlijk, Harelbeke P.B. 25, Harelbeke P.B. 350, Vichte, Heule P.B. 108, Knokke-Heist P.B. 21, Koekelare PB. 1. 2de Algemene Dienstconferentie van de Vlaamse AA. Doelstelling: 'Samenstelling structuur Vlaamse AA'.
- 1979** Er ontstaan in Brugge een hele reeks groepen tengevolge van splitsingen: Brugge PB 42, Brugge P.B. 14, Brugge P.B. 30, Brugge P.B. 112 en er comen groepen in Sint-Eloois-Vijve, Dadizele en Oostende 2. In 1980 ontstaan: Beveren-Leie, Brugge PB. 51, Brugge P.B. 67, Kuurne-Lauwe, Brugge-Sint-Andries, Dadizele 2 en Oostende 3. 3de Algemene Dienstconferentie van de Vlaamse AA op 30,31 maart en 1 april te Heusden (Limburg).Doelstelling: 'Samenstelling structuur Vlaamse AA'
- 1980** AA groep "Vijf voor Twaalf" te kuurne, Beveren-Leie, Brugge PB. 51, Brugge P.B. 67, Brugge-Sint-Andries, Dadizele 2 en Oostende 3.
2de Nationale COI-dag op 11 oktober te Hasselt (Limburg).Thema: 'Wat zou COI voor ons kunnen betekenen'

- 1981** Afgevaardigden van de Vlaamse AA naar de 1° Europese dienstenontmoeting.
 AA groep "DOEN" Kalmthout, Blankenberge (gemengd), Tielt PB 52, Tielt-Putterij,
 Brugge EB. 58, Gullgem en Kortrijk (gemengd), Kortrijk EB. 193, Harelbeke P.B. 16
 en Gullegem „Samen Sterk.”
 4de Algemene Dienstconferentie van de Vlaamse AA op 6,7,8 maart te Opwijk
 (Brabant). Thema: “Dienen het hart van AA”
- 1982** Damme „Hoek” P.B. 1, Koksijde PB. 12, Kuurne, Oogem en Passendale.
 3de Nationale COI-dag op 9 oktober te Roeselaere (West-Vl.). Thema: ‘Uniformiteit’
- 1983** Brugge PB. 212, De Panne P.B. 48, Izegem (dames), Heule P.B. 22, Kortrijk
 “Groeninghe”, Roeselare-Gits, Snaaskerke, Desselgem en Snellegem.
 Eerste bezinningsweekend Brabant.
 5de Algemene Dienstconferentie van de Vlaamse AA. Thema: “De AA-boodschap
 doorgeven”
- 1985** Oprichten van het ADB te Antwerpen op 1 oktober
 AA-groep Bill Kruishoutem
 6de Algemene Dienstconferentie van de Vlaamse AA op 15,16,17 maart te
 Hengelhoef (Limburg). Thema: ‘AA maakt zijn inventaris’ Waarnemers uit Nederland
 aanwezig
- 1986** Waarnemer van de Vlaamse AA naar de ADC van Duitsland.
 AA-groep Samen Gelukkig Haaltert.
 4de Nationale COI-dag op 1 februari te Diest (West-Vl.). Thema: ‘Uniformiteit in de
 praktijk’
- 1987** AA-groep Nuchter Leven Dendermonde.
 7de Algemene Dienstconferentie van de Vlaamse AA op 20-22 maart te Hengelhoef
 (Limburg). Thema: ‘Dienstbaarheid door liefde en nederigheid’ Waarnemers uit
 Nederland en Wallonië worden uitgenodigd.
- 1988** Viering van 35 jaar AA in België te Brussel.
 5de Nationale COI-dag op 12 maart te Malle (Antwerpen).
- 1989** Eerste North sea convention. (zal jaarlijks plaats vinden te Oostende)
 8ste Algemene Dienstconferentie van de Vlaamse AA te Den Haan aan Zee
- 1990** 6de Nationale COI-dag op 12 maart te Lovendegem (Oost-Vl.).
- 1991** AA-groep Eerlijk Dienen Brakel, AA-groep Leven is geven Niel, AA-groep Lauwe
 Doe Stille Voort, AA-groep Waregem Ons Geluk
 9de Algemene Dienstconferentie van de Vlaamse AA te Den Haan aan Zee
- 1992** 7de Nationale COI-dag.
- 1993** AA-groep "Samen tevreden" Nieuwerkerken (O-Vl)
 Viering van 40 jaar AA in België te Aalst.
 10de Algemene Dienstconferentie van de Vlaamse AA te Den Haan aan Zee.
- 1994** 8ste COI-dag te Beitem (West-Vlaanderen).

- 1995** 11de Algemene Dienstconferentie van de Vlaamse AA te Den Haan aan Zee.
thema: 'Terug naar de basis'
- 1996** Eerste bezinningsweekend in de provincie Antwerpen. Thema "DOEN"
10de COI-dag te Rotselaar (Brabant)
- 1997** 12de Algemene Dienstconferentie van de Vlaamse AA te Den Haan aan Zee.
- 1998** Eerst bezinningsweekend in Oost-Vlaanderen. Thema "Samen onderweg"
10de COI-dag
- 1999** www.aavlaanderen.org komt op het internet
13de Algemene Dienstconferentie van de Vlaamse AA te Den Haan aan Zee.
"Liefde en dankbaarheid in actie"
- 2001** AA-groep "Alleen Vandaag" Edegem.
De 14de Algemene Dienstconferentie van de Vlaamse AA te Den Haan aan Zee wordt onverwacht opgeschort. Het gebouw te Den Haan wordt een opvangcentrum voor asielzoekers.
- 2002** 11de Nationale COI-dag te Dendermonde, thema: 'Onze toekomst... dat is onze verantwoordelijkheid'
- 2003** Vierung 50 jaar AA te Gedenaken.
Nieuwe groep te Aalst "De blokhut"
De 14de Algemene Dienstconferentie van de Vlaamse AA te Blankenberge. Thema: "Eenvoud" ... niet zo eenvoudig.
-

En in onze provincies.

West-Vlaanderen

In december **1958** ontstond in Kortrijk de eerste AA-groep met de hulp van Mr Andréé De Boe van het N.C.A. te Brussel.

De AA-groep „Roeselare", gesticht in **1960** op 20 februari, stelde in hetzelfde jaar voor om twee Intergroepen op te richten, een Frans- en een Vlaamstalige, die met de regelmaat van een klok met elkaar vergaderingen zouden beleggen. De Vlaamse Intergroep werd gesticht voor de Vlaamse AA-groepen. Deze AA-groep zou bestaan uit 10 AA-leden; 2 per provincie. Tamelijk vlug werd de nood gevoeld aan niet-alcoholistische leden, maar die wel veel belangstelling bezitten voor het probleem: nl. alcoholisme.

Op deze wijze is de vraag ontstaan naar een orgaan dat enkele leden van de Intergroep zou bevolken, twee alcoholisten per Intergroep en één niet-alcoholist. Dit orgaan werd de „Raad van Advies" genoemd. Later zou dit orgaan „De Algemene Raad" worden genoemd. De raad bestond in die tijd uit 10 AA-leden en 5 niet AA-leden. Zij werden gekozen op een democratische manier vanuit de Intergroepen en vergaderden om de 2 maanden in Brussel in de zaal Egmont.

In het jaar **1961** vond men dat er iets moest gebeuren om de beschikbare literatuur te verdelen. Er werd een A.D.B. (Algemeen Diensten Bureau) opgericht en het eerste wat het A.D.B. verwezenlijkte, was het oprichten van een gestencild blad voor en door AA-ers met als doel

de AA-ers dichter bij elkaar te brengen. Het blad werd „Vijf voor Twaalf" genoemd. Het eerste nummer verscheen reeds op 10 september 1961. In hetzelfde jaar ging op 20 mei ook de eerste Vlaamse Landdag door van de Nederlandstalige AA in België.

In het jaar **1962** ging de tweede AA-landdag door in Antwerpen en sindsdien wordt het elk jaar beurtelings per provincie ingericht in de volgorde: Brabant, Antwerpen, Limburg, Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen.

In **1962** bestaan in West-Vlaanderen volgende AA-groepen:

Kortrijk, ontstaan in 1958. Roeselare P.B. 17, 1960. Harelbeke, 1961. Knokke-Heist, P.B. 10, 1962.

In **1965** bestaan reeds volgende AA-groepen: Tielt P.B. 1 in 1963. Ieper, Waregem en Wevelgem in 1964.

In het jaar **1966** ontstaat de AA-groep Oostende "Nelson". In 1967 de groepen Kortrijk (dames), Roeselare P.B. 29, Sint-Elooi-Winkel, Zwevegem P.B. 1, Wervik, P.B. 12 en Kortrijk P.B. 113 in 1968.

In **1969** ontstaat Brugge P.B. 7. In 1970 Torhout P.B. 1 en Veurne P.B. 22. In 1971 komt er in deze provincie geen enkele AA-groep bij. Door het harde werk in de vorige jaren is de provincie een beetje aan rust toe. Doch, in de volgende jaren herneemt de ijver en er worden weer nieuwe AA-groepen geboren. In 1972 worden volgende AA-groepen opgestart: Blankenberge, Dentergem en Waregem (dames).

1973 is weer een jaar van mindere inspanningen, maar toch wordt alles voorbereid om in 1974 weer door te gaan met de oprichting van AA-groepen. Volgende groepen ontstaan: Bredene, De Panne, De Haan-aan-Zee, Diksmuide, Ichtegem, Bredene, Meulebeke, Poperinge en Menen P.B. 16, alsook Roeselare (dames) P.B. 29. 1975 was een jaar van mindere activiteit, doch 1976 levert toch enkele groepen op: Middelkerke P.B. 69, Meulebeke P.B. 12, Brugge P.B. 14, Blanckenberge en Brugge P.B. 30.

In **1977** startten volgende groepen: Gullegem, Izegem-Kachtem, Kortrijk P.B. 96, Meulebeke (dames) en Torhout.

In **1978** de volgende groepen: Deerlijk, Harelbeke P.B. 25, Harelbeke P.B. 350, Vichte, Heule P.B. 108, Knokke-Heist P.B. 21 en Koekelare PB. 1.

In **1979** ontstaan in Brugge een hele reeks groepen tengevolge van splitsingen: Brugge PB 42, Brugge P.B. 14, Brugge P.B. 30, Brugge P.B. 112 en er comen groepen in Sint-Eloois-Vijve, Dadizele en Oostende 2.

In **1980** ontstaan: Beveren-Leie, Brugge PB. 51, Brugge P.B. 67, Kuurne-Lauwe, Brugge-Sint-Andries, Dadizele 2 en Oostende 3.

In **1981** ontstaan: Blankenberge (gemengd), Tielt PB 52, Tielt-Putterij, Brugge EB. 58, Gullgem en Kortrijk (gemengd), Kortrijk EB. 193, Harelbeke P.B. 16 en Gullegem „Samen Sterk."

In **1982** ontstaan: Damme „Hoek" P.B. 1, Koksijde PB. 12, Kuurne, Ooigem en Passendale.

In **1983**: Brugge PB. 212, De Panne P.B. 48, Izegem (dames), Heule P.B. 22, Kortrijk „Groeninghe", Roeselare-Gits, Snaaskerke, Desselgem en Snellegem.

Op het einde van **1983** waren er, samen met de groepen Roeselare „Doe Stille Voort", Ruislede, Izegem-Kachtem, Avelgem en Beernem, 90 AA-groepen, wat op dat ogenblik het grootste aantal was van de vijf provincies.

Deze gegevens zijn gevonden in een boekje uitgegeven ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van AA in West-Vlaanderen.

Ten slotte: op het einde van **1992** waren er in West-Vlaanderen de volgende AA-groepen aan het werk: Aalter, Avelgem, Beveren-Leie, Bissegem, Blankenberge (2 groepen), Bredene, Brugge (11), Dadizele, Deerlijk, De Haan, Dentergem, Geluwe, Gullegem, Harelbeke (2), Hulste, Ichtegem (2), Ieper (2), Izegem (2), Koekelare, Knokke-Heist, Koksijde, Kortrijk (3), Kruishoutem, Heule (2), Kuurne, Lauwe, Marke, Menen, Meulebeke (2), Moorsele, Ooigem, Oostende (4), Passendale, Poperinge (3), Roeselare (7), Ruislede, Snaaskerke, Veurne, Vichte,

Waregem (4), waaronder één damesgroep, Westende, Wervik (2), Wontergem, Zwevegem (2). In **2003** waren er in West-Vlaanderen volgens de contactgids volgende AA-groepen aan het werk: Avelgem, Beernem, Blankenberge (3x), Bredene (2x), Brugge (16x), Dadizele, Damme, Deerlijk (2x), De Haan, De Panne, Desselgem, Diksmuide, Doomkerke, Geluwe, Gullegem, Harelbeke (3x), Heule (5x), Hulste, Ichtegem (2x), Ieper (2x), Izegem (3x), Knokke-Heist (2x), Koekelare, Koksijde, Kortrijk (8), Kuurne, Lauwe, Ledegem, Lendelede, Marke, Mariakerke (2x), Menen, Meulebeke (2x), Middelkerke, Moorsele, Oostende (5x), Oostrozebeke, Otegem, Passendale, Pittem (2x), Poperinge (3x), Rekkem, Roeselare (10x), Ruislede, Sint-Baafs-Vijve, Snaaskerke, Snellegem, Stasegem, Tiegem, Tielt (3x), Veldegem, Veurne (2x), Vichte (2x), Waregem (5), Waterlandkerkje, Wervik (2x), Westende, Wevelgem (2x), Wielsbeke, Zedelgem, Zwankendamme en Zwevegem.

Dit zijn 127 groepen met 133 vergaderingen. Het PW-verslag geeft voor eind 2002; 137 groepen waarvan de gegevens bekend zijn.

Vijf Oost-Vlaamse groepen bezoeken ook de PW vergaderingen van West-Vlaanderen

In 2002 waren gemiddeld 54 groepen aanwezig tijdens de PW-vergaderingen

Vlaams Brabant en Brussel.

In **1961** bij het ontstaan en de eerste verschijning van de "5 voor 12" zijn er in Vlaams Brabant 2 AA-groepen werkzaam: Brussel en Leuven.

In **1962**: Halle Alleen Vandaag.

In **1976**: Aarsehot, Brussel (4), Asse, Evere (militair), Geetbets, Leuven, Diest (3), Evere (burgers), Haacht, Halle, Heverlee, Pellenberg, Kessel-Lo, Kortenberg, Machelen, Melsbroek (militair), Meise, Vilvoorde, Sint-Genesius-Rode, Strombeek-Bever en Testelt.

In **1985**: Aarsehot, Asse, Brussel (4), Diest (3), Dilbeek, Groot-Bijgaarden, Haacht, Halle (3), Kortenberg, Kortenaken, Miskom, Leuven (2), Londerzeel, Machelen-Diegem, Okselaar, Overijse, Scherpenheuvel, Sint-Genesius-Rode, Sint Pieters-Leeuw, Sint Joost-tien-Node, Strombeek, Testelt, Tienen, Vilvoorde (2).

In **1992**: Aarschot, Asse, Beersel (tweetalig), Brussel, Diest (2), Dilbeek, Groot-Bijgaarden, Groot-Leuven, Haacht, Halle (2), Kortenberg, Londerzeel, Machelen-Diegem, Okselaar, Ourodenberg, Overijse, Scherpenheuvel, Sint-Genesius-Rode, Sint-Pieters-Leeuw, Strombeek, Testelt-Averbode, Tienen (2), Tremelo, Vilvoorde (2), Leuven Centraal.

2/3 van deze AA-groepen zijn regelmatig aanwezig op de PW vergaderingen.

Volgende AA-groepen gaan in andere provincies naar de PW vergaderingen: Diest Eerlijk-Dienen, Borgt-Lombeek, Galmaarden, Gooik, Asse, Opwijk.

In **2003**: Aarschot, Asse, Borchtlombeek, Brussel (2x), Diest (2), Dilbeek, Groot-Bijgaarden, Haacht, Halle (3x), Kortenaken, Kortenberg, Leuven (2x), Leuven Centraal, Londerzeel, Machelen-Diegem, Okselaar, Ourodenberg, Overijse, Scherpenheuvel, Sint-Genesius-Rode, Sint-Pieters-Leeuw, Strombeek, Testelt-Averbode, Tielt-Winge, Tienen (3x), Tollenbeek, Tremelo, Vilvoorde (2) en Wezembeek-Oppem. (uit de contactgids 2003)

Volgende AA-groepen gaan in andere provincies naar de PW vergaderingen: Affligem, Asse (2x), Diest (Nieuw Leven), Galmaarden, Gooik, Kortenaken, Opwijk

In 2002 waren gemiddeld 20 groepen aanwezig op de PW vergaderingen.

Limburg

In **1961** bij het ontstaan en de verschijning van de "5 voor 12" waren volgende AA-groepen werkzaam in de provincie Limburg: Bree (2), Genk, Hasselt, Herk de Stad en Tongeren.

In **1976**: Bilzen, Bree, C-Mil-A, Diepenbeek, Heerlen, Herk de Stad, Heusden, Genk, Kanne, Kwaadmechelen, Kuringen, Lanklaar, Leopoldsburg, Lommel (2), Lummen, Maastricht, Meerhout, Neerpelt, Nerem, Opglabbeek, Paal, Rekem, Schulen, Sint-Truiden, Tessenderlo,

Tongeren, Wijchmaal en Zonhoven.

In **1985**: Alken, Balen, Beringen, Borgloon, Boxmeer, Bree, Dessel, Geel, Geleen, Genk (2), Halen, Hasselt (3), Herk de Stad, Heusden, Kwaadmechelen, Leopoldsburg (2) - militair -, Leopoldsburg (2) - burgers -, Lommel (2), Maaseik, Maastricht (3), Meerhout, Neerharen, Neeroeteren, Neerpelt, Paal, Rekem, Sint-Truiden, Tessenderlo, Tongeren (2), Westerlo en Wijchmaal.

In die periode gingen enkele AA-groepen van de provincie Antwerpen naar de PW-vergaderingen van Limburg: Mol, Balen, Geel en Westerlo. Ook nederlandse AA-groepen gingen naar PW-Limburg: Geleen en Maastricht.

In **1992**: Alken, Balen-Olmen, Beringen, Bilzen, Bree, Dessel, Genk (4), Hasselt (3), Hasselt-Runkst, Helchteren, Heusden, Houthalen, Leopoldsburg (Mil)(2), Leopoldsburg (burgers), Lommel (3), Lummen, Maastricht, Neeroeteren, Neerpelt, Opglabbeek, Paal, Rekem, Sint-Truiden, Tessenderlo, Tongeren (2), Veerle, Waanrode, Werm-Hoeselt en Wijchmaal.

AA-groepen uit andere provincies die PW Limburg bijwonen: Dessel, Diest, Geel, Meerhout, Mol, Maastricht en Westerlo.

In **2003**: Beringen, Bree, Diepenbeek, Genk (3), Gruitrode, Hasselt (3), Hasselt-Runkst, Helchteren, Heusden, Kortessem, Leopoldsburg (AMiLA), Leopoldsburg (burgers), Lommel (2), Lummen, Maaseik, Neeroeteren, Neerpelt, Opglabbeek, Paal, Rekem, Sint-Truiden, Tessenderlo, Tongeren, Werm-Hoeselt en Wijchmaal en Zonhoven.

Dit zijn 31 groepen met 32 vergaderingen (uit de contactgids 2003)

Zes groepen uit de provincie Antwerpen en twee uit Brabant bezoeken de PW van Limburg

Antwerpen

In **1956** werd de eerste AA-groep "Brabo" gesticht.

In **1960** werd de groep Brabo gevuld door de groep "Samen Sterk."

In **1961** waren volgende groepen werkzaam: Brabo, Samen Sterk, Balen-Neet, Herenthout, Mechelen en Turnhout.

In **1974** in Antwerpen stad: Brabo, Bevrijding, Herleving, Oude Stad, Samen Sterk en Vandaag.

In de provincie: Arendonk, Beerse, Beersel, Berlaar, Bornem, Boom, Bureht, Geel, Heist op den Berg, Hemiksem, Lier, Mechelen (2x), Mol, Nijlen, Retie, Schoten, Sint-Job-in 't-Goor, Turnhout (4x), Vorselaar, A-Mil-A en Herenthout.

In **1985** in Antwerpen-stad: Brabo, De Cirkel, Dienen, Herleving-Kiel, een Engelssprekende groep, Samen Sterk, Stuivenberg, Vandaag en Vertrouwen.

In de provincie: Aartselaar, Arendonk, Beerse, Boom, Bornem, Brasschaat, Deurne, Ekeren, Geel, Heist op den Berg, Herenthout, Kalmthout, Keerbergen (Br.) Lier (Dienen en Herleving), Mechelen (Aanvaarding, Bezinning en Trefpunt), Meer, Meerhout, Merksplas, Mol, Mol-Donk, Mol Toekomst, Mol-Wezel, Niel, Nijlen, Olmen, Oud Turnhout, Retie, Rijkevorsel, Schilde, Schoten, Schoten-365, Schriek, Stabroek, Turnhout (Herleven en Samen Sterk), Vorselaar en Westerlo.

Een deel van deze AA-groepen ging zich geestelijk verrijken op de PW van Limburg (B) en Limburg (NL): Balen, Geel, Meerhout, Mol en Westerlo.

In **1992** nog steeds werkzaam in Antwerpen-stad: Brabo, De Cirkel, Dienen, Herleving, Samen Sterk, Seefhoek en Vandaag.

In de provincie: Aartselaar, Arendonk, Beerse, Berchem, Boom, Bornem, Brasschaat, Burcht, Deurne (Zuid), Deurne (Bevrijding), Ekeren, Grobbendonk, Heist op den Berg, Herentals, Hemiksem, Lier (2x), Lint, Malle (2x), Mechelen (4x), Meer, Meerhout, Merksplas, Nijlen, Oud Turnhout, Schilde, Schoten, Stabroek, Turnhout (2x), Vorselaar, Willebroek en Zoersel.

In **2003** nog steeds werkzaam in Antwerpen-stad: Brabo, De Cirkel, Dienen, Herleving, Samen Sterk en Vandaag.

In de provincie: Arendonk, Balen-Olmen (PW-Limburg), Beerse, Berchem, Boom, Bornem, Brasschaat, Dessel (PW-Limburg), Deurne (Bevrijding), Deurne (Vlieghaven), Edegem, Ekeren (2x), Geel 1 (PW-Limburg), Heist op den Berg, Herentals, Hoboken, Hoogstraten, Kalmthout, Kapellen (2x), Kasterlee (PW-Limburg), Lier, Lint, Malle (2x), Mechelen (2x), Merksem, Merksplas, Mol (2x) (PW-Limburg), Mortsel, Niel, Nijlen, Olen, Oud Turnhout, Ravels, Retie, Rijkevorsel, Schilde, Schoten, Stabroek, Turnhout (2x), Veerle (PW-Limburg), Vorselaar, Vosselaar, Westerlo, Zoersel en Zwijndrecht. (uit de contactgids 2003)

Dit zijn 57 groepen met 99 vergaderingen per week.

Zes groepen bezoeken de PW van Limburg

Er zijn voor 2002 geen gegevens bekend in verband met PW-bezoek van de groepen.

Oost-Vlaanderen

In **1961** waren volgende AA-groepen in werkzaam: Gent, Eeklo, Deinze en Sint-Niklaas-Waas.

In **1974** was deze reeks uitgebreid tot: Aalst, Aalter, Bambrugge, Brakel, Beveren-Waas, Denderhoutem, Denderleeuw, Dendermonde (2x), Eeklo, Gent (3x), Geraardsbergen (3x), Hamme (2x), Knesselare (2x), Lokeren, Nieuwerkerken-Waas, Ninove, Opwijk, Sint-Antelinks, Sint-Niklaas-Waas, Zele, Zelzate, Zottegem en Zomergem.

In **1985** waren volgende groepen in Oost-Vlaanderen aan het werk: Aalst (2x), Aalter, Adegem, Asse-ter-Heide, Asse-Walbergem, Baasrode, Belsele, Berlare (2x), Beveren, Brakel, Deinze, Denderleeuw, Dendermonde (2x), Eeklo (2x), Galmaarden, Gent (7x), Geraardsbergen (4X), Goefferdinge, Gooik, Hamme (2x), Herzele, Kluisbergen, Lebbeke, Lede (2x), Ledeburg, Lokeren (2x), Maldegem, Melle, Mere, Ninove, Oostakker, Opwijk, Oudenaarde, Ronse, Roosdaal, Scheldewindeke, Sint-Gillis-Waas, Sint-Maria-Oudenhove, Sint-MaartensLatem, Sint-Niklaas (2x), Tollembeek, Zele, Zelzate en Zomergem.

In **1992** ging de uitbreiding gestaag verder: Aalst (2x), Asper-Gavere, Asse, Baasrode, Berlare (2x), Borchtlombeek-Roosdaal, Brakel (2x), Deinze, Denderleeuw, Dendermonde (2x), Dendermonde-Sint-Gillis, Destelbergen, Heusden, Eeklo (2x), Eine-Oudenaarde, Erembodegem, Galmaarden, Gent (7x), Gent Afsnee, Gent-Ledeburg, Geraardsbergen (2x), Geraardsbergen-Overboelare (2x), Gooik, Grembergen, Haaltiert, Hamme, Herzele, Impe, Knesselare, Lede (2x), Lochristi, Lokeren (2x), Maldegem, Melle, Mere, Merelbeke, Ninove, Oost-akker, Oosterzele, Oudenaarde, Ronse, Scheldewindeke, Sint-Maria-Oudenhove, Sint-Niklaas (2x), Tollembeek, Wetteren, Zele, Zelzate en Zottegem.

In **2003** noteren we de volgende groepen: Aalst (3x), Aalter, Affligem (Brabant), Asper-Gavere, Asse (2x) (Brabant), Baasrode, Berlare (2x), Borchtlombeek (Brabant), Brakel (2x), Deinze, Denderleeuw (2x), Dendermonde (2x), Dendermonde-Sint-Gillis, Destelbergen-Heusden, Eeklo (2x), Eine-Oudenaarde, Erembodegem, Galmaarden, Gent (7x), Gent Afsnee, Geraardsbergen (4x), Geraardsbergen-Overboelare (2x), Gooik(Brabant), Grembergen, Haaltiert, Hamme (2x), Herzele, Impe, Lede (2x), Lochristi, Lokeren (2x), Maarkedal, Melle, Mere, Moerbeke-Waas, Nieuwerkerken, Ninove (3x), Oostakker, Oosterzele, Oostwinkel, Opwijk (Brabant), Oudegem, Oudenaarde (2x), Ronse, Scheldewindeke, Sint-Gillis-Waas, Sint-Niklaas (2x), Tollembeek(Brabant), Vlierzele, Wetteren, Zele, Zelzate, Zeveneken, Zottegem (3x) en Zulte-Olsene.

Deze 85 groepen hebben in totaal 102 vergaderen per week. (80 uit de provincie zelf)

Er kwamen gemiddeld 24 AA-groepen naar de PW-vergaderingen in 2002.

Zes groepen uit Brabant zijn aangesloten bij PW Oost-Vlaanderen

Vijf groepen; Kruishoutem (2x), Kwaremont, Maldegem en Wontegem darentegen gaan naar de PW van West-Vlaanderen

Al deze gegevens zijn in ons bezit gekomen dank zij het PW secretariaat, de contactgids en de groepen. Dank aan allen en hopelijk blijven deze gegevens bewaard voor hen die na ons komen zodat zij zullen weten hoe AA in Vlaanderen is ontstaan en gegroeid.

Sinds 2003 heeft de website www.aavlaanderen.be een pagina per provincie waarop alle steden vermeld staan met de dagen en uren waarop een vergadering gevolgd kan worden.

Tenslotte geven we nog door dat in Vlaanderen vergaderingen in andere talen kunnen bijgewoond worden.

Franstalige:

Te Antwerpen en Gent

Engelstalige:

Te Antwerpen (2x), Brugge (2x), Brussel (elke dag), Gent en te Oostende

Te Oostende wordt elk jaar de Noordzeeconventie georganiseerd. Een driedaagse bijeenkomst, met als voertaal voornamelijk Engels (Nederlandstalige vergaderingen zijn voorzien).

In 2003 was het de 14de editie. Alle inlichtingen voor Engelstalige vergaderingen op www.aa-europe.net

---

“Anderen” die zich inzetten

Antwerpen.

Pater De Reys Jozef, overleden op 19 februari 1976 te Antwerpen. Hij werd geboren op 7 maart 1910 te Borgerhout. Als proost van „Sobrietas" was hij de bezieler van het eerste consultatiebureau voor alcoholisten in België: "Maltalbot" te Antwerpen.

Onder de schuilnaam "Nonkel Jos" was hij de hoofdredacteur van de "Kleine Sint-Jansbode." Samen met Dr. Hoorens, Dhr. A. De Boe, Dr. Van Herck en Prof. Millet (ULB) bouwde hij het Belgische NCA uit, waarvan hij algemeen secretaris was.

Te Antwerpen was hij de stichter van "Altox", het Medico-Sociaal Centrum waaraan hij persoonlijk actief meewerkte als sekretaris, maar ook als Pastoraal-adviseur.

Gedurende vele jaren was hij ook de religieuze bezieler van de Anonieme Alcoholisten en was tot aan zijn overlijden lid van de Algemene Raad van de Anonieme Alcoholisten van de Vlaamse AA. Tevens was hij lid van de studiecommissie voor het Alcoholisme van het Ministerie van Volksgezondheid. Hij was een bondgenoot en voortrekker in de strijd voor de erkenning van de functie: pastor in de diensten voor geestelijke gezondheidszorg in België. Tijdens zijn slepende ziekte vond hij steeds rust in zijn geliefde Bonheiden, waar de bezinningsweekends van de provincie Brabant doorgingen.

Brabant.

Dr. Paul Philips. Op weg naar zijn vriend dokter EH. Esser te Haarlem (Nederland) is Dr. Philips plotseling overleden te Rotterdam op 4 mei 1974. Deze Vlaamse huisarts werd geboren te Waregem op 25 september 1928. Hij studeerde aan de K.U.L. en vestigde zich daarna als huisarts in Wolvertem, vlakbij Brussel. Reeds vroeg werd zijn belangstelling

gewekt voor de psychische noden van zijn patiënten.

Deels daardoor en deels uit bittere noodzaak, kwam hij in het begin der zestiger jaren in contact met het probleem alcohol en de gevolgen daarvan.

Het interesseerde en fascineerde hem in hoge mate.

10 jaar na het verschijnen van het boek van zijn vriend Dr. Esser (Alcoholisme), voltooide hij een tweede Nederlandstalig standaardwerk over alcoholisme: "Alcoholisme, een vergeten ziekte."

Dit werk kende vanaf het begin een groot succes; er was blijkbaar grote vraag naar lectuur over dit onderwerp. Dr. Philips was ook een veelgevraagd spreker op voorlichtingsvergaderingen van AA. Hij droeg zijn AA-vrienden fanatiek in zijn hart. In het boek dat hij voor hen schreef, heeft hij zich totaal gegeven. Het was zijn levenswerk waar hij terecht fier op was. In "anonimiteit" heeft hij verder gewerkt in dienst van zijn vrienden, de AA-ers. Maar ook Al-Anon liet hem niet onberoerd: zijn sympathieke vrouw Christiane heeft 20 jaar zijn kennis en zijn werk gedeeld. Onder de 2.000 aanwezigen tijdens de uitvaartmis, waren naast enkele vertegenwoordigers van NCA en NFTAT, vooral vele AA- en Al-Anon-vrienden. Graag willen wij, AA-ers, hulde brengen aan de mens en zijn werk. Dr. Philips "de Vlaamse huisarts", met de woorden van Minister J. Chabert: "Wij hebben de grootste waardering voor de inzet van Dokter en Mevrouw Philips, voor wat zij hebben gepresteerd voor de alcoholistenzorg in ons land."

Limburg.

Benedictus Paesmans, die zich na de eerste wereldoorlog reeds inzette voor de drankzuchtigen, had het ontstaan van AA gevuld via het N.C.A. Reeds lang vóór hij iets van AA afwist, heeft deze Limburgse Priester enorm veel gepresteerd voor de alcoholisten. Om de Limburgse AA-groepen te begrijpen, was het noodzakelijk iets af te weten van de alcoholistenzorg die reeds vóór 1950 in Limburg bestond.

Door een persoonlijk gesprek met E.H. Paesmans op 16 maart 1970, en aan de hand van de tekst in het jaarverslag van 1963 van het consultatiebureau voor alcoholisme in Limburg, kunnen wij de geschiedenis van de alcoholistenzorg in Limburg als volgt samenvatten: Reeds in 1925 bestond in Limburg de jeugdbeweging "Caritas" met als eisen: levenssoberheid, offer, naastenliefde, geheelonthouding van alcohol en tabak.

In 1926 kwamen de afgestudeerden uit "Caritas" samen en stichtten "Groot-Caritas."

In 1932 werd "Broederhulp" gesticht onder impuls van Jelle, een kapper uit Hasselt. Dit werk van zorg aan armen en drankzuchtigen bleef bestaan tot het tijdens de bezetting in 1940 werd afgeschaft. De leden van "Groot-Caritas" haalden hun inspiratie uit een spreekbeurt van W. Vloeyberghs, de directeur van het "Consultatie-Bureau voor Alcoholisme" te Helmond (Nederland). Volgens spreker was geheelonthouding het enige redmiddel voor alcoholisten. Een bezoek aan de "Waterbond" te Membruggen bracht hen op het idee om een gezellig vergaderlokaal in te richten. Het lokaal werd gebouwd in de tuin van Jelle. Elke zondag was er een samenkomst die werd besloten met een "Avondwoordje" door E.H. Paesmans. Na de tweede wereldoorlog werd onder impuls van E.H. Paesmans het "Volkstehuis" opgericht aan de Kempische Kaai te Hasselt, waar naast drankzuchtigen ook nog andere organisaties een onderkomen vonden.

In 1953 trok E.H. Paesmans met enige leden van "Groot-Caritas" naar Ierland, waar zij "De Pioniers" van het H. Hart leerden kennen. Dit is een vereniging voor levenslange geheelonthouding van alcohol. Liefde, eerherstel en boete voor de redding van alcoholisten. In 1957 trekken enkele "Pioniers" naar Ierland waar zij het wereldcentrum van het "Marialegion" bezochten. Daar kreeg E.H. Paesmans de raad om een gespecialiseerd présidium van het "Maria-Legioen" voor hulp aan alcoholisten op te richten. In oktober 1957 werd een dergelijk présidium gesticht in Limburg en in één jaar tijd bereikte men reeds een

200-tal alcoholisten in deze provincie.

Uit een enquête in 75 gemeenten bleken er in Limburg meer dan 5.000 alcoholisten te zijn. Het werd duidelijk dat de vrijwilligers van het présidium het werk niet langer aankonden zonder vrijgestelden. Na een studiebezoek aan het "Consultatie-Bureau voor Alcoholisten" in Maastricht, werd op 11 augustus 1958 te Hasselt het "ConsultatieBureau voor Alcoholisten" in Limburg gesticht met het doel om medische, sociale en morele hulp te verlenen.

Oorspronkelijk waren de burelen gevestigd in het "Volkstehuis". De leiding hiervan werd toevertrouwd aan twee dokters-psychiaters, nl. Dr. Knapers en Dr. Kriekemans, een geestelijke raadgever E.H. Paesmans en twee vrijgestelde sociaal-assistentes: J. Thys en Juffr. L. Withofs. Het "Maria-Legioen" bleef meewerken door huisbezoeken af te leggen in Hasselt en de omliggende gemeenten.

Intussen was E.H. Paesmans AA blijven volgen via het NCA te Brussel. Reeds in 1957 kwam het tot de eerste contactnamiddag in Hasselt.

De eerste officiële informatievergadering in Limburg werd gehouden in juni 1958 te Hasselt. Volgens de h. De Boe van het NCA was E.H. Paesmans de eerste katholieke geestelijke in België die openbaar stelling nam voor het herstelprogramma van de Anonieme Alcoholisten.

Oost-Vlaanderen.

Tot mijn grote spijt vind ik in mijn documentatie niets terug over Oost-Vlaanderen.

Alleen dat Eerwaarde Pater Pétitjean regelmatig als buitenstaander de vergaderingen van de AA-groep Gent-Zuid bijwoonde, o.a. als geestelijke raadgever. Hij is tot vandaag actief en we zien hem onder andere tijdens de bezinningsweekends in de gangen van de Abdij van Drongen bij het krieken van de dag op weg voor de misviering. Velen zullen ook kennis gemaakt hebben met psycholoog Yvan De Groote die tijdens talrijke AA-voorlichtingsvergaderingen zijn visie naar bracht en tot vandaag, waar mogelijk, de samenwerking met AA in de praktijk omzet. Hierover ontvingen we volgende korte ervaring over de maandelijkse vergaderingen in De Wouw in Oudenaarde.

"Wanneer we in Oost-Vlaanderen spreken over samenwerken met anderen kunnen we zeker niet voorbijgaan aan de maandelijkse vergaderingen (telkens de 2de woensdag van de maand van 19u30 tot 21u) welke doorgaan in de lokalen van de CM te Oudenaarde: "De Wouw".

Onder impuls van klinisch psycholoog Ivan De Groote verbonden aan de Dienst voor Geestelijke gezondheidszorg De Spiegel en AA nauw in zijn hart dragend (op hoeveel open en voorlichtingsvergaderingen hoorden we hem reeds spreken, zelfs op de landdag in 2000 te Gent kwam hij ons een hart onder de riem steken) startten deze bijeenkomsten acht jaar geleden en zijn uitgegroeid tot ervaringrijke vergaderingen (een gesloten AA-vergadering nauw benaderend) waar mensen van de medische wereld, AA-ers, leden van Al-Anon en mensen welke een drankprobleem menen te hebben en eventueel hun partners elkaar eens om de maand ontmoeten om ervaringen te delen en informatie uit te wisselen. Velen hebben via deze weg de weg naar de AA-oplossing gevonden en zijn nu reeds jaren nuchter. Dit is vruchtbare stille "openbare" informatie op zijn best. Dank aan Ivan, dank aan allen die deze vergaderingen blijven mogelijk maken, dank in naam van de nog steeds lijdende alcoholist."

West-Vlaanderen.

E.H. Deslijpere Alfons, overleden op 23 december 1974 te leper. Pater Santens Jozef, overleden op 5 juni 1990 te Roeselare.

E.H. Deslijpere werd geboren te Torhout op 17 september 1899. Hij werd bekend als de eerste West-Vlaamse priester die zich voor de Anonieme Alcoholisten inzette, maar ook als publicist van twee merkwaardige boeken; zeer gekend in AA-middens. Toen hij in 1961 als ere-Godsdienstleraar aan het atheneum van leper met pensioen ging, betekende dit voor hem geen

rustpunt; integendeel. Hij wijdde zich volledig aan de AA-beweging en stichtte in 1964 een AA-groep te Ieper, na contacten met de bestaande AA-groep in Kortrijk. Hij was de eerste Vlaming die over het alcoholisme schreef en publiceerde twee boeken:
Alcoholist, al dan niet, ik kom met je praten. 214 blz.

Nu je niet meer drinkt, kan ik opnieuw met je praten. 262 blz.

Pater Santens Jozef werd geboren te Beveren-Oudenaarde op 7 juni 1909 en werd later hoofd van het retraitehuis te Roeselare en hierdoor ook de persoon die nauw in contact stond met de eerste AA-groep te Roeselare die gevestigd was op de koer van het retraitehuis. Hij was de bezieler van de bezinningsweekends van West-Vlaanderen, die doorgingen in de gebouwen van het retraitehuis. De vergaderingen van PW West-Vlaanderen gingen er door tot op de datum dat Pater Santens overleed.

Een van zijn uitspraken was de volgende: "Ik heb aan vele mensen een stukje geluk mogen geven in mijn leven, maar ik heb op zijn minst evenveel terug gekregen"

Door zijn gehechtheid aan de AA-gemeensehaf was hij de vertrouwenspersoon geworden van vele West-Vlaamse AA-mensen.

Vlaanderen.

"Anderen" die zich inzetten beperken zich natuurlijk niet altijd slechts tot één provincie, er zijn "Anderen" die zich inzetten op nationaal vlak, of meer lokaal, op gemeentelijk vlak. Iedere groep zal wel ergens een huisarts hebben die stilaan huisleverancier wordt van nieuwelingen, of een opvangcentrum, kliniek, teleonthaal enz.

Dan zijn er de gespecialiseerde instellingen die vandaag heel wat minder negatief staan tegenover de AA-methode. Ontwenningscentra doen dikwijls beroep op ex-patiënten die verder nuchter blijven dankzij AA, om deel te nemen aan groepsbijeenkomsten. Het is nuttig voor de patiënten die ontwennen en nuttig als nazorg voor wie reeds iets verder staat.

Wanneer dergelijke instellingen of dokters nu een andere kijk op AA hebben kan het gunstig zijn dat wij onderzoeken of we ook positief staan tegenover hun methodes en of we bereid zijn tijdig te erkennen of iemand in de groep meer hulp nodig heeft dan die van AA.

Klagen we niet dat de professionelen niet doorverwijzen naar ons terwijl we in hetzelfde bedje ziek zijn?

Typisch voor een alcoholist is dat hij denkt het alleen aan te kunnen, is het ook typisch voor de groep te doen alsof hij alles aankan?

Ik ken niet zoveel dokters, psychologen, therapeuten of andere hulpverleners persoonlijk maar diegene met wie ik gesprekken had hebben een heel positieve instelling tegenover een alcoholist die erin slaagt om te veranderen. Ook zij erkennen hun machteloosheid tegenover het complexe probleem. Ik meen dat AA van hen kan leren op dit gebied. Ik geloof ook dat we ze heel erg nodig hebben om tot nuchterheid te komen, pas na de nuchterheid kan de vreugdevolle soberheid komen die AA ons kan bieden.

Wanneer we aan "Anderen" denken mogen we Dr. Stan Ansoms niet vergeten, hij is bekend bij heel wat AA'ers, rechtstreeks uit de ontwenning te Tienen, door het lezen van zijn boeken of door hem te horen getuigen tijdens AA-voorlichtingsvergaderingen. In Oost-Vlaanderen hebben we bijvoorbeeld Dr. Rita De Neve van St. Camillus. Andere provincies zullen gelijkaardige ervaringen hebben.

Het is aan ons om deze langzaam opgebouwde relatie in de voorbije vijftig jaar rustig verder te vervolmaken, door open te staan voor hen die het goed met ons menen.

Ontstaansgeschiedenis groepen

Kalmthout, groep 'DOEN'

Met mij alles kits mager en gezond zoals ge ziet ik heb wel een beetje uitleg over de stichting van onze groep. Ik heb mijn best gedaan om nog wat sporen uit het verleden op te zoeken maar zoals het een AA groep betaamt is er praktisch niets meer van terug te vinden het enige documentje wat enigszins een aanwijzing geeft is het eerste strookje van de bankrekening dat vermeld de datum 1/8/1981 dus zal een paar dagen daarvoor onze eerste vergadering hebben plaats gevonden bij onze initiatiefnemer Bob in de keuken, we waren met ons drietjes Bob Paul en ik Jan er werd een naam gezocht voor de groep; "DOEN" kwam er uiteindelijk uit de bus later door een van onze leden vertaald in het letterwoord Door Onze Eenvoud Nuchter.

Het toeval wil nu dat de man met het grootste aantal gaten in zijn geheugen zich moet geroepen voelen tot geschiedschrijver verwacht van mij dus geen exacte datums en dergelijke ik ga enkel vertellen hoe het ongeveer is verlopen.

We hadden dus al een groepsnaam "DOEN" Kalmthout en ons eerste vergaderlokaal was zoals gezegd bij den Bob in de keuken. Al vlug kwamen we tot het besluit dat dat niet de goede oplossing was en werd er opzoek gegaan naar een andere locatie.

Dat liep echter niet van een leiendakje het beste dat we konden versieren was een soort veredeld rommelhok van de Chiro we hebben dat opgeknapt en er toch wel best een gezellig lokaal van gemaakt. Er waren wel enkele nadelen we hadden geen stromend water dat moesten wij halen in jerrycans en ons lokaal had geen vensters, het was een lange smalle pijp welke de enige verluchting was, in de zomer de deur open zetten en in de winter was de ventilatie verzekerd door een spleet van enkele centimeter onder de deur dat was meer een probaat middel tegen de zweetvoeten dan een accuraat verluchting systeem. Toch hebben wij het daar verschillende jaren kunnen uitzingen maar intussen waren er verschillende dames bij onze groep aangesloten en kwam een ander ditmaal doorslaggevend probleem opdagen. De w.c was namelijk buiten en redelijk primitief zodanig dat de dames hun behoefte moesten doen in het gezelschap van een aantal spinnen en soortelijke beestjes en dat is dan de oorzaak geworden dat we terug op zoek gingen naar een nieuw lokaal. Nu was het geluk meer aan onze zijde we mochten van het gemeentebestuur van Kalmthout een lokaal gebruiken dat gelegen was in de kazerne van de pompiers, weliswaar moesten wij het delen met nog andere verenigingen maar voor ons was het een hele verbetering, ik neem deze gelegenheid te baat om de mensen die toen deze toestemming hebben gegeven in naam van al mijn lotgenoten van harte te danken. Nu zitten wij al verschillende jaren op dezelfde stek en houden onze vergaderingen op dinsdag om 8 uur met wisselend succes. Het lokaal is nu echt voor ons alleen.

Zo dat zal het dan ongeveer geweest zijn, o ja van onze eerste drie leden op die stichtingsvergadering is Bob overleden heeft Paul afgehaakt wegens moeilijkheden met zijn shiftwerk dus loopt er nog maar ene los.

Ikke

Jan...

Geschiedenis AA Veurne en omstreken

De 1ste AA-groep was “AA Vrienden Veurne”. De oorsprong van deze groep was uit één van de eerste groepen te Roeselare. Rond de jaren 1960. Deze groep werd ontbonden in het jaar 1990.

Uit deze AA-groep werd de eerste groep gesticht in de Panne rond de jaren 1965 onder de naam AA Via Recta De Panne.

De 1ste AA groep in Koksijde met als naam “Recht door Zee” werd ook gesticht door een paar vrienden uit de groep AA Vrienden Veurne. Deze groep werd na een paar jaar ontbonden.

In Veurne werd een tweede groep gesticht in het jaar 1976 op 9 januari. Deze groep kreeg de naam Dienen Veurne PB 31.

Een paar vrienden uit onze groep AA Dienen Veurne besloten terug een groep te stichten in Koksijde onder de naam Wij Samen Koksijde PB 11.

Ongeveer rond dezelfde tijd werd de groep Via Recta De Panne ontbonden en ontstond een nieuwe groep onder de naam Traditiegetrouw De Panne.

Een paar jaar geleden werd een AAgroep gesticht in Veurne onder de naam Samen sterk. Deze groep stamt uit geen enkele van voorgaande AAgroepen.

De onderstreepte AA groepen bestaan nog steeds.

Jozef Dienen Veurne

AA-groep Postbus 21 Overboelare, Geraardsbergen

In de toentertijd zelfstandige gemeente Overboelare (nu deelgemeente van Geraardsbergen) werd volgens het verslagboek op 31 oktober 1964 de eerste AA-groep van de regio gesticht. De groep zou de naam “Postbus 21” opgekleefd krijgen, naar het nummer van hun toenmalige en huidige postbus, bij gebrek aan betere inspiratiebronnen. Jules, de stichter, was één jaar eerder in contact gekomen met de heer André De Boe, stichter van AA en Al-Anon in ons land.

Dhr. De Boe bracht Jules in contact met de in 1960 te Brussel gestichte Vlaamse AA-groep (één van de stichters van die groep was Flup, in juni laatstleden overleden), die gehuisvest was in “De Egmont”, Van Praetstraat te Brussel, een lokaal waar vele Vlaamse verenigingen in Brussel gehuisvest waren.

Een jaar na die ontmoeting dus stichtte Jules AA-groep Postbus 21 te Overboelare. In de kantoren van de bloemmolens De Turck kreeg de groep zijn vergaderlokaal.

Heel wat groepen uit de streek zouden uit P.B.21 ontstaan door leden uit de groep die uit de verre omgeving afkomstig waren en die met volle begeestering in hun eigen omgeving een groep gingen stichten.

Uit Postbus 21 te Overboelare ontstonden volgende groepen:

- **Zottegem “ Volharden”** (en uit Zottegem te Zottegem “Gelukkig verder leven”)

- **Overboelare** “Dendergroep”
- **Geraardsbergen** “Trefpunt”
- **Brakel** “De Bron” (en hieruit te Brakel “Eerlijk Dienen” en te St.- Maria- Oudenhove “Zonnekind”)
- **Ninove** “Vita” (hieruit ontstond Borcht Lombeek)
- **Tollembeek** “Ghislaine†”(hieruit ontstond Galmaarden “Streven naar beter leven”).
- **Geraardsbergen** “ Jonge Alcoholisten”
- **Goefferinge** “ Kontakt”
- **Ophasselt**, later overgegaan naar **St-Antelinks**, na een paar jaar overgegaan naar **Herzele** “Stap voor stap”.
- **Moerbeke** (Geraardsbergen) “t Nieuw Gezicht” (hieruit ontstond AA-groep “De Poort”)
- **Geraardsbergen** AA-groep 64
- En tenslotte stichtten Miel en Patrick uit de groep “t Nieuw Gezicht” Moerbeke de **1ste AA-groep in België voor doven en gehoorgestoorden**. De contacten gebeuren per fax over heel ’t Vlaamse land, met doven en gehoorgestoorden met drankproblemen. De stichters geven in dovenclubs voorlichting, bijgestaan door een doventolk.

Het minst wat men kan zeggen is dat de AA-spiritualiteit, met haar oorsprong in de Vlaamse AA-groep te Brussel, dankzij de Hogere Macht te Geraardsbergen velen gedreven heeft om de weldaden van AA in de regio uit te dragen. Het moge een hulde zijn aan de stichter van onze AA broederschap, Dhr. André De Boe, afkomstig uit Ophasselt, deelgemeente van Geraardsbergen.

Miel

Hoe en wanneer is de AA-groep "Samen Sterk" in Antwerpen ontstaan.

Het begon met het "PATERKE"⁽¹⁾.

In zijn brief aan enkele pioniers schreef hij onder meer: "U heeft in moeilijkheden gezeten... en nog zovele andere alcoholisten vechten met zichzelf en met hun moeilijkheden. Die kunnen we niet aan hun lot overlaten en moeten we helpen. Ik geloof dat de beste helpers van alcoholisten alcoholisten zelf zijn tenminste deze welke de moeilijkheden zelf hebben doorgemaakt en dus best kunnen begrijpen en aanvoelen van anderen hoe lastig het is. Ik stel voor op de eerste maandag van mei bij mij in het klooster in de Ploegstraat samen te komen om de grondslag te leggen van een ‘speciale groep van alcoholisten’ in Antwerpen zoals er ook reeds op andere plaatsen bestaan".

Tot daar in 't kort het schrijven van het "PATERKE"

De vergadering ging door en het verslag vermelde onder meer: "Bijeenkomst in het klooster... het eerste contact deed een beetje vreemd aan voor de zestal aanwezige alcoholisten (?)." Men ging akkoord over de noodzaak "iets" te beginnen. Wel werden bezwaren geopperd tegen de naam van AA omdat het niet interessant was tegenover de buitenwereld lid te zijn van een "alcoholisten vereniging". Voorgesteld werd naar buiten de naam "MATT TALBOT" ⁽²⁾ te gebruiken maar in feite toch een AA-groep te zijn. Ook een vaste avond voor de wekelijkse vergadering bepalen leek niet zo simpel. Bij stemming werd het uiteindelijk de vrijdagavond. En waar zou men nu vergaderen? Men had immers nog geen lokaal. Er werd overeengekomen dat de wekelijkse vergadering, zou doorgaan bij een van de aanwezigen tot er een geschikt lokaal gevonden werd. En dat lokaal kwam er. Eind januari 1961 hield de AA-groep "MATT

TALBOT"⁽²⁾ haar eerste vergadering in eigen home, nl in de Ploegstraat 15 te Antwerpen. Enkele maanden later besloot men definitief de naam "MATT TALBOT" niet langer te gebruiken en werden de andere groepen in Vlaanderen over de nieuwe benaming "SAMEN STERK" ingelicht. Verband met deze beslissing was het feit dat men om erkenning te bekomen als AA-groep vanuit Amerika de naam "MATT TALBOT" diende geschrapt te worden. In de Ploegstraat kwam er met de jaren zoveel volk over de vloer dat het pand gebreken en tekenen van verval begon te vertonen en men naar een ander pand moest uitzen. Dit pand werd gevonden in de Kruikstraat 28 te Antwerpen en betrokken in december 1979. En nu vergadert men in een lokaal op de Plantin en Moretuslei 116 te Antwerpen.

ENKELE INTERESSANTE DETAILS:

(¹) "T'PATERKE": Pater Jozef de Reys, dominicaan, werd geboren op 7 maart 1910 te Borgerhout en overleed te Antwerpen op 19 februari 1976 na een slepende ziekte.

(²) "MATT TALBOT" : Deze benaming werd op de eerste vergadering door de pater gesuggereerd omdat de pioniers steigerden bij het woord "alcoholist". Later vernamen ze dat deze "MATT TALBOT" ooit de grootste drinker van Ierland was geweest.

Zele 'De Barrikade'

De definitieve aanzet tot het stichten van een AA-groep in Zele zelf, werd geforceerd door een "Infovergadering" van de groep Dendermonde in het gemeentehuis van Zele op 25 maart 1973. Het is ook deze datum die we als startpunt van AA in Zele nemen.

Op zondag 15 april 1973 was het dan zover. De eerste vergadering van onze Zeelse groep was een feit. In een lokaal in het gemeentehuis werd, tijdens deze 1ste vergadering, gesproken over de komende Landdag in Lanaken die doorging op 2 juni. Er was zelfs sprake om een bus in te leggen in samenspraak met andere groepen. Tevens werd de 1ste stap "besproken en ingestudeerd" dit volgens het héél beknopte verslag.

Voor opvang van nieuwelingen zouden we als groep ingedeeld worden bij de andere groepen uit het Dendermondse. De opvang gebeurde steeds in Dendermonde, het zou trouwens nog enkele jaren duren alvorens we in onze groep zelf nieuwelingen de eerste vergadering voorschotelden.

Op zondag 5 mei 1974 was het de laatste vergadering in het gemeentehuis, dit omdat de burgemeester al te nieuwsgierig werd en regelmatig op de vergaderingen verscheen.

In 1974 start men in het Dendermondse met een "Gewestvorming". Zele maakt er deel vanuit. De PW wordt niet meer bezocht. Doch vanaf september 1976 is Zele opnieuw vertegenwoordigd op de Provinciale Werkgroep.

Daar het ledenaantal bleef groeien werd er in 1981 besloten 2 vergaderingen te houden, één op dinsdag en één op donderdag. Volgens de aanwezigheidslijst, de eerste die bewaard is gebleven, waren er op dinsdag 27/10: 16 leden en op donderdag 29/10: 14 leden aanwezig. Van het 10-jarig bestaan van onze groep in 1983 is enkel een brochure stille getuige. In deze brochure, die vooral levensverhalen bevat, word ook een dankwoordje gericht aan alle sympathisanten en allen die ons in deze 10 jaar gesteund hebben. Deze brochure werd bezorgd aan iedereen die rechtstreeks of onrechtstreeks iets met alcoholverslaving te maken heeft.

1984 moet een héél turbulent jaar geweest zijn, want aanwezigheidslijsten ontbreken. Tijdens de gezamenlijke vergadering van 11/10/1984 wordt er gewag gemaakt van een openbare informatievergadering en op 27/11/1984 wordt gemeld dat deze "Infovergadering", die 13.528 BEF kostte, op weinig belangstelling van buitenstaanders kon rekenen. Wanneer en waar deze "Infovergadering" plaats vond is niet te achterhalen

Tevens beslisten de dinsdag- en donderdagvergadering om vanaf 30/10/1984 opnieuw enkel op dinsdag te vergaderen.

In 1991, meer specifiek op 1 oktober, houden wij onze eerste vergadering aan de hand van een filmvoorstelling. De film “My name is Bill” maakt veel indruk op de talrijk aanwezige leden.

Op 7 mei 1992 houden wij een speciale vergadering met psychologe Jana Smit. De 18 aanwezige leden antwoorden eerlijk op de vragen van deze vrouw, die het héél goed meent met AA.

Vanaf september 1992 is er opnieuw een donderdagvergadering in het leven geroepen, ditmaal onder het motto: “We vergaderen rookvrij”! De vergadering heeft plaats van 19.30 tot 21.30 uur.

Op zaterdag 27 maart 1993 vieren we ons 20-jarig bestaan. Dit gaat gepaard met een bedankingskaart, die ook verschijnt in de “Gazet van Zele”. Tevens wordt er een avond georganiseerd in het O.L.V.-Instituut enkel voor AA’ers en partners uit het Dendermondse. Tussen 1993 en 1998 schommelde het ledenaantal tussen de 20 à 30 leden. Tijdens deze periode moest het ‘Groepsgeweten’ optreden en één lid werd de groep ontzegd. Hij nam het niet zo nauw met de Anonimitet!

1998... onze groep bestaat 25 jaar.

10 leden zetten hun schouders onder een zéér ambitieus project.

Met de vriendelijke medewerking van de schooldirecteur organiseren we, naar mijn mening, een pracht van een “Voorlichtingsvergadering” en verspreiden we pamfletten over gans Zele, dwz ongeveer 7000 pamfletten! Kosten noch moeite worden gespaard.

Het decor kan de vergelijking met eender welke Landdag moeiteloos doorstaan. De groep heeft gezwoegd en gezweet... maar niet tevergeefs.

Het programma is geschoeid op de gekende leest, maar de intermezzo’s van teksten ingesproken over muziek – de zéér toepasselijke “Primavera” van Vivaldi - zijn een meevaler en blijven de aanwezigen lang bij. Er zijn ongeveer 150 aanwezigen, waarvan zeker 15 buitenstaanders, een succes! Deze enorme inspanning heeft er ook toe bijgedragen dat iedere Zelenaar een pamflet van AA in zijn brievenbus heeft gekregen!

Koken kost geld natuurlijk; alles samen kostte deze viering 31.665 BEF (= €784,95).

Op de vooravond van het jaar 2000 wordt er op donderdag 25 november een “werkvergadering” in het leven geroepen enkel voor de donderdagvergadering.

De millenniumbom valt bij ons niet op 1 januari, maar in juni 2000; want op woensdag 28 juni houden wij onze laatste vergadering in het O.L.V.-Instituut. Meer dan 26 jaar hebben wij daar onze gesloten en andere vergaderingen gehouden, de school fusioneert. Met spijt in het hart ziet de directeur ons vertrekken, want hij staat 100% achter AA, wat we later nog zullen ondervinden als hij sprekers vraagt voor een “Infovergadering” in de fusieschool.

Via de burgemeester komen we terecht in de Gemeenteschool in de Bookmolenstraat.

2001 wordt een zwart jaar op financieel gebied. Onze penningmeester verliest de kas, en plots zit de groep in geldnood. Al wat noch rest is nog geen 2000 BEF, €50 dus. Doch als de nood het hoogst is ..., de hoed wordt tijdens de daaropvolgende vergaderingen goed gevuld, en na enkele maanden zijn onze financiën op punt.

Tijdens de maand augustus van 2001 verhuizen we voor de vierde maal, nu naar het Chalet achter Jeugdhuis Juvenes.

Ons 30-jarig bestaan in zogenoamde “familiekring”.

Een ingetogen moment van bezinning ter nagedachtenis van onze overleden groepsleden en van alle AA-leden over heel de wereld was hier wel op zijn plaats.

We denken vooral aan o.a.:

- Isidoor: één van de stichters en voedstervader van de groep;

- Paul: voortrekker en AA'er in hart en ziel, een voorbeeld van spiritueel intellect;
- Frans: kunstenaar en bezieler van het prachtig decor voor 25 jaar AA in Zele
- En al die andere leden die ons zijn voorgegaan en waarvan wij nu heden ten dage de vruchten plukken;

Beste AA-vrienden en vriendinnen, misschien was het beter geweest om een “Voorlichtingsvergadering” te geven voor deze verjaardag, maar misschien ook niet. Ik kan maar één ding hopen, dat we elkaar steeds zullen blijven steunen en dat de nog lijdende alcoholist steeds op onze hulp zal kunnen blijven rekenen.

Want onze groep heeft een rijk verleden en, laat ons hopen, een prachtige toekomst.

Wij waren en zijn steeds vertegenwoordigd op PW en COI. We waren of zijn in bijna alle diensten aanwezig. We leverden en leveren werkkrachten op alle niveaus, we hielpen en helpen in de organisatie van Landdagen, bezinningsweekends, COI-dagen enz. Zele De Barrikade is bekend in gans de Vlaamse AA en daarbuiten. Onze leden hebben alle hoeken van de wereld gezien, hebben meegeholpen met elk denkbare viering: nu ook met AA50. Zele De Barrikade is niet uit de Vlaamse AA weg te denken. Daar mogen we fier op zijn en daar zijn we ook fier op, want op die manier hebben wij ons kunnen profileren als een groep die het goed meent met de werking van AA, die er in gelooft, die bereid is er iets voor te doen! Een groep die weet wat “DIENEN” is!

“Nuchter Leven” te Sint-Gillis-Dendermonde

Toen ik die dinsdag voor ’t eerst binnen stapte in een zaaltje, dat hier de doorgang vormt tussen het oud gemeentehuis en de feestzaal erachter, wist ik niet wat er met mij ging gebeuren. Het was in juni ’96 en later ontdekte ik dat ik de eerste nieuweling was in de groep en zo stond het geschreven in de sterren, en nu hier op papier.

Die sterren, of de hemel is niet helemaal figuurlijk. Tijdens de vergadering hoorde ik voorduren een koor zingen, kerkgezang, kaarsen op de tafel, zie je het plaatje?

Enkele maanden ervoor waren een zestal leden van de groep begonnen met een dinsdagvergadering, op donderdag zat er teveel volk, voor sommigen kwam het beter uit.

Het kan dat de idee broeide om nog later met een nieuwe groep te starten en dat men nog de moed niet had om deze stap te zetten, of was er een beetje onenigheid... wie weet.

Ik kwam er min of meer bij mijn positieven en was bijna een jaar nuchter toen ik voor ’t eerst het nest verliet; we trokken met heel de bende naar de landdag te Antwerpen.

Daar kwam ik tot mijn enorme verbazing een duizendtal AA'ers tegen en aan een ronde tafel in de cafetaria zaten zes zeven rare gasten die beweerden in *mijn* groep te zitten!

Pure nieuwsgierigheid deed mij dan ook de donderdagvergadering bezoeken en ik bleef er niet meer weg.

In deze vergadering hoorde ik al eens zeggen: “Tot morgen op COI”, of “Vergeet niet dat het morgen PW is”. Of “Tot maandag op de werkvergadering”. Opnieuw ontdekte ik dat AA voor sommigen meer was dan een vergaderingske per week. Het bleek dat we iemand hadden die om de twee maand naar Antwerpen trok voor een dienstvergadering, hij ging zelfs eens voor drie dagen weg naar de zee, dat zou ik toch ook eens willen doen, maar ik moest vier jaar nuchter zijn en dat was nog lang.

We hielden een voorlichtingsvergadering waar gezegd werd dat het wat minder zou zijn dan het jaar ervoor; toen was het meteen de viering van het tienjarig bestaan van de groep.

Na wat gevraag kwam ik er achter dat de eerste leden van de groep uit Hamme kwamen, van bij de Carlos... Die Carlos, dacht ik, zou dat die spion zijn? Ik heb later met hem

bezinningsweekends meegemaakt en zijn dekmantel is perfect mocht hij in die branche zitten, ik merkte niets. We kregen veel volk op onze vergadering.

In '87 zijn ze dus gestart. Meteen vrij actief in allerhande zaken die AA aanbelangen. We hebben altijd een afgevaardigde naar PW en COI kunnen sturen, bovendien om de twee jaar een andere. Soms ben ik boos op de groep. Nog heiliger dan de paus... alles volgens 't boekje. Maar achteraf blijkt toch dat we weinig crisissen meemaken. Onze kas kunnen we niet kwijt raken, er zit geen geld in. Een jarige koopt zijn taart zelf, we kunnen niemand vergeten of tekort doen. We houden geen feestjes en kunnen daarover geen ruzie maken, we roteren alle taken, er zijn geen bazen. We maken ons wel dikwijls ongerust omdat er sapperdepip voortdurend nieuwelingen bij komen en de groep niet groter wordt, soms denk ik dat we met een lek zitten. We moeten dringend een dronken loodgieter opvissen.

Maar we hebben een degelijke vaste kern, doen al eens een vergadering over 't groepsgeweten en ik ontdekte dat ook de tradities erg spirituele vergaderingen kunnen opleveren. Van de twee uur dat een werkvergadering duurt hebben we nooit meer dan één uur ruzie, en dan is't afgereageerd om er een maand tegenaan te gaan en goede vergaderingen mee te maken. Zo'n werkvergadering bij ons, je zou dat eens moeten meemaken ☺. Ik ben in elk geval blij in de beste groep van de wereld te zijn terecht gekomen. En ik hoop dat jullie hetzelfde mogen zeggen. (PS. Elke dinsdag is er nog steeds repetitie van het koor in de feestzaal en elke nieuweling maken we wijs dat het speciaal voor hem/haar besteld werd...)

Doe stille voort

Willem, Nuchter Leven

Kortrijk

Beste lezer, misschien is het interessant om te vermelden, en om te bewaren voor de toekomst, dat het stichten van de groep in Kortrijk in 1958 plaats vond in "Het Perelke" de eerste jaren werd vergaderd op zaterdag en nadien is de groep altijd maar verder gesplitst, eerst de vrijdag en dan werd er ook de maandag vergaderd. In 1978 verhuisde de vrijdagsgroep naar "De Klokke" om na enkele jaren voor een hele periode, tot 2001, haar intrek te nemen in "Het Belfort" of "het Kopke" zoals het ook bekend is, in 2001 hadden we vestigingsproblemen en na "Poeskaffee" en opnieuw "De Klokke" zijn we nu sedert 2002 ingetrokken in het "Groeningeheem" en dit eveneens te Kortrijk en nog steeds vergaderen we op vrijdagavond van 20.00u tot 22.00u.

groetjes, Marcel

" EUREKA " AA Stichting WAREGEM

Toen, op die eerste zaterdag in oktober 1964, de vier vrienden V., A., P., A., voor de eerste maal te Waregem in de keuken van Café De Jager hun AA-vergadering hielden, dacht geen van hen dat, 40 jaar na die eerste stap, hun groep hier luisterrijk deze verjaardag zou herdenken met een getuigenis voor onze gehele gemeenschap. En toch is het zo.

Door de moed en het vertrouwen waarmede deze vier vrienden bezielt waren, hebben vele, zeer vele alcoholiekers in Zuid-Vlaanderen ook de kracht gevonden om een halt toe te roepen aan Mister Alcohol - hun beste vriend, maar ook hun ergste vijand. Dank zij die vier

alcoholisten hebben zeer velen na hen bij Eureka de moed, de sterkte en het geloof gevonden. Zoals zij hun geluk ontdekten, zullen zij de AA-boodschap verder dragen zoals die door Dr. Bob en Bill W. werd opgestart. Zij lanceerden de boodschap te Waregem en wekelijks werd in die keuken, achter de herberg, op zaterdag vergaderd.

In het begin was het moeilijk. De vier kenden weinig succes. Menigmaal dacht men de Waregemse groep op te geven. Die eerste maanden kwamen tientallen alcoholisten maar na enige tijd bleven ze bijna allen achter. Het succes was relatief. Toch was er één vriend M. die, met enkele malen hervallen en opstaan, toch lukte om definitief halt te zeggen aan de alcohol. Tot in begin 1966 een nieuwe vriend Eureka ontdekte. B. had 8 weken Pittem achter de rug toen hij in april 1966 zijn eerste stap te Waregem zette. Hij snapte het vlug, gaf zich totaal over en ontdekte also de gelukkige nuchterheid in AA bij Eureka, terwijl de nog jonge groep haar motor had gevonden. Eureka schoot definitief uit de startblokken.

Datzelfde jaar diende men uit te zien naar een ander lokaal daar Café De Jager zijn deuren sloot. Men zocht en vond een onderkomen in Café 't Slachthuis. De uitbaatster stelde haar salonneke ter beschikking.

De groep was nu volop aan het groeien en reeds een jaar later was dat salonneke te klein geworden. Ook de bazin zag dat in en ze kwam met een schitterend idee op de proppen. Zij zou op zaterdagavond haar café sluiten voor het publiek en Eureka kon dan in de herberg vergaderen. Dat voorstel werd gretig aanvaard en vier jaar lang werd in het café vergaderd. De uitbaatster werd door een hartaanval getroffen en de herberg werd gesloten. De groep, die tot een 30-tal leden was uitgegroeid, moest op zoek naar een nieuw lokaal. Eureka komt in contact met de latere burgemeester Coecke. Door zijn steun en voorspraak komt de groep terecht in de O. Verschuerenstraat 2. In 1980 dienden noodgedwongen verbouwingsswerken uitgevoerd te worden en opnieuw springt burgemeester Coecke bij. Door zijn tussenkomst krijgt Eureka de beschikking over de eetzaal van het O.C.M.W. in de wijk 't Gaverce, waar we drie volle jaren zullen vergaderen. In oktober 1983 keert de groep terug naar de vernieuwde zaal op het vroegere adres, plaats waar nu nog steeds vergaderd wordt. In oktober 1999 vierde Eureka haar 35ste verjaardag.

Het aantal vergaderdagen groeide ook steeds. In het begin was er één vergadering op zaterdagavond maar dit werd in de loop der jaren uitgebreid tot drie, namelijk: vrijdagavond van 19.30 u. tot 22 u.. zaterdagavond van 19.30 u. tot 22 u. en maandagavond van 19.30 u. tot 21.45 u. Momenteel nemen 90 leden wekelijks deel aan deze vergaderingen.

Uiteraard hebben in de loop van die 39 jaren veel meer dan 90 leden bij Eureka de weg gevonden naar de gelukkige nuchterheid. U vraagt al waar die leden dan naartoe zijn? Kijk, zoals de eerste vier vrienden hun groep te Kortrijk verlieten om naar Waregem te komen en Eureka te stichten. zo vertrokken ook vanuit Waregem vrienden om op andere plaatsen de AA-gedachte te verspreiden.

Als een vriend toetreedt tot AA is hij in de eerste plaats op zijn anonimiteit gesteld. Eens die vriend bereid is om zijn anonimiteit prijs te geven, keren de vrienden naar eigen stad, streek of dorp terug om er in de eigen omgeving aan het 12de Stapwerk te doen, en zijn zij bereid de zoekende alcoholist op te zoeken om hem de helpende hand te reiken. Zo ook ontstaan er uit de schoot van Eureka nieuwe dochtergroepen.

Zo ontstaan er achtereenvolgens groepen te Deerlijk, Ronse, Waregem zelf, en Kruishoutem, die op hun beurt bloeiende groeperingen geworden zijn.

"De geheelonthouder drinkt geen alcohol, alleen de gestabiliseerde alcoholist weet waarom."

Ontstaan groep "Oostakker"

Getuigenis van Jo tijdens de lustrumvierung van de groep "Tielt" in 1983.

Ik zal maar meteen beginnen toen Irené, Gérard, Jacques, Gilbert, Willy 1 en ik (Jo) aankwamen in groep Tielt "Omar 1".

We waren gezamenlijk vertrokken uit groep "Het Keerpunt" in het jaar 1971. We voelden ons thuis in Tielt en werden onmiddellijk opgenomen tussen, echte AA-vrienden. Je voelde de AA-geest. Het was zeker de moeite om de wekelijkse verplaatsing te doen vanuit het Gentse. Ieder van ons had er weldra echte vrienden bij wie je te rade kon als er zich een probleem voordeed; ikzelf koos Michel als peter. Hij was het die ons aanraadde een groep te stichten in het Gentse.

Inmiddels waren reeds enkele anderen uit onze streek de Tieltse groep komen vervoegen, ik denk hier aan Lucien en Joris. Ook deze laatste genoten van de vergaderingen die ze hier meemaakten.

Intussen hadden we geholpen om de groep "Heesen" van de grond te krijgen. We maakten daar enkele vergaderingen mee en dit was de aanleiding om met een 5-tal mensen onze eigen groep te stichten, voornamelijk op van Michel en Albert die dachten dat we het wel aankonden. Het was, volgens hen, onze taak om AA verder uit te bouwen; hoe meer groepen, des te meer kansen voor anderen om nuchter te worden vonden ze.

Na enkele weken beraadslagen besloten we een lokaal te zoeken en dat vonden we na nog een paar weken in Drongen, "Barloria". Mijnheer de uitbater, had wel enig bezwaar, doch Mevrouw stemde toe en we kregen een klein lokaaltje in de kelder waar de bakkersoven stond. De warmte kregen we er gratis bij. Toch was het sfeervol en hielden we er, soms met open deur naar het terras, fantastische vergaderingen.

De groep groeide snel aan.

Jammer genoeg konden we het lokaal niet elke week gebruiken en moesten we boven vergaderen, in een zaal naast het café. Daar werden we enorm gestoord door lawaai van muziek. Toch hielden we dit gedurende een jaartje vol.. Minder en minder konden we beschikken over het lokaaltje in de kelder en zo besloten we naar een andere plaats uit te kijken.

Gérard informeerde bij de Zusters in St. Martens Latem en het werd hem toegestaan. Hij meldde het op de vergadering en iedereen was akkoord om te verhuizen, wat ook prompt gebeurde

De groep "St. Martens Latem" was geboren. We waren toen met een 15 tal leden. We waren goed geïnstalleerd in een zaal van de school, ruimte in overvloed.

Het was er gezellig. We hadden de geest van Tielt verder laten doordringen via Drongen in Latem.

Ik beschrijf nu wel het ontstaan en de groei van de groep alsof er nooit problemen zouden geweest zijn, niets is minder waar. Zo'n proces gaat nooit over rozen. Doch, we hadden sterke vriendschapsbanden en raakten over vele hindernissen heen.

Meningsverschillen leidden ertoe dat, de groep wordt opgesplitst, waaruit een 7 tal mensen: Willy, Marcel, Eddy, Gilbert, Chris en ik het besluit namen de groep "Latem" te verlaten en een andere groep te stichten. We zochten terug een lokaal en na veel heen en weer geloop vonden we onze bestemming in Oostakker. Moeder Overste was direct akkoord en liet ons voorlopig de turnzaal van de school gebruiken. We hadden terug alle ruimte.

Onze eerste gast was Daniël, en stilaan groeide de groep. We hadden een inwendig reglement vastgelegd, waarin duidelijk stond geen vrouwen te aanvaarden. Indien zich een vrouw meldde, zouden we deze begeleiden naar een andere groep, hetgeen nog steeds gebeurt.

Ik kan deze uiteenzetting niet besluiten zonder een woord van dank aan de groep "Tielt" wiens 20-jarig bestaan vandaag wordt gevierd.

Een woord van dank in de eerste plaats aan de overleden stichter, Omer. Ik had het geluk met hem enkele malen te kunnen spreken. Een man die me de weg wees en moed gaf om verder te doen, die je gerust stelde als er eens iets verkeerd ging.

Groepen te Gent

Van onze vriend Roger (Gent 201) ontvingen we een briefje met zijn prilste herinneringen. Hij schrijft: De AA-groep Gent "Milkbar" / PB201 Gent, is gestart op 6/12/1958 door Paul en Roland. Samen met Mr. De Boe (NCA) was Flup (*overleden dit jaar tijdens de voorbereidingen van ons feest waar hij zeker bij wilde zijn. Met twee leden van het comité aa50 bezochten we André De Boe, onder andere om hem uit te nodigen voor 21 september. Flup was ook van de partij samen met Miel Mostert. Het was er af en toe een vrolijke boel, op de duur wisten we niet meer waarvoor we er waren. Flup had een Stenen Boek mee met een graftschrift voor Mieleke, met de woorden: "anders staat daar toch niets op, beter het op voorhand te hebben" (Miel was ook jarig geweest) Hoewel het af en toe zichtbaar was dat Flupke, alias 'De Koreaan' niet goed was hield hij er de humor in. We hadden ook een 'nieuwe' mee uit onze groep, vriend Edwin die 50 jaar jonger is dan Mr De Boe, kwestie van op de viering aa100 een getuige te hebben van deze ontmoeting...*) van Brussel een openbare vergadering komen geven.

Uit deze groep ontstonden volgende AA-groepen: "Contact" (gestopt in '74), de AA-groep Deinze ('64), "Het Keerpunt" ('67), "Nieuwbrugkaai" ('72), "Hernieuwing" ('76), "Vriendschap", "Vandaag" en "Melle".

In dezelfde tijd als het ontstaan van onze groep begon ook Omer te Tielt (met Roger uit Vichte) wat later ook te Eeklo en te Geeraardsbergen (met Jules).

(*Roger is nog steeds erg actief en mist geen enkele PW of COI vergadering waar hij als eerste de nederigste taken op zich neemt. Sinds jaren kent men hem in de "Nieuwe Wandeling" waar hij de hand van AA reikt en ook de contacten legt voor de lonersgroep.*)

Ontstaan van Al-Anon in Vlaams België

Een kleine historiek

De eerste tweetalige voorlichtingsvergadering om in België de Al-Anongroepen op te richten, heeft plaats gehad op 6 januari 1960. Op de Vleurgatsesteenweg te Elsene-Brussel, onder leiding van de heer André De Boe, toenmalig secretaris van het Nationaal Comité tegen Alcoholisme of N.C.A.

Het was geen gemakkelijke taak: zoals bij het begin van AA was het ook zo bij de Al-Anonleden, er waren meer Franstalige dan Nederlandssprekende mensen.

Een jaar later, tijdens de zomer van 1961 werd de groep gesplitst en de Vlaamse leden gingen naar het lokaal "Graaf van Egmont" (rechtover het Beursgebouw in hartje Brussel), waar de AA'ers reeds hun intrek hadden genomen. De familieleden die te kampen hadden met alcoholproblemen, afkomstig van Groot-Brussel en zelfs van andere streken; Mechelen, Halle, Aalst kwamen naar de vergadering in Brussel, die plaats had elke derde woensdag van de maand om 19.30 u. onder leiding van de heer De Boe en juffrouw Carion, sociale assistente van het Medisch Centrum voor Alcoholisten. Na enkele vergaderingen meldde de heer De Boe ons dat we in de toekomst de vergaderingen zelf zouden leiden, maar dat we steeds op zijn hulp mochten rekenen.

In het begin had Al-Anon als literatuur slechts de geoscilleerde Twaalf Stappen met wat uitleg, de tekst van de Twaalf Tradities, het foldertje "Al-Anon is dit iets voor u"; wat later was er het boekje "Hoe kan de vrouw van een alcoholist haar man helpen?", uitgegeven door de Nationale Federatie van Geestelijke Volksgezondheid uit Amsterdam. Einde 1964, begin 1965 werden in de groep Brussel de koppen bijeen gestoken: er moest een dienstbureau komen en gezorgd worden om een eigen Al-Anon tijdschrift te laten verschijnen.

Het eerste bundeltje verscheen begin 1966, werd gedoopt onder de naam "Oase" en verscheen driemaandelijks. Dit dankzij enkele mensen die alle teksten en ervaringen van de leden stencileerden.

Het dienstbureau fungeerde: hield de inschrijvingen voor Oase bij, deed De Boekhouding, stortte het geld op een bankrekening. Een paar jaar later verscheen het eerste Al-Anon brochurtje "Als U een alcoholist liefheeft", vertaald uit het Frans. De drukkosten van de vijfhonderd eerste exemplaren werden voorgeshoten door de Vereniging aan alcoholosmanen, die een informatiebureau voor alcoholisten bekostigden en waar men iedere namiddag drankzuchtigen ontving en aanmoedigde om naar AA of naar het vermelde Medisch Centrum, of naar een gespecialiseerde dokter te gaan. De familieleden en vrienden kregen er de raad de Al-Anonvergaderingen bij te wonen. De bezoekers kregen gratis documentatie over AA en Al-Anon. In 1969 verscheen in Oase een noodkreet om het tekort aan Vlaamse literatuur. Onze Franstalige zusters konden hun literatuur in Canada kopen en in New-York was er Engelse literatuur vorhanden. Op dit artikel kwam één reactie uit Brugge. In overleg met afgevaardigden van reeds bestaande groepen werden er verschillende vergaderingen belegd. Het bestaande dienstbureau werd een Algemeen Dienstbureau en verhuisde van Wolvertem naar Brugge. De eerste A.D.B. vergadering had plaats te Brussel in april 1970. Op de Landdag 1970 te Eeklo had er een speciale A.D.B. vergadering plaats. De bijzonderste agendapunten waren: het oprichten van een redactieraad voor Oase, en de uitbreiding van de nodige literatuur en documentatie.

Van toen af hebben vele Al-Anonleden en AA'ers uit het ganse Vlaamse landsgedeelte de handen uit de mouwen gestoken om ons de nodige literatuur te bezorgen door vrijwillig en onbaatzuchtig te vertalen uit het Engels in het Nederlands. De vertaalde brochurtjes verschenen telkens op de beloofde tijdstippen. Wat later verschenen De Boeken "Leven met een alcoholist" en "Dag aan dag" gevuld door "Het dilemma van het huwelijk met de alcoholist". Onze jongeren in Alateen kwamen ook stilaan in het bezit van eigen literatuur. Al de personen die daar aan meegewerkt hebben verdienen onze dank! Het basiselement en het belangrijkste in Al-Anon is eerst en vooral de groep en de literatuur die ons leert leven met een alcoholist, nog drinkend of gestabiliseerd.

Buiten de groepen hadden wij diensten: de P.W. of provinciale werkgroep, C.O.I. of comité openbare informatie, op nationaal vlak het A.D.B. of Algemeen Dienstbureau, en als laatste onze verantwoordelijkheid tegenover het Werelddienstbureau in New-York waar Al-Anon het levenslicht zag en verspreid werd over bijna alle werelddelen. Uit de groep Brussel zijn ongeveer al de groepen van Vlaams Brabant ontstaan. Einde 1960 bestond er reeds een groep te Moeskroen. Bij de derde AA Landdag 1962 te Antwerpen had in de voormiddag de eerste Al-Anonvergadering plaats onder leiding van de heer De Boe, bijgestaan door Pater Dereys, die veel bijgedragen heeft tot de groei van Al-Anon te Antwerpen stad en provincie.

Einde 1962 kende Brugge reeds een succesvolle Al-Anonwerking. In de provincie Limburg, onder leiding van Professor Paesmans, kende AlAnon ook een spoedige uitbreiding. Onze grote Al-Anonfamilie dankt al de pioniers die aan de basis liggen van het bestaan van Al-Anon in België.

Alice, Al-Anon Brussel-Laken

www.aa50.be

De geschiedenis van een comité.

De eerste vergaderingen en contacten werden gelegd in de zomer van 2001. Het comité AA50 ging echt van start begin 2002. Het was de Franssprekende gemeenschap die in 2001 de eerste initiatieven nam, in het lustrumjaar 2003 zou het de Brusselse regio zijn die instond voor hun landdag. Voor Vlaanderen was in dat jaar de provincie Limburg aan de beurt.

Het liep niet allemaal zo vlot en de Limburgers gingen alvast van start. In mei 2003 ging dan ook de Vlaamse Landdag te Genk door. Toch was er tijdens de comitévergaderingen, die door gingen te Brussel in het BSG (eerst de Aalststraat, later Clovislaan) steeds een vaste kern Vlamingen aanwezig.

Het werd vrij snel duidelijk dat een locatie te Brussel moeilijk gevonden zou worden, ze waren te duur, niet beschikbaar of niet ruim genoeg. De beschikbare tijd dwong ons in de provincies te gaan zoeken, Gent en Antwerpen kwam ter sprake, we hoorden ook over de Hoeve La Ramée te Goldenaken. Dit leert ons het verslag van de vergadering in februari 2002. Wegens de overstap naar de provincies haakten nogal wat Brusselaars af en werden aangevuld door afgevaardigden uit verschillende regio's. Pas in april wordt de Hoeve door een afvaardiging bezocht om de voorwaarden en vrije datums te vragen.

In de vergadering van juni 2002 wordt de locatie goedgekeurd en de datum vastgelegd op 21 september (wat een zondag is en ons als bonus een extra korting opleverde op de normale prijs die voor de huur moet betaald worden).

We zijn een jaar bezig, hebben een thema, een locatie en een datum. Het echte werk kan beginnen. Tijdens dit jaar was het een gaan en komen van comitéleden, er is een vaste kern uit gegroeid die op kruissnelheid is gekomen.

Er wordt besloten zich te concentreren op de idee om de viering in september als feest voor de AA-gemeenschap te houden en het hele jaar 2003 te gebruiken om lokaal de boodschap uit te dragen naar de lijdende alcoholist.

Voor 't eerst wordt besloten gebruik te maken van de moderne middelen die geboden worden en er wordt een domeinnaam aangevraagd en een website in elkaar gestoken. De site www.aa50.be gaat in september 2002 op het net. (Met in juni 2003 reeds 3000 bezoekers).

In september 2002 wordt de affiche goedgekeurd, in oktober wordt de proefdruk en de offerte van de drukker goedgekeurd. In november wordt prijs voor de twee souvenirs aangevraagd; een medaille en een koffiemok. Er wordt ook besloten een herinneringsboek samen te stellen. We krijgen ook de goedkeuring van de affiche uit de twee gemeenschappen, ze kan naar de drukker.

In november moeten we ook een moeilijke kaap ronden. Het comité zit met een probleempje. De gekozen locatie werkt met een traiteur en ondanks alle argumentatie stapt hij niet af van het principe van voorinschrijving. Zonder traiteur kan ook niet. Een andere locatie is al helemaal onmogelijk. Er zit niet anders op dan met voorverkoop van een badge te beginnen om het aantal deelnemers te kennen.

We hebben door vrijwillige bijdragen (voornamelijk van de Franssprekende gemeenschap) wel wat centen in kas en kunnen enkele risico's nemen doch dit zou indruisen tegen de principes van AA. Dan maar voorverkoop...

Grote ontsteltenis, protest zelfs brieven naar het comité...

In januari 2003 begint onze campagne om de gemoederen te bedaren, een eerste nieuwsbrief wordt opgesteld, de website wordt ingeschakeld, onze afgevaardigden trekken naar regionale vergaderingen, we maken verslagen en geven uitleg...

Er wordt een positieve boodschap overgebracht, we vragen medewerking. We lanceren de infoweek die moet plaats hebben tussen 3 en 10 mei, de week voor de landdag te Genk.

Vanaf maart zijn de affiches beschikbaar, de badges waarvan de prijs op 10 € en 20 € komt worden verspreid, de koffiemokken zijn een succes. Op 16 maart hadden we 1.230 bezoekers op de site. Eind april zijn ook de medailles beschikbaar.

De infoweek wordt een heel groot succes in de Franssprekende regio's met meer dan 30 open-en voorlichtingsvergaderingen, een nationale persconferentie, regionale contacten met de pers en een aanwezigheid op de Vlaamse landdag met een referaat tijdens de namiddagvergadering en een info stand.

Eind mei ligt het programma voor het grootste deel vast. De thema's voor de groepsvergaderingen zijn: levensvreugde, geluk, dankbaarheid, twaalfde stap en humor.

Verschillende mensen zijn in de weer om het deel 'animatie' op punt te stellen.

De nodige contacten met Al-Anon en de sprekers zijn gelegd. Mr. André De Boe werd bezocht en persoonlijk uitgenodigd.

De deadline voor het herinneringsboek wordt vastgelegd op zondag 13 juli 2003 om 24u. het is nu 17u12 en Armstrong is bezig op TV, het zonnetje schijnt en deze tekst moet nog vertaald worden. Het vervolg is nu reeds geschiedenis, gisteren was goed, "vandaag is het de beste dag in mijn leven"

Bedankt dat ik dit stukje mocht schrijven.

Willem

---

www.aa50.be

Les premières réunions et les premiers contacts datent du printemps 2001.

Le comité AA50 démarra cependant début 2002. C'est la communauté francophone qui prit les premières initiatives en 2001 : ce serait la région de Bruxelles qui assurerait le congrès 2003. Pour la Flandre, c'était au tour de la province de Limbourg. Tout n'allait pas sur des roulettes, mais les Limbourgeois entamèrent cependant leurs activités et le congrès flamand eut lieu à Genk en mai 2003.

À chacune des réunions de comité, qui avaient lieu au B.S.G. à Bruxelles (d'abord à la rue d'Alost, ensuite au boulevard Clovis), on notait la présence d'un noyau flamand stable. Il devenait très vite évident qu'il serait difficile de trouver un site à Bruxelles : les sites étaient trop chers, non disponibles ou offraient trop peu d'espace.

L'échéance approchait et nous obligea de nous tourner vers la province. On parla de Gand et Anvers et on évoqua aussi la Ferme de La Ramée à Jodoigne. C'est ce que nous apprend le rapport de la réunion de février 2002. À cause de cette option pour la province, plusieurs Bruxellois décrochèrent et furent remplacés par des délégués issus de plusieurs régions wallonnes. Ce n'est qu'en avril que la Ferme fut visitée par une délégation afin de s'y renseigner sur les conditions et les dates disponibles.

Le choix du lieu est adopté lors de la réunion de juin 2002 et la date est fixée au 21 septembre (qui est un dimanche et qui, de ce fait, nous offre une réduction sur le prix de location normal).

Nous voilà occupés depuis un an : nous avons un thème, un lieu et une date. Le véritable travail peut commencer. Au cours de cette année, on connaît un va-et-vient de membres du

comité duquel se dégagea un noyau fixe qui parvint finalement à adopter sa vitesse de croisière.

Il est décidé de se concentrer sur l'idée de faire de la célébration de septembre une fête pour la communauté AA et d'utiliser toute l'année 2003 afin de transmettre le message à l'alcoolique qui souffre encore.

On décide pour la première fois de faire usage des moyens modernes disponibles : on fait la demande d'un nom de domaine et on compose un site internet. Le site www.aa50.be est lancé en septembre 2002 et a déjà accueilli 3.000 visiteurs en juin 2003.

L'affiche est approuvée en septembre 2002 et l'épreuve ainsi que l'offre de l'imprimeur en octobre. En novembre est faite une demande de prix pour deux objets-souvenirs : une médaille et un mug (tasse). Il est décidé aussi d'éditer un livret-souvenir. Les deux communautés approuvent l'affiche qui prend le chemin de l'imprimerie.

Nous devons toutefois passer un cap difficile en novembre. Un petit problème se présente au comité. Le lieu choisi pour le congrès travaille avec un traiteur et, malgré tous les arguments que nous avançons, il est incontournable d'adhérer au principe de la pré-inscription. Sans traiteur, rien n'est possible et il hors de question de trouver un autre endroit. Il ne reste qu'à commencer la pré-vente d'un badge afin de connaître le nombre de participants.

Nous avons un peu d'argent en caisse suite à des contributions volontaires (essentiellement de la communauté francophone) et pourrions donc prendre quelques risques. Ceci ne serait cependant pas conforme aux principes AA. Que la pré-vente commence donc...

Grand émoi, protestations, lettres au comité...

En janvier, nous lançons une campagne pour calmer les ardeurs : rédaction d'une première lettre d'info, mise à contribution du site web, nos délégués visitent les entités régionales, nous rédigeons des rapports et fournissons des explications... Nous transmettons un message positif, dans un esprit de collaboration. Nous lançons la semaine d'info qui doit avoir lieu du 3 au 10 mai, soit la semaine avant le congrès de Genk.

Les affiches sont disponibles dès le mois de mars, les badges à 10 € et 20 € sont diffusés, les mugs ont du succès. Nous comptons 1.230 visites sur le site web au 16 mars. Les médailles aussi sont disponibles fin avril. Nous diffusons une deuxième lettre d'info.

La semaine d'info connaît un très grand succès dans les régions francophones avec plus de 30 réunions ouvertes et réunions d'information, une conférence de presse nationale, des contacts régionaux avec la presse et une présence au congrès flamand avec un exposé au cours de la réunion de l'après-midi ainsi qu'un stand d'information.

Le programme est fixé pour sa plus grande partie fin mai. Les thèmes des réunions de groupe sont : joie de vivre, bonheur, gratitude, Douzième Étape et humour.

Plusieurs personnes s'activent pour mettre au point la partie "animation".

On établit les contacts avec Al-Anon et avec les orateurs. Nous rendons visite à Mr André De Boe et l'invitons personnellement.

L'échéance du livret-souvenir est fixée au dimanche 13 juillet 2003 à 24 h. Il est actuellement 17 h 12 et Armstrong passe à la télé, le soleil brille et ce texte est en cours de traduction. La suite est maintenant déjà passée à l'histoire, hier était bon, "aujourd'hui est le meilleur jour de ma vie".

Merci de m'avoir permis d'écrire ce texte.

Willem

Le miracle AA continuait et se précisait...

Je suis né dans un petit village proche de Namur et j'étais le second d'une famille qui a compté dix enfants.

Mon père était un artisan et son espoir, longtemps inavoué, était de transmettre son savoir-faire à l'un ou l'autre de ses fils : j'étais donc le premier en ligne de mire, mais moi je voulais prolonger mes études.

Pour me permettre d'étudier dans les meilleures conditions, il fut décidé que je resterais toute la semaine chez mes grands-parents. L'intention était excellente, mais pour moi, âgé alors de douze ans, cette première séparation de ma famille fut un déchirement et le début d'une sensation de solitude qui m'a longtemps poursuivi, bien qu'à l'époque, je ne le voyais pas encore comme ça.

Quelques années plus tard, incapable de poursuivre mes études, j'avais travaillé près d'une année avec mon père, mais ce n'était pas une bonne option.

Je me suis alors orienté vers les Forces Armées et, après un écolage très satisfaisant, un avenir prometteur s'ouvrait devant moi.

Hélas, un grave accident de la route allait m'handicaper à vie et limiter fortement mes attentes. Sans beaucoup d'envie, mais pour respecter les usages de l'époque, je me suis marié : paradoxalement, je me sentais encore plus seul, mais le supportais facilement avec ...l'alcool.

Quelques années plus tard, à l'âge de vingt six ans, j'avais acquis une certitude intolérable : j'étais devenu un alcoolique et ma solitude habituelle avait fait place à l'isolement.

Ce n'est que vingt huit ans plus tard que j'eus le privilège de pouvoir dire un jour : « J'en ai marre de cette vie, j'ai bu assez, je vais arrêter de boire pour de bon et essayer, vraiment, le programme des Alcooliques Anonymes ».

Je ne crois pas utile de vous raconter les déboires, les aventures et mésaventures, les drames, les malheurs, et toutes les souffrances qui ont parsemé ces années d'une vie gâchée par l'alcool et par une obstination à vouloir m'en sortir seul.

Sortir de l'isolement qui m'avait accompagné si longtemps et faire confiance aux autres, ce n'était pas facile, mais, un jour à la fois, j'y suis arrivé.

Mon premier groupe d'attache m'a permis de découvrir lentement l'environnement A.A. : les amis(es), le parrainage, les étapes, le service, dans et en dehors du groupe, mais on ne parlait pas de la littérature AA, sans doute parce qu'elle était peu (plutôt pas) développée dans le « manuel d'aide aux réunions », le seul support écrit qui était lu et relu chaque semaine.

J'ai souhaité faire partie du Bureau des Traductions et cet engagement m'a donné envie de connaître tous les livres dont parlaient nos amis(es) anglophones dans leurs témoignages : le « Big Book », « Le Langage du Coeur », « Vivre Sobre », « Le Mouvement devient Adulte », « Transmets-le », etc.

Evidemment je me suis vite rendu compte que mon groupe faisait fi de nombreux principes AA comme les Traditions ; je me sentais mal à l'aise à ce sujet, mais je n'osais pas le dire.

Le miracle AA continuait et se précisait : je n'avais plus aucune envie de boire d'alcool, je n'étais plus seul car j'avais beaucoup d'amis(es) et je continuais ma sobriété dans un nouveau groupe.

Nouveau groupe où j'ai continué à apprendre ; d'abord, le véritable sens de la responsabilité : suite à la défection de six des huit membres fondateurs, le groupe était réduit à deux ...

et, si nous voulions continuer, il nous fallait contribuer un peu plus au chapeau pour payer le loyer.

Cette situation inconfortable m'a cependant permis de commencer une réflexion constructive sur mes responsabilités : je les avais si souvent étudiés.

Ensuite, apprendre tout sur les Traditions : les connaître et apprendre à les appliquer, dans le groupe et, parfois, dans la vie de tous les jours.

Dieu, tel que je le conçois, a toujours été présent à mes côtés ; dans le passé, je ne lui ai pas souvent été reconnaissant quand, ce que j'avais demandé ou souhaité, ne m'était pas accordé. Dans ma sobriété, Il a mis sur ma route beaucoup d'amis(es), AA ou non AA, qui m'ont ouvert les yeux ou éclairé mon esprit pour me permettre de trouver une solution à un problème émotionnel.

Des vraies émotions, si longtemps enfouies au plus profond de mon être de peur qu'on ne voit qui j'étais vraiment, ont recommencé à me toucher, à me troubler, comme ce dimanche à Tiel (Pays-Bas) où, voulant simplement féliciter le chairman, un pasteur AA écossais, je me suis retrouvé dans ses bras : en un instant j'ai réalisé que l'énergie qu'il me transmettait était si forte que je pouvais à peine rester debout et les larmes aux yeux, je me suis réfugié dans les bras d'une amie qui passait et qui a su me calmer.

Ce jour mémorable a marqué, en fait, une libération : je n'étais plus obligé de cacher, de taire mes émotions : j'étais redevenu un être humain à part entière.

Le service, un de nos trois héritages, m'a toujours intéressé ; aujourd'hui encore, il occupe une place importante dans ma vie et j'y consacre beaucoup de temps. Pas à pas, j'ai gravi les échelons qui m'ont permis de connaître les représentations européennes et mondiales et d'agrandir, à l'échelle mondiale, mon cercle d'amis(es).

Un prochain défi sera de faire comprendre aux amis(es) AA, un tant soit peu sceptiques, que le message peut être transmis intégralement par des groupes « online », dans le respect de nos Traditions et de permettre ainsi à ces serviteurs de confiance que sont vraiment les modérateurs de Forums Internet, de type SSV, d'agrandir, par l'électronique, cette grande chaîne d'amour et d'amitié que nous connaissons sous le nom d'Alcooliques Anonymes.

A l'automne de ma vie, je me soucie plus de ce qui sera transmis aux futures générations que de mon propre sort : serons-nous capables de transmettre nos trois héritages qui ont nom : Rétablissement, Unité et Service ? Serons-nous encore capable de communiquer le message, comme celui que reçut Bill W, notre co-fondateur, de son ami Ebby ? :

« Tous les membres le connaissent : l'honnêteté avec soi-même, qui conduit à un inventaire moral courageux de nos défauts ; l'aveu de ces défauts à un autre être humain, qui représente un premier pas modeste et hésitant hors de l'isolement et de la culpabilité ; la volonté de faire face à ceux que nous avons blessés et de réparer autant que possible nos torts. Un ménage complet s'imposait, à l'intérieur comme à l'extérieur, avant que nous puissions nous consacrer au service des autres en utilisant notre compréhension et le langage du cœur et en ne cherchant ni gain ni récompense. Et puis il y avait cette attitude vitale de dépendance envers Dieu ou envers une Puissance supérieure ». Extrait de « *Le Langage du Cœur* », page 258.

J'ai confiance en l'avenir de notre Fraternité et, aussi longtemps que les liens qui nous unissent seront plus forts que les forces qui pourraient nous diviser, elle survivra.

J'espère que ce congrès contribuera à renforcer l'un de nos héritages : l'Unité.

Louis G.

Het AA wonder duurde voort en werd duidelijker...

Ik ben geboren in een dorpje dichtbij Namen en was de tweede van een familie die tien kinderen telde.

Mijn vader was een ambachtsman en zijn hoop, die hij lang verborg, was zijn vakkennis over te maken aan een of ander van zijn zonen: ik stond dus als eerste in zijn vizier, doch wilde mijn studies voort te zetten.

Om mij in de beste voorwaarden te laten studeren werd beslist dat ik de ganse week bij mijn grootouders zou verblijven. De bedoeling was uitstekend, maar voor mezelf - ik was amper twaalf jaar oud - betekende deze eerste scheiding van de familie een afscheuring en zorgde voor het ontstaan van een eenzaamheidsgevoel dat mij lang heeft vervolgd, alhoewel ik dit toen nog niet op die manier besefte.

Enkele jaren later, toen bleek dat ik niet bekwaam was mijn studies verder te zetten, werkte ik bijna een jaar met mijn vader, maar dit was niet zo'n goede oplossing.

Ik ging toen naar het leger en, na een zeer bevredigende scholing, ging ik een veelbelovende toekomst tegemoet.

Een zwaar verkeersongeluk zou me helaas levenslang handicappen en mijn verwachtingen sterk beperken.

Zonder veel zin, maar volgens de gewoontes van de tijd, trad in het huwelijk: paradoxaal voelde ik me nog eenzamer, maar ik kon het gemakkelijk verdragen met behulp van... alcohol.

Enkele jaren later, toen ik zesentwintig was, kwam ik tot een vaste overtuiging: ik was alcoholist geworden en mijn oude eenzaamheid had de plaats geruimd voor afzondering.

Het is wel pas achtentwintig jaar later dat ik het voorrecht had op een zekere dag te mogen zeggen: « Ik ben dit leven beu, ik heb genoeg gedronken, ik zal voor goed ophouden met drinken en het programma van AA werkelijk uitproberen ».

Het zal hier wel niet nuttig zijn mijn teleurstellingen te vertellen, mijn avonturen en tegenslagen, drama's, ellendes en al wat ik leed in die jaren die ik verknoeide met alcohol en door mijn koppigheid om het voorturend in mijn eentje te willen redden.

Uit die eenzame opsluiting treden, die me zo lang vergezeld had, en in de anderen vertrouwen, dit was niet gemakkelijk maar, dag voor dag slaagde ik erin.

In mijn eerste groep leerde ik langzaam de AA omgeving verkennen: de vrienden, de sponsors, de stappen, de diensten, binnen en buiten de groep, maar men sprak er niet over AA literatuur, waarschijnlijk omdat die weinig of niet beschreven werd in de "handleiding voor de vergaderingen", het enige wat in de groep wekelijks gelezen en herlezen werd.

Ik besloot dan ook deel uit te maken van het Vertalingbureau, en op die manier kreeg ik zin om alle boeken te leren kennen waarover onze Engelstalige vrienden in hun getuigenissen spraken. Het "Big Book", "De taal van het hart", "Nuchter Leven", "AA wordt volwassen", enz.

Vanzelfsprekend kwam ik vlug tot de vaststelling dat mijn groep talrijke AA principes verwaarloosde, zoals de Tradities; ik voelde mij niet op mijn gemak in dit verband, maar durfde er niet over spreken.

Het AA wonder duurde voort en werd duidelijker: ik had geen enkele zin meer voor alcohol, ik was niet meer alleen, ik had veel vrienden en vriendinnen en ik bleef nuchter in een nieuw gevonden groep.

In deze nieuwe groep leerde ik ten eerste de echte zin voor verantwoordelijkheid kennen: de groep werd herleid tot twee leden als gevolg van het vertrek van zes van de acht stichters... en, indien wij verder wensten te gaan, dan moesten wij wat meer bijdragen om de huishuur te kunnen betalen.

Deze onaangename situatie liet me nochtans toe een constructieve bezinning te beginnen omtrent mijn verantwoordelijkheden: ik had die zo vaak omzeild.

Verder, alles leren over de Tradities: die kennen en leren toepassen, in de groep, en soms in het alledaagse leven.

God, zoals ik Hem persoonlijk opvat, was altijd aan mijn zijde; in het verleden was ik hem niet vaak dankbaar wanneer, wat ik gevraagd had of wenste, mij niet gegeven werd. In mijn nuchterheid heeft Hij mij veel vrienden en vriendinnen geschenken, AA'ers of niet, die mij de ogen geopend hebben of mijn geest verlicht hebben om mij toe te laten een oplossing te vinden voor een emotioneel probleem.

Ware emoties, die zo lang in het diepste van mijzelf verborgen lagen, begonnen mij opnieuw te raken, te ontroeren, zoals op die zondag te Tiel (Nederland) toen ik de chairman, een Schotse dominee, die ik alleen maar wou gelukwensen, in de armen viel. In één oogwenk besefte ik dat de kracht die hij mij overbracht zó intens was dat ik nauwelijks kon blijven rechtstaan en dat ik mij met de tranen in de ogen ging verstoppen in de armen van een vriendin die juist langskwam en die me tot rust kon brengen.

In feite betekende die onvergetelijke dag een bevrijding voor mij: ik was niet meer verplicht mij te verstoppen, mijn emoties te verzwijgen; ik was opnieuw een mens geworden.

Het dienen, één van onze drie legaten, heeft me altijd geïnteresseerd; vandaag nog bezet het een belangrijke plaats in mijn leven en besteed ik er veel tijd aan.

Een volgende uitdaging zal zijn de AA vrienden, die er wat sceptisch tegenover staan, ervan te overtuigen dat de boodschap integraal kan doorgegeven worden, met respect voor onze Tradities, door gebruik te maken van de “online” groepen, en op die manier de moderators van de Internet Forums, die ook dienaren zijn die ons vertrouwen genieten, toe te laten onze grote band van liefde elektronisch uit te breiden.

In de herfst van mijn leven ben ik meer bekommert om wat zal overgebracht worden aan de toekomstige generaties dan om mijn eigen lot: zullen wij bekwaam zijn onze drie legaten door te geven, met name Eenheid, Diensen en Herstel? Zullen wij nog bekwaam zijn de boodschap door te geven zoals Bill, onze medestichter, die van zijn vriend Ebby ontving?

“Alle leden weten het: de eerlijkheid tegenover zichzelf, die leidt tot een moedige morele inventaris van onze tekortkomingen; het toegeven van deze tekortkomingen aan een ander mens, wat een eerste bescheiden en aarzelende stap betekent buiten de afzondering en het schuldgevoel; de wil diegenen die we gekwetst hadden tegemoet te komen en zo mogelijk onze fouten goed te maken. Een grondige schoonmaak was nodig, zowel vanbinnen als vanbuiten, vooraleer wij ons ten dienste van anderen konden stellen door ons begrip en met de taal van ons hart, zonder oogmerk om winst of beloning. En dan was er die vitale houding van afhankelijkheid tegenover God of een Macht groter dan wijzelf.” (Uit “*De taal van het hart*”, p. 258)

Ik heb vertrouwen in de toekomst van onze Broederschap en, zo lang de banden die ons verenigen sterker zullen zijn dan de krachten die ons zouden kunnen verdelen zal die overleven.

Ik hoop dat deze dag zal bijdragen aan het verstevigen van één van onze legaten: de Eenheid.

Louis G.

De toekomst.

Hoe zal de viering van AA100 er uit zien? Heel waarschijnlijk niet zo verschillend van deze verjaardag. Er zullen nog steeds alcoholisten zijn en er zullen duistere en schier onvindbare lokaaltjes zijn waar groepen hun vergaderingen houden. Comités zullen komen en gaan, grote en kleine projecten georganiseerd. De ene alcoholist zal trachten nuchter te blijven door de andere te helpen.

Wel zal de manier van communicatie anders zijn, vijftig jaar geleden hadden we in ons dorp wellicht twee telefoons en tien auto's, er was één postbode en die kende iedereen. Hier en daar stond een TV, de kerk en het station, waar durvers de trein namen, en de cafés er rond waren de plaatsen waar men elkaar ontmoette.

Vandaag heeft iedereen telefoon en GSM, de computer en het internet worden gewone gebruiksvoorwerpen. Er ontstaat een virtuele wereld met contacten via SMS en elektronische post. Onbekend maakt onbemind en voor wie het niet kent doen grote gevaren op zoals AA vergaderingen via het internet, mailgroepen en andere toestanden. In Vlaanderen zijn bij mijn weten momenteel een drietal mailgroepen actief (er zijn bv. minstens 200 Engelstalige groepen, enkel op Yahoo) met dertig tot vijftig leden, ze noemen zichzelf geen AA groep, het is een ontmoetingsplaats waar AA'ers op elk moment van de dag lotgenoten kunnen contacteren. We kennen de groepen 'Nuchter' opgericht in juni 1999 (57 leden), 'Dagperdag' sinds september 2001 (36 leden) en 'Stoppen' sinds november 2001 (50 leden). Buiten de AA leden duiken ook geregeld nieuwelingen binnen in deze hechte gemeenschappen, alcoholisten die vechten tegen hun demon. Een alcoholist is in zijn laatste dagen de meest eenzame mens ter wereld en hij zoekt vanuit zijn kamertje naar een oplossing, dat kan een (telefoon)boek zijn, maar vandaag dikwijls een zoekmachine op het internet. Hij zal misschien "Anonieme Alcoholisten", "stoppen" of "verslaving" in tikken waarop hij onmiddellijk een rits gegevens en adressen op zijn laptopje krijgt. De drempel om vervolgens een berichtje te sturen, onder de één of ander alias is heel klein, toch zet hij hiermee de AA machine in werking. De niets vermoedende doet op die manier een noodoproep naar twintig dertig alcoholisten tegelijk en binnen de kortste keren heeft hij de nodige contacten om een groep te bezoeken. Hij heeft ook de mogelijkheid te *chatten*, individueel of met een groep, hij is bovendien anoniem voor 100% indien hij dat zelf wil. Ook mensen met allerhande handicaps worden op die manier geholpen. Er wordt heel sterk de nadruk gelegd op het feit dat een mailgroep nooit een AA vergadering kan vervangen, het is een aanvulling net als de gekende 'telefoontherapie'. Deze groepen zijn bevorderlijk voor de eenheid binnen AA. Leden uit tientallen groepen uit elke provincie zijn er vertegenwoordigd en ervaringen worden continu uitgewisseld, het is gebruikelijk dat elke maand de passende stap en traditie één der thema's is en de visie van vele groepen wordt aan elkaar getoest.

Het is duidelijk dat de wijze van communicatie zich aanpast aan de middelen, de woorden, de gedachten, de geest en spiritualiteit van de boodschap blijft echter dezelfde. Kinderen van vandaag komen thuis van school, onderweg hebben ze een SMS verzonden naar hun vriendje en ze slaan aan 't *chatten* nog voor ze gegeten hebben. Dit zijn de volwassenen van de toekomst en misschien de alcoholisten die de viering 100 jaar AA zullen meemaken. Ze zullen zich de primitieve tijden van de eerste jaren van deze eeuw met weemoed herinneren, een tijd dat alles nog simpel was en gewoon via computer gedaan werd en niet met al die ingewikkelde toestanden van het jaar 2053.

Willem

L'avenir

À quoi ressemblera la célébration de AA100 ? Elle ne sera probablement pas très différente de cet anniversaire-ci. Il y aura encore toujours des alcooliques et il y aura toujours des petits locaux mal éclairés et quasi introuvables où des groupes tiennent leurs réunions. Des comités naîtront et disparaîtront, de petits et de grands projets verront le jour. Un alcoolique essaiera de garder sa sobriété en aidant l'autre.

La manière de communiquer sera différente. Voici cinquante ans, dans notre village il y avait à peine deux téléphones, dix voitures et un seul facteur connu de tous. Par-ci par-là un téléviseur, l'église et la gare où des audacieux prenaient le train, et les cafés aux alentours qui étaient les endroits où tout le monde se côtoyait.

Aujourd'hui chacun a son GSM, l'ordinateur et internet deviennent des outils courants. Il se crée un monde virtuel qui communique via SMS et courriers électroniques.

Mais ce qui est mal connu est mal aimé, et les réunions AA via internet, les groupes de partage par e-mail et bien d'autres choses peuvent représenter un grand danger aux yeux du non-initié.

À ma connaissance, trois groupes de partage par e-mail fonctionnent en Flandre en ce moment et comptent de trente à cinquante membres (alors qu'il y a au moins deux-cents groupes en anglais, rien que pour le serveur Yahoo). Ils se disent eux-mêmes des groupes AA, c'est un lieu de rencontre où des AA peuvent contacter leurs semblables à chaque moment de la journée. Mentionnons les groupes « Nuchter » créé en juin 1999 (57 membres), « Dagperdag » depuis septembre 2001 (36 membres) et « Stoppen » depuis novembre 2001 (50 membres). Des nouveaux y font régulièrement leur apparition aux côtés de membres AA pour lutter contre leur démon dans ces communautés d'alcooliques très soudées. Un alcoolique en fin de parcours est la personne la plus seule au monde ; il recherche une solution, peut-être dans un annuaire téléphonique ou, souvent aujourd'hui, à l'aide d'un moteur de recherche sur internet. Sur son clavier, il tapera peut-être les mots « Alcooliques Anonymes », « arrêter » ou « dépendance » avant de voir apparaître une série de réponses et d'adresses sur son écran. Il ne faut qu'un petit pas de plus pour que, utilisant l'un ou l'autre pseudonyme, il envoie un message et mette ainsi en route la machine AA. Sans s'en rendre compte, il adresse ainsi un signal de détresse à vingt ou trente alcooliques à la fois et il découvrira dans les meilleurs délais les contacts utiles pour rendre visite à un groupe. Il a aussi la possibilité de discuter (« chatter »), individuellement ou en groupe, tout en préservant à 100% son anonymat s'il le souhaite. C'est également une manière d'aider des personnes souffrant de divers handicaps.

L'accent est toujours mis sur le fait qu'un groupe de partage par mail ne pourra jamais remplacer une réunion AA : il s'agit d'un complément tout comme la célèbre « thérapie du téléphone ». Ces groupes renforcent l'unité au sein de AA : leurs membres sont originaires de dizaines de groupes différents de chaque province et y échangent leurs expériences de manière continue. Il est d'usage qu'on y introduise chaque mois comme thème une Étape ou une Tradition auxquelles sont à chaque fois confrontées les différentes visions de nombreux groupes. Il est évident que la manière de communiquer s'adapte aux moyens ; les mots, les idées, l'esprit et la spiritualité du message restent cependant inchangés.

Aujourd'hui, les enfants sur le chemin de retour de l'école envoient un SMS à leur petit ami et se mettent à *chatter* avant même d'avoir mangé. Voilà les adultes de demain, et peut-être aussi des alcooliques qui participeront à la célébration des 100 ans de AA. Avec mélancolie ils se souviendront de cette époque primitive des premières années de ce siècle, une époque où tout était encore simple et se faisait tout bêtement par ordinateur, et non au moyen de toutes ces techniques compliquées de l'an 2053.

Willem

Onze gemeenschap dankt je, beste lezer, omdat je dit leest en wellicht net als wij verder wilt getuigen van je persoonlijke ervaring met AA en de levensvreugde die ervan uitstraalt.
Het werkt, het werkt echt...

Notre communauté te remercie, cher lecteur, de lire ceci et de bien vouloir témoigner comme nous de ton expérience personnelle dans le mouvement AA et de la joie de vivre qui s'en dégage.

Ça fonctionne, ça fonctionne vraiment.

Our community thanks you, dear reader, because you read this and possibly just like us, wants to testify with your personal experience in AA and the joy of life it sends out.
It works, it really works...

IK BEN VERANTWOORDELIJK...

“Wanneer wie dan ook, waar ook ter wereld,
zijn hand uitsteekt om hulp,
wil ik dat de hand van AA er altijd zou zijn.
En daarvoor ben IK verantwoordelijk.”

4e Internationale AA Conventie te Toronto in 1965

JE SUIS RESPONSABLE...

« Si quelqu'un, quelque part tend la main en quête d'aide,
je veux que la main des A.A. soit toujours là.
Et de cela, JE suis responsable »

4e Convention Internationale AA – Toronto 1965)

I AM RESPONSIBLE...

“When anyone, anywhere,
reaches out for help, I want
the hand of AA always to be there.
And for that: I am responsible...”

Declaration of 30th Anniversary International Convention - Toronto 1965